

АДАТА КРИСТИ

АНОНИМНИЯТ ПОДАТЕЛ

АБГАР
София

АГАТА КРИСТИ АНОНИМНИЯТ ПОДАТЕЛ

Превод: Моника Христова

chitanka.info

Спомням си, че писмото пристигна по време на закуската. Беше пуснато в селото, с напечатан на машина адрес. Отворих го преди другите две писма с пощенското клеймо на Лондон. Вътре на лист хартия бяха залепени думи, съставени от букви, изрязани от някаква книга. Минута-две гледах думите, без да осъзнавам значението им. После ахнах...

Оказа се, че не съм единственият, получил подобно гнусно, цинично послание.

Първоначално злобните анонимни писма предизвикваха само отвращение и мъничко страх. Но след това започнаха да носят смърт.

И остана само въпросът — коя ще бъде следващата жертва и дали мис Марпъл ще съумее да реши загадката навреме.

Агата Кристи е известна в целия свят като кралицата на криминалния роман. Продадени са повече от един милиард екземпляра от книгите ѝ на английски език и още един милиард в превод на 44 езика. Тя е един от най-издаваните и четени автори и само Библията и произведенията на Шекспир са продадени в по-големи количества от нейните романи. Авторка е на 78 криминални романа, 19 пиеси и 6 романа, написани под името Мери Уестмакот.

Агата Кристи е родена в Торки. Първият ѝ роман — „Загадката в Стайлз“ е написан към края на Първата световна война, в която тя участва като медицинска сестра. В него тя създава Поаро, малкия детектив-белгиец с яйцевидна глава, страстен привърженик на реда, както и на „сивите клетки“, който става един от най-популярните детективи след Шерлок Холмс. Романът е публикуван през 1920 година.

След като е писала средно по една книга на година, през 1926 Агата Кристи създава своя шедьовър „Убийството на Роджър Акройд“. Това е първото ѝ произведение, публикувано от Колинс, и поставя началото на едно сътрудничество между автор и издател, което продължава 50 години и дава живот на 70 книги. „Убийството на Роджър Акройд“ е и първият роман на писателката, който е поставен в театъра със заглавието „Алиби“ и се играе с голям успех в Уест Енд.

През 1971 г. Агата Кристи получава благородническа титла. Последните ѝ два издадени романа са „Завесата: Последният случай на

Поаро“ — през 1975 г., и „Стаена смърт“ — през 1976 г., в който отново се срещаме с мис Марпъл, милата стара дама от Сейнт Мери Мийд. И двата романа имат невероятен успех. Агата Кристи пише и популярна литература, включително и една автобиография и прекрасната книга „Ела и ми кажи как живееш“, в която разказва за експедициите, на които е била със своя съпруг, археолога сър Макс Малоун.

ПЪРВА ГЛАВА

I

Когато най-после ми свалиха гипса и според лекарите състоянието ми беше добро, сестрите ме придумаха да започна внимателно да раздвижвам краката си, а на мене вече ми беше писнало да ме третираат като бебе, Маркърс Кент ми препоръча да отида и да поживея известно време в провинцията.

— Чист въздух, спокойствие, никаква работа — ето моята рецепта. Сестра ви ще се грижи за вас. Яжте, спете и почивайте, колкото е възможно повече.

Не го попитах дали отново ще мога да летя. Има въпроси, които човек не задава, защото се бои от отговорите. По същата причина през последните пет месеца нито веднъж не попитах дали ще бъда прикован към леглото за цял живот. Страхувах се от едно лицемерно, оптимистично уверение от страна на сестрата: „Е, хайде сега, що за въпроси! Ние никога не разрешаваме на пациентите си да говорят по този начин!“

Така че не се бях интересувал и досега всичко беше наред. Нямах да бъда безпомощен инвалид. Можех да движа краката си, да стоя на тях, а напоследък и да правя по няколко крачки. И ако се чувствах като престашило се бебе, което се учи да щипука, с треперещи колене и ватени терлички — това беше просто, защото усещах слабост и бях отвикнал да ходя, но всичко щеше да премине.

Маркърс Кент, точно от този тип лекар, който ми трябваше, отговори на незададените ми въпроси.

— Ще се възстановите напълно — каза той. — Не бяхме сигурни до миналия вторник, когато беше последният ви цялостен преглед, но сега вече у мене няма никакво съмнение. Ще отнеме обаче доста време. Ще бъде продължителна и мъчителна работа. Когато става дума за лекуване на нерви и мускули, мозъкът също трябва да помогне на тялото. Дори и най-малкото нетърпение, най-лекото вълнение ще унищожи постигнатото. Каквото и да правите, не се „насилвайте да се оправите бързо“. Всяко нещо от този род може да ви върне отново в болницата. Навлизайте в живота бавно и спокойно, темпото трябва да

бъде „легато“. Не само тялото ви се нуждае от възстановяване. И нервите ви са отслабнали поради това, че дълго време сте приемали лекарства. Ето защо ви съветвам да отидете в провинцията, да си наемете къща и да започнете да се интересувате от местната политика, от местните скандали и клюки. Проявявайте любознателност и подчертан интерес и към съседите си. Предлагам ви да отидете някъде, където нямате никакви приятели.

Кимнах и отговорих:

— Вече съм мислил по въпроса.

Не можех да си представя нищо по-непоносимо от непрекъснатите тълпи от приятели, изпълнени със съчувствие и носещи със себе си собствените си проблеми.

— Джери, изглеждаш чудесно, нали така? Абсолютно. Скъпи, трябва да ти разкажа... Какво, мислиш, е направил Бъстър?

Не, подобно нещо не е за мене. Кучетата са мъдри. Те пропълзват в някое тихо ъгълче, ближат раните си и не се показват, докато не оздравеят напълно.

Ето как стана така, че Джоана и аз, след като прегледахме в обявите на агенциите за наемане на имоти хиляди блестящи възхвали на различни къщи из Британските острови, избрахме Литъл Фърз, Лимсток, като една от „приемливите“, които заслужават да им бъде обърнато внимание. Най-вече защото никога не бяхме стъпвали в Лимсток и не познавахме никого в околността.

Когато Джоана видя Литъл Фърз, тя веднага реши, че точно това е къщата, която ни е нужна.

Беше на около километър от Лимсток, нагоре по пътя към хълма. Спретнатата, ниска бяла къща, с наклонен навес над викторианската веранда, боядисан в светлозелено. Имаше хубав изглед към покрит с ниски храсти склон, а долу вляво се виждаше кулата на църквата в Лимсток.

Къщата беше собственост на семейство стари моми, госпожиците Бартън, от които беше останала само една, най-младата, мис Емили.

Мис Емили Бартън беше очарователна дребна дама, която се съчетаваше с къщата по невероятен начин. С мек и извинителен глас тя обяснила на Джоана, че никога преди не е давала къщата си под наем и никога не би помислила за това, но „вие разбирате, скъпа, нещата са

толкова различни днес — данъците от една страна, а от друга, аз винаги съм мислила, че акциите и ценните ми книжа са сигурни вложения и дори някои от тях ми препоръча самият управител на банката, но те, изглежда, не носят никакви доходи днес — от чужди компании, разбира се! И нещата много се усложняват. На никого (вярвам, че ще ме разберете, мила моя, и няма да ми се обидите, вие изглеждате толкова добра) не му харесва идеята да даде къщата си на непознати, но трябва да се направи нещо и всъщност сега, след като се запознах с вас, наистина ще ми бъде много приятно да знам, че вие ще живеете тук, защото в къщата е добре да има млади хора. И трябва да си призная, никак не ми се нравеше мисълта, че тук могат да се настанят мъже.“

В този момент се наложило Джоана да ѝ разкаже за мене. Мис Емили бързо се окопитила.

— О, скъпа, разбирам. Колко тъжно! Самолетна катастрофа? Младите мъже са толкова смели. И все пак брат ви на практика ще бъде инвалид...

Мисълта като че ли е била утешение за любезната малка дама. Вероятно аз нямаше да се отдавам на онези неприлични дейности, присъщи на мъжете, от които Емили Бартън се страхуваше. Тя нерешително попитала дали пуша.

— Като комин — отвърнала Джоана. — Обаче и аз пуша много.

— Да, разбира се, разбира се. Колко глупаво от моя страна. Страхувам се, че съм изостанала от времето. Сестрите ми бяха по-възрастни от мене и, представете си само, майка ми доживя до деветдесет и седем годишна възраст и беше много строга. Да, да, днес всички пушат. Единственият проблем е, че в къщата няма никакви пепелници.

Джоана я успокоила, че ние ще донесем много пепелници, и добавила с усмивка:

— Мога да ви обещаю, че няма да оставяме фасовете си по хубавите ви мебели. Аз самата полудявам, когато видя някой да го прави.

И така всичко беше уредено и ние наехме Литъл Фърз за шест месеца, като съществуваше вероятност да останем още три. Емили Бартън обяснила на Джоана, че тя самата щяла да се устрои много добре, защото отивала да живее при старата си прислужница, „моята

вярна Флорънс“, която се омъжила, „след като прекара при нас петнайсет години. Такова мило момиче, съпругът ѝ е в строителния занаят. Имат хубава къща на главната улица с две прекрасни стаи на горния етаж, където ще ми бъде много удобно, а и Флорънс толкова се радва, че ще живея при тях“.

Всичко изглеждаше наред, договорът беше подписан и когато му дойде времето, Джоана и аз се настанихме в къщата. Прислужницата на мис Емили Бартън се съгласи да остане и се грижеше добре за нас с помощта на едно „момиче“, което идваше всяка сутрин и изглеждаше малоумно, но беше много дружелюбно.

Партридж, мършава, мрачна жена на средна възраст, готвеше прекрасно и въпреки че беше против късните вечери (мис Емили обикновено вечеряла леко с едно варено яйце), тя се приспособи към навичките ни и дори заяви, че ще се погрижи да възстановя силите си.

Когато вече се бяхме настанили и бяхме прекарвали една седмица в Литъл Фърз, мис Емили Бартън дойде официално и остави картичката си. Примерът ѝ беше последван от мисис Симингтън, съпругата на адвоката, мис Грифит, сестрата на лекаря, мисис Дейн Калтроп, съпругата на викария, и мистър Пай от Прайърс Енд.

Джоана беше страшно впечатлена.

— Не знаех, че хората все още се отбиват и оставят визитните си картички — отбеляза тя с глас, изпълнен с благоговение.

— Защото, ти, моето дете — отвърнах аз, — не знаеш нищо за провинциалния живот.

— Глупости. Била съм много пъти в провинцията с различни хора.

— Това не е същото — заявих аз.

Аз съм с пет години по-възрастен от Джоана. Когато бях дете, живеехме в голяма, бяла, порутена и мръсна къща, близо до която имаше ниви, стигащи чак до реката. Спомням си как пълзах под преплетените стебла на малините, невидим за градинаря, спомням си мириса на белия прах в двора на конюшната и оранжевата котка, която притичваше през него, и звука на конски копита, ритаци в конюшната.

Но когато бях на седем години, а Джоана на две, отидохме да живеем в Лондон при една наша леля и оттогава коледните и великденските празници прекарвахме по пантомими, театри и кина, ходехме на екскурзии с лодки до Кенсингтън Гардънс, а по-късно на

ледени пързалки. През август отсядахме в някой хотел на морския бряг.

Когато си спомних това, с разкаяние осъзнах какъв своенравен и егоцентричен инвалид съм станал и внимателно казах на Джоана:

— Страхувам се, че ще прекараш ужасно. Всичко така ще ти липсва!

Джоана беше много красива и весела, обичаше танците и коктейлите, любовните афери и препускането с мощни коли.

Тя се разсмя и отвърна, че няма нищо против.

— Всъщност аз се радвам, че избягах от всичко. Наистина ми беше дошло до гуша от цялата тази тълпа и въпреки че ти не проявяваш никакво състрадание, аз наистина бях доста разстроена заради Пол. Ще ми е нужно известно време, за да го преживея.

Бях доста скептично настроен по този въпрос. Любовните афери на Джоана винаги протичаха по един и същи начин. Тя се влюбваше безумно в някой напълно безгръбначен млад мъж, който беше непризнат гений. Изслушваше безкрайните му оплаквания и работеше като луда, за да му извоюва признание. После, когато той се проявеше като неблагодарник, тя се чувстваше дълбоко наранена и казваше, че сърцето ѝ е разбито, докато не дойдеше следващият мрачен млад мъж, което обикновено ставаше след три седмици!

Ето защо не приемах сериозно разбитото сърце на Джоана. Но виждах, че животът в провинцията изглежда на привлекателната ми сестра като нова игра.

— Все пак — каза тя, — изглеждам добре, нали?

Разгледах я внимателно и не можах да се съглася с твърдението ѝ.

Джоана беше облечена в спортен тоалет, ушит в модна къща Миротен. Носеше пола на ексцентрични и нелепи карета, опъната по нея, а от кръста нагоре беше намъкнала смешна малка блуза с къси ръкави, която приличаше на тиролска. На краката си имаше фини, копринени чорапи и някакви съвсем нови груби обувки с дебели подметки.

— Не — отвърнах ѝ аз, — изобщо не е така. Трябва да носиш много стара вълнена пола, за предпочитане в мръсно зелено или избеляло кафяво. Освен това трябва да си с хубава кашмирена блуза, която да подхожда на полата, може би с жакет, с мека шапка, дебели

чорапи и стари обувки. Тогава и само тогава ще се слееш с хората по главната улица в Лимсток и няма да се открояваш, както сега. — И добавих: — Лицето ти също не е наред.

— Какво не му е наред? Сложила съм си руж № 2, „Провинциален загар“.

— Именно. Ако живееш в Лимсток, би трябвало да носиш само малко пудра, която да премахне блясъка от носа ти, и може би леко червило, не особено добре нанесено, а и задължително да бъдеш с целите си вежди, а не само с една четвърт от тях.

Джоана се разсмя. Изглеждаше страшно развеселена.

— Дали ще ме сметнат за ужасна?

— Не, просто за странна.

Джоана отново започна да изучава визитните картички, оставени от посетителите ни. Само съпругата на викария беше имала щастието или може би нещастieto да завари Джоана у дома.

Джоана промърмори:

— Прилича на „Щастливите семейства“, нали? Госпожа Законност, съпругата на адвоката, госпожица Доза, дъщерята на доктора, и така нататък. — После добави ентузиазно: — Аз наистина мисля, че мястото е много приятно, Джери! Толкова приветливо, смешно и старомодно. Не мога изобщо да си представя, че е възможно нещо лошо да се случи тук, а ти?

И макар и да знаех, че думите ѝ са напълно абсурдни, аз се съгласих с нея. В място като Лимсток нищо лошо не можеше да се случи. Странно е като си помисля, че само след една седмица получихме първото писмо.

II

Виждам, че не започнах както трябва. Не съм описал Лимсток, а без да разбере какъв град е Лимсток, човек няма да разбере и разказа ми.

Преди всичко Лимсток има древна история. Някъде по времето на норманското нашествие е бил важен център — най-вече като църковно средище. В Лимсток имало манастир и безброй амбициозни и властни игумени. Лордове и барони от близката околност си уреждали сметките с небесното царство, като оставяли част от земите си на манастира. Манастирът в Лимсток дълги години бил богат, влиятелен и могъщ в този район. Но след време Хенри VIII го принудил да сподели съдбата на всички свои съвременници. Оттогава градът бил управляван от крепост. Но продължавал да бъде важен. Имал права, привилегии и богатства.

По-късно, през хиляда седемстотин и някоя година, прогресът помел Лимсток. Крепостта се срутила. Покрай Лимсток не минавали нито железопътни линии, нито главни пътища. Той се превърнал в малко провинциално пазарно градче, незначително и забравено от всички, с хълмове, простиращи се зад него, заобиколено от мирни ферми и полета.

Веднъж седмично тук се провеждаше пазар и тогава човек можеше да срещне говеда по уличките и пътищата. Два пъти годишно се организираха конни надбягвания, на които се явяваха само най-невзрачните коне. Главната улица беше очарователна, с изискани къщи навътре в дворовете, които изглеждаха несъвместими с изложените по прозорците на приземните им етажи кифли, зеленчуци или плодове. Имаше голям, неподреден манифактурен магазин, внушителен железарски магазин, претенциозна поща, няколко магазина, разпръснати из града и предлагащи неизвестно какво, две съперничаещи си месарници и универсален магазин. Лимсток разполагаше и с лекар, адвокатска кантора „Галбрейт, Галбрейт и Симингтън“, красива и изненадващо голяма църква, датираща от 1420

година, с вградени останки от саксонците, грозно ново училище и две кръчми.

Такъв беше Лимсток. Подтикван от Емили Бартън, всеки, който заемаше някакво положение в града, дойде да ни посети и по-късно, след като си купи чифт ръкавици и сложи една твърде грозна кадифена барета, Джоана тръгна да връща визитите.

Всичко беше ново и забавно за нас. Ние не бяхме дошли тук за цял живот. За нас пребиваването в градчето беше само интерлюдия. Бях се приготвил да изпълнявам наставленията на лекаря си и да се интересувам от съседите си.

Джоана и аз се забавлявахме много.

Спомних си и за препоръките на Маркърс Кент да се наслаждавам на местните скандали. Изобщо обаче не предполагах по какъв начин ще се запозная с тези скандали.

Особеното в случая беше, че когато писмото пристигна, ни стана страшно весело.

Спомням си, че то пристигна по време на закуска.

Обърнах го лениво, както прави човек, когато времето тече бавно и всяка случка трябва да се проточва до безкрайност. Забелязах, че е пуснато в селото, с напечатан на машина адрес.

Отворих го преди другите две писма с пощенско клеймо от Лондон, защото в едното от тях имаше сметка, а другото беше от някакъв наш братовчед — много досаден човек.

Вътре на лист хартия бяха залепени думи, съставени от изрязани от някаква книга букви. Минута-две гледах думите, без да осъзнавам значението им. После ахнах.

Джоана, която се взираше намръщено в някакви сметки, вдигна поглед.

— Хей — каза тя, — какво става? Изглеждаш ужасно стреснат.

В писмото, с много груби думи се изразяваше мнението на автора, че Джоана и аз не сме брат и сестра.

— Това е едно особено неприлично анонимно писмо — отвърнах аз.

Все още бях шокиран. Някак си човек не очаква такова нещо в тихо и затънтено място като Лимсток.

Джоана веднага прояви жив интерес.

— Нима? И какво пише в него?

Забелязал съм, че в романите анонимните писма с неприлично и гадно съдържание никога не се показват, ако е възможно, на жени. Предполага се, че жените на всяка цена трябва да бъдат предпазвани от шока, който те могат да причинят на деликатната им нервна система.

Съжалявам, но трябва да ви кажа, че нито за момент не ми дойде наум да не показвам писмото на Джоана. Веднага ѝ го подадох.

Тя оправда вярата ми в нейната твърдост, като не прояви никакво друго чувство, освен че се развесели.

— Каква ужасна мръсотия! Досега само бях слушала за анонимни писма, но не бях виждала нито едно. Всички ли са такива?

— Не знам — отвърнах аз. — На мене също ми се случва за първи път.

Джоана започна да се хили.

— Сигурно беше прав за грима ми, Джери. Предполагам, че те ме смятат за лека жена!

— Освен грима — добавих аз, — да не забравяме и факта, че баща ни беше висок, тъмен човек с изпито лице, а майка ни — руса, дребна, със сини очи, и аз приличам на него, а ти на нея.

Джоана кимна замислено.

— Да, ние изобщо не си приличаме. Никой не би ни взел за брат и сестра.

— Е, някой със сигурност се съмнява — отвърнах аз възбудено.

Джоана заяви, че смята всичко за ужасно смешно. Замислено размаха писмото, като го държеше за единия ъгъл, и попита какво ще правим с него.

— Мисля, че правилният начин на действие е да го пуснем в огъня със силни възклицания на отвращение.

Веднага преминах от думи към действия. Джоана ме аплодира и добави:

— Направи го много добре. Трябваше да станеш актьор. Имаме късмет, че все още съществуват камини, нали?

— Кошчето за боклук нямаше да е толкова драматично — съгласих се. — Можех, разбира се, да подпаля писмото с кибрит и бавно да го наблюдавам как гори или по-точно да го наблюдавам как бавно изгаря.

— Когато искаш да изгориш нещо, обикновено не става лесно — отбеляза Джоана. — Вероятно ще изгасне и ще трябва да палиш клечка

след клечка.

Джоана стана и отиде до прозореца. После рязко обърна глава.

— Чудя се — каза тя — кой ли го е написал?

— Сигурно никога няма да узнаем — отвърнах аз.

— Не, предполагам, че няма. — За момент тя замълча, а после продължи: — Всъщност, като си помисля, не виждам нищо смешно в писмото. Знаеш ли, смятах, че тук ни харесват.

— И наистина е така. Това е просто някой ненормален.

— Предполагам. Уф, противно е!

Тя излезе навън на слънце. Докато пуших първата си цигара след закуска, си помислих, че всъщност е права. Беше отвратително. Някой беше против нашето идване тук, някой беше против изисканата, блестяща младост и красота на Джоана, някой искаше да ни нарани. Вероятно щеше да бъде най-добре да го приемем на шега и все пак някъде дълбоко в себе си имах усещането, че изобщо не ми е до смях...

Доктор Грифит дойде същата сутрин. Бях се разбрал с него да ме преглежда всяка седмица. Оуен Грифит ми харесваше. Беше мургав, тромав, с непохватни движения и сръчни, деликатни ръце. Говореше нервно и беше доста срамежлив.

Той каза, че темпото на възстановяването ми е окуражаващо. После добави:

— Добре се чувствате, нали? Не знам дали на мене така ми се струва или наистина не сте в настроение тази сутрин?

— Не, не съм — отвърнах аз. — Със сутрешното кафе пристигна едно крайно цинично анонимно писмо и остави доста неприятен вкус в устата ми.

Той изпусна чантата си на пода. Изпитото му, мургаво лице беше развълнувано.

— Искате да кажете, че и вие сте получили едно от тези писма?

Бях заинтригуван.

— Значи има и други? — попитах го аз.

— Да. От известно време започнаха да пристигат.

— О, разбирам. Бях останал с впечатлението, че присъствието на непознати тук е нежелано.

— Не, не, няма нищо общо с вашето пристигане. Всичко е просто... — той спря. После попита: — Какво пише в него? Поне... —

внезапно се изчерви и се притесни. — Може би не трябва да питам?

— С удоволствие ще ви кажа. В него просто пишеше, че луксозната проститутка, която съм довел тук, не ми е сестра, дори и природена! Това, ако мога да отбележа, е доста смекчен вариант.

Мургавото му лице поруменя от гняв.

— Отвратително! Сестра ви не... не е разстроена, надявам се?

— Джоана изглежда като ангела от върха на коледната елха, но е изключително съвременна и доста издръжлива. Намира го за много забавно. Такова нещо никога не й се беше случвало.

— Надявам се — отвърна топло Грифит.

— Така или иначе — заявих твърдо аз, — мисля, че това е най-добрият начин, по който можем да го приемем — като нещо напълно нелепо.

— Да. Само че...

— Точно така. „Само че“...

— Проблемът е, че веднъж като започнат, тези неща все повече се задълбочават.

— Така си и мислех.

— Разбира се явлението е патологично.

Кимнах утвърдително.

— Имате ли някаква идея кой ги изпраща? — попитах аз.

— Не, но ми се иска да зная. Вижте, за тази напаст от анонимни писма може да има две причини. Едната е конкретна — насочена е към определена личност или група от хора, тоест, тя е мотивирана. Навярно е човек, който има зъб на някого (или поне си мисли, че е така) и избира особено отвратителен и непочтен начин, за да си отмъсти. Долно и противно е, но не е непременно лудост и обикновено е много лесно да се разбере кой е авторът — уволнен прислужник, ревнива жена и така нататък. Но ако причината не е конкретна, тогава нещата са по-сериозни. Писмата се изпращат безразборно и целта на автора им е да се освободи от чувството си на безсилие. Както вече отбелязах, това определено е патологично. И лудостта нараства. Разбира се, накрая откриват въпросния човек, той обикновено е някой, който е изцяло извън подозрение, и край. Миналата година в друга част на страната имаше подобен взрив. Излезе, че е управителката на шапкарския отдел в голям универсален магазин. Тиха, изискана жена, работила там от години. Спомням си нещо подобно и от последната си

работа на север, но тогава се оказа, че писмата са писани от злоба. Така че съм се сблъсквал с подобни случаи и, да си говорим откровенно, те ме плашат!

— От дълго време ли продължава? — попитах аз.

— Не. Разбира се, трудно е да се каже, тъй като хората, които получават тези писма, обикновено не съобщават за тях. Хвърлят ги в огъня.

Той направи пауза.

— Аз самият получих едно. Симингтън, адвокатът, също. И още един-двама от по-бедните ми пациенти ми споменаха, че и на тях им се е случило.

— И всичките ли са с подобно съдържание?

— О, да. Определено са на сексуална тема. Това е характерна черта — той се изхили. — Симингтън беше обвинен в извънбрачна връзка със секретарката си, бедната стара мис Гинч, която е поне четирийсетгодишна, с пенсне и зъби като на заек. Симингтън го занесе в полицията. Писмата до мене съдържаха обвинения, че нарушавам професионалното благоприличие с пациентките си. Прегрешенията ми бяха описани с най-големи подробности. Всички тези писма звучат по детски абсурдно, но са ужасно злобни. — Лицето му се промени, стана много сериозно. — И все пак ме е страх. Подобни неща могат да бъдат опасни, нали знаете.

— Предполагам.

— Виждате ли, въпреки че писмата са проява на груба, детинска злоба, рано или късно едно от тях ще постигне целта си. Тогава Господ знае какво може да се случи! Страхувам се и от ефекта, който могат да имат върху ограничените, подозрителни, необразовани умове. Ако видят нещо написано, те смятат, че е вярно. Възможно е да възникнат всякакви усложнения.

— Беше неграмотно писмо — казах аз замислено. — Според мене е написано от някой, който е почти неграмотен.

— Дали? — попита Оуен и си тръгна.

Когато се замислих по-късно, реших, че този въпрос „Дали?“ е крайно обезпокоителен.

ВТОРА ГЛАВА

I

Няма да твърдя, че пристигането на анонимното писмо не ме разстрои. Напротив. В същото време обаче бързо забравих за него, защото тогава не го възприех сериозно. Мислех си, че подобни случки вероятно са доста често явление в забутаните села. Сигурно зад това стоеше някоя истеричка, която обичаше да драматизира нещата. Във всеки случай, ако всички писма бяха детински и глупави като нашето, те едва ли биха могли да причинят голяма вреда.

Следващият инцидент, ако мога да го нарека така, се случи след около седмица. Присвивайки устни, Партридж ме осведоми, че Беатрис, приходящата прислужница, няма да дойде.

— Доколкото разбирам, сър, момичето е разстроено — каза Партридж.

Не бях сигурен за какво точно намекваше Партридж, но предположих (погрешно), че момичето има някакви проблеми със стомаха и Партридж беше прекалено деликатна, за да го каже направо. Отвърнах, че съжалявам за нея и се надявам скоро да се оправи.

— Момичето е напълно здраво, сър — обясни Партридж. — Наранени са чувствата ѝ.

— О! — възкликнах аз колебливо.

— Благодарение на едно писмо, което е получила, пълно, както разбрах, с разни намеци — продължи Партридж.

Строгийт поглед на Партридж и фактът, че тя очевидно наблегна върху думата, ми подсказаха, че тези намеци са свързани с мене. Обръщах толкова малко внимание на Беатрис, че ако я срещнех на улицата, сигурно нямаше да я позная, ето защо съвсем естествено бях доста ядосан. Един инвалид, подпиращ се на патерици, едва ли е най-подходящ за ролята на прелъстител на селски девойки. Възкликнах раздражено:

— Каква глупост!

— Точно това казах на майката на момичето, сър — отвърна Партридж. — „В тази къща никога не е имало задявки и никога няма да има, докато аз съм в нея. Що се отнася до Беатрис, днешните

момичета са различни и аз не мога да бъда сигурна, дали не се оставя да я задирят на други места“ — обясних ѝ аз. Истината, сър, е, че приятелят на Беатрис, който работи в гаража, също е получил едно от онези отвратителни писма и се държи доста неразумно.

— Никога досега не съм чувал нещо по-абсурдно — заявих ядосано.

— Според мене, сър, добре стана, че се отървахме от момичето — продължи Партридж. — Тя не би се разстроила така, ако наистина нямаше нещо, което не би желала да се разчуе. Няма дим без огън, така смятам аз.

Все още не бях наясно колко много щеше да ми омръзне точно тази фраза.

II

Същата сутрин бях решил да предприема едно смело начинание — да отида до центъра на селото (Джоана и аз винаги го наричахме село, въпреки че Лимсток имаше официално статут на град и жителите му биха ни се обидили ужасно, ако ни чуеха).

Слънцето грееше, въздухът беше хладен и свеж, наситен с аромата на пролет. Взех си патериците и се приготвих да потегля, като категорично не разреших на Джоана да дойде с мене.

— Не искам ангел хранител, който да се суети около мене и да надава окуражителни възгласи. Спомни си — човек пътува най-бързо, когато пътува сам. Трябва да свърша доста работа. Ще отида до кантората на „Галбрейт, Галбрейт и Симингтън“, за да подпиша прехвърлянето на акциите, ще се отбия при пекаря, за да му се оплача за сладкиша със стафиди, и ще върна книгата, която взехме. Трябва да отида и до банката. Хайде, остави ме да вървя, защото сутринта е прекалено кратка.

Бяхме се разбрали с Джоана да ме вземе с колата по обяд, за да не изкачвам хълма към къщи.

— Ще имаш възможност да се видиш с всички в Лимсток.

— Не се и съмнявам, че ще срещна по-видните личности — отвърнах аз.

Сутрин главната улица беше нещо като сборно място за пазаруващите, където се разменяха всякакви новини.

Въпреки всичко до центъра на селото не отидох сам. Бях изминал около двеста метра, когато зад себе си чух звънец на колело, после изскърцване на спирачки и накрая в краката ми се стовари и самата Меган Хънтър.

— Здравейте — каза тя, останала без дъх, докато се изправяше и изтупваше праха от себе си.

Харесвах Меган и някак си ми беше жал за нея.

Тя беше доведената дъщеря на адвоката Симингтън, дете на мисис Симингтън от първия ѝ брак. Никой не говореше за мистър (или капитан) Хънтър и явно беше най-добре да бъде забравен. Знаеше се,

че се е отнасял много зле с мисис Симингтън. Бяха се развели една-две години след сватбата. Тя разполагаше със собствени доходи и заедно с малката си дъщеря се беше установила в Лимсток, за „да забрави“, а после се беше омъжила за единствения приемлив ерген, Ричард Симингтън. От този брак имаше две момчета, към които двамата бяха много привързани, и аз предполагах, че Меган понякога се чувства излишна. Тя никак не приличаше на майка си — дребна анемична жена, с повехнала красота, която говореше с тънкия си меланхоличен глас за проблемите с прислужниците и здравето си.

Меган беше високо, непохватно момиче и макар навършила двайсет години, изглеждаше като шестнайсетгодишна ученичка. Имаше гъста, рошава, кестенява коса, зеленикавокафяви очи, слабо кокалесто тяло и изненадващо чаровна, леко крива усмивка. Дрехите ѝ бяха безцветни и грозни и обикновено носеше памучни чорапи, целите на дупки.

Тази сутрин си помислих, че тя прилича повече на кон, отколкото на човешко същество. Всъщност с малко ресане би се получил много хубав кон.

Както обикновено Меган говореше бързо и задъхано.

— Бях горе, във фермата, знаете я, на Лашър, за да купя пачи яйца. Имат страшно много прекрасни малки прасенца. Обичате ли прасенца? На мене ми харесва дори миризмата им.

— Добре гледаните прасета не би трябвало да миришат — отвърнах аз.

— Така ли? Тук всички прасета миришат. До центъра ли отивате? Видях, че сте сам, и реших да сляза и да повървя с вас, само че спрях малко рязко.

— Скъсали сте си чорапа — казах аз.

Меган погледна унило десния си крак.

— Да, наистина. Но на него вече има две дупки, така че е без особено значение, нали?

— Никога ли не кърпите чорапите си, Меган?

— Кърпя ги, разбира се, когато мама ме накара. Но тя не ми обръща особено внимание, така че съм късметлийка, нали?

— Изглежда, не осъзнавате, че вече сте пораснала — отбелязах аз.

— Искате да кажете, че трябва да приличам на сестра ви?
Толкова натруфена?

Това описание на Джоана никак не ми хареса.

— Тя е чиста, спретната и радва окото — отвърнах аз.

— Много е красива — заяви Меган. — Никак не прилича на вас.

Защо?

— Невинаги братята и сестрите си приличат.

— Не, разбира се. Аз не приличам на Брайън, нито на Колин. Брайън и Колин също не си приличат особено. — Тя направи пауза, а после добави: — Много са странни, нали?

— Кои?

— Семействата — кратко отвърна Метан.

— Предполагам — отбелязах замислено. Чудех се какво ли й минава през ума.

Известно време повървахме мълчаливо, после Метан каза доста срамежливо.

— Вие сте пилот, нали?

— Да.

— По време на полет ли пострадахте?

— Да, самолетът ми се разби.

— Никой тук не лети — отбеляза Метан.

— Предполагам, че е така — отвърнах аз. — А вие, Метан, искате ли да летите?

— Аз? — Метан изглеждаше изненадана. — Господи, не. Ще ми стане лошо. Става ми лошо дори и във влак. — Млъкна за малко, а после попита с чисто детска прямота: — Ще можете ли да летите отново или завинаги ще останете инвалид?

— Лекарят ме увери, че ще оздравея напълно.

— Да, но дали не ви е излъгал?

— Не мисля — отговорих аз. — Всъщност съм напълно сигурен в него. Имам му доверие.

— Тогава всичко е наред. Но много хора лъжат.

Не отвърнах нищо на неоспоримото й твърдение.

Тогава Меган отбеляза безпристрастно и критично: — Радвам се, че е така. Страхувах се, че сте в лошо настроение, защото сте осакатен за цял живот, но щом сте такъв по природа, това вече е нещо различно.

— Не съм в лошо настроение — студено възразих аз.

— Добре де, раздразнителен сте.

— Раздразнителен съм, защото искам по-бързо да вляза във форма, а с тези неща не бива да се бърза.

— Тогава защо бързате?

Разсмях се.

— Мило мое момиче, никога ли не ви се е искало някой неща да стават по-бързо?

Меган помисли върху въпроса и каза:

— Не. И защо? Няма къде да се бърза. Никога нищо не се случва.

Думите ѝ прозвучаха отчаяно. Попитах я нежно:

— С какво се занимавате тук?

Тя сви рамене.

— С какво трябва да се занимавам?

— Нямате ли хоби? Не играете ли на някакви игри? Не сте ли си намерили приятели?

— Твърде глупава съм за игри и освен това не ми допадат особено. В града няма много момичета, а и тези, които са тук, не ги обичам, защото мислят, че съм ужасна.

— Глупости. Защо ще мислят така?

Меган поклати глава.

— Въобще ли не сте ходили на училище?

— Ходих. Върнах се преди една година.

— Харесваше ли ви?

— Не беше лошо. Въпреки че ни преподаваха по много глупав начин.

— Какво имате предвид?

— Ами, оттук-оттам. Непрекъснато скачаха от едно нещо на друго. Училището не беше реномирано и учителите не бяха особено добри. Никога не можеха да отговорят както трябва на въпросите ми.

— Много малко учители могат.

— Защо? Те са длъжни да отговарят.

Съгласих се с нея.

— Разбира се, аз съм доста глупава — заяви Меган. — И много неща ми изглеждат пълна щуротия. Например историята. Та тя е различна в различните книги.

— Точно затова е интересна — отвърнах аз.

— И граматиката — продължи Меган. — Да не говорим за тъпите съчинения, за всичките празни приказки на Шели за разни лястовици, за Уърдзуърт, който се е побъркал по някакви тъпи нарциси. А и Шекспир.

— Какво му има на Шекспир? — попитах заинтригуван.

— Ами напъвал се е да казва нещата по толкова сложен начин, че човек не може да разбере какво има предвид. Все пак донякъде харесвам Шекспир.

— Сигурен съм, че щеше да бъде поласкан, ако го знаеше.

Тя обаче изобщо не усети сарказма и продължи със светнало лице:

— Харесват ми например Гонерила и Регана.

— Защо точно те двете?

— О, не знам, но някак си са поносими. Според вас каква е причината да станат такива?

— Какви?

— Каквито са. Имам предвид, че нещо трябва да ги е направило такива.

За първи път се замислих над този въпрос. Винаги бях възприемал двете по-големи дъщери на Лир като отвратителни жени и никога не бях отивал по-далече в разсъжденията си. Но желанието на Меган да знае причината ме заинтересува.

— Ще си помисля.

— О, това всъщност няма значение. Просто се чудех. И не само в английската литература е така, нали?

— Да, права сте. Имахте ли любим предмет?

— Математиката.

— Математиката? — повторих изненадан.

Лицето на Меган светна.

— Обичах математиката, въпреки че не ни я преподаваха добре. Искане ми се някой да ме научи. Божествена е. Не мислите ли, че в числата има нещо божествено?

— Не съм го почувствал досега — отвърнах искрено аз.

Вече бяхме в началото на главната улица. Меган каза рязко:

— Ето я мис Грифит. Ужасна жена.

— Не я ли харесвате?

— Ненавиждам я. Непрекъснато ме преследва да се присъединя към нейните противни занимания на „Гърл Гайдс“^[1]. Мразя ги. Защо трябва да се докарваш, да обуваш обувки с дебели подметки и да си слагаш значка, за да покажеш, че се занимаваш с нещо, което дори не знаеш как се прави? Мисля, че това са глупости.

Като цяло бях съгласен с Меган, но преди да успее да го изразя гласно, мис Грифит вече се беше присъединила към нас.

Сестрата на лекаря, която носеше съвсем неподходящото име Еме^[2], притежаваше цялата самоувереност, която липсваше на брат ѝ. Беше красива жена със загоряло лице и дълбок, гръден глас.

— Здравейте — излая тя. — Прекрасна сутрин, нали? Точно тебе исках да видя, Меган. Нужна ми е помощ при адресирането на писмата за Консервативното дружество.

Меган измърмори нещо уклончиво, опря колелото си на бордюра и хлътна целеустремено в универсалния магазин.

— Странно дете — отбеляза мис Грифит, като продължаваше да гледа след нея. — Мързеливо до мозъка на костите си. Цялото си време прекарва в шляене. Сигурно е голямо изпитание за мисис Симингтън. Зная, че майка ѝ няколко пъти се е опитвала да я накара да се захване с нещо — със стенография или готварство, или с развъждането на ангорски зайци. Трябва да има някакво занимание.

Вероятно беше права, но и аз на мястото на Меган щях да се противопоставя на всяко предложение, дошло от Еме Грифит, по простата причина че нейната агресивност щеше да ми дойде до гуша.

— Безделието е лошо нещо — продължаваше мис Грифит. — Особено що се отнася до младите хора. Меган дори не е красива, нито привлекателна. Понякога си мисля, че момичето е малоумно. Голямо разочарование е за майка си. А бащата, знаете — тя леко сниши глас — определено беше негодник. Страхувам се, че детето прилича на него и това е доста неприятно за майка ѝ. Е, все пак хората са различни, нали така?

— За щастие — отвърнах аз.

Еме Грифит се разсмя весело.

— Да, нищо не би се получило, ако всички бяхме направени по един калъп. Но не обичам да виждам хора, неспособни да извличат всичко от живота. Аз се наслаждавам на живота и искам и останалите да му се наслаждават. Много хора ме питат дали не се отегчавам до

смърт, като живея в провинцията през цялата година. Ни най-малко, кълна се. Непрекъснато съм заета и щастлива! В провинцията винаги се случва нещо. Времето ми е изцяло запълнено — със заниманията с момичетата, с Женското дружество^[3] и с различните комитети. Да не говорим, че се грижа и за Оуен.

В този момент мис Грифит видя на отсрещния тротоар някакъв познат, нададе вик, прекоси улицата и ме остави да продължа към банката.

Намирах мис Грифит за доста досадна жена, въпреки че се възхищавах от енергията и жизнеността ѝ и се радвах на задоволството от собствената ѝ съдба, което винаги се излъчваше от нея. Поведението ѝ приятно контрастираше с унилото оплакване и мърморене на толкова много жени.

След като свърших добра работа в банката, се отправих към кантората на „Галбрейт, Галбрейт и Симингтън“. Не знаех дали Галбрейт изобщо съществуват. Поне аз не ги бях виждал. Бях поканен във вътрешния кабинет на Ричард Симингтън, приятно овехтял като всяка стара правна кантора.

Огромният брой чекмеджета, пълни с различни дела и означени Госпожа Хоуп, Сър Евърард Кар, Мистър Уилям Йетсби-Хорс, покойник, и прочие придаваха на стаята нужната атмосфера, напомняща за благопристойни провинциални семейства и законна, отдавна утвърдена кариера.

Докато мистър Симингтън се беше навел над документите, които му бях донесъл, аз го наблюдавах и си мислех, че ако първият брак на мисис Симингтън е бил нещастен, то с втория е случила. Ричард Симингтън беше самата порядъчност — от онези мъже, които никога не биха причинили тревоги на съпругите си. Дългият врат с изпъкнала адамова ябълка завършваше с мъртвешки бледо лице и тънък нос. Приятен човек, без съмнение, добър съпруг и баща, но не от хората, които могат да накарат сърцето ти да забие лудо.

В този момент мистър Симингтън заговори. Изричаше думите бавно и ясно, а нещата, които казваше, бяха разумни и изключително прозорливи. Уредихме въпроса и когато се готвех да си тръгна, отбелязах:

— Слязох до града заедно с доведената ви дъщеря.

За миг мистър Симингтън сякаш не можеше да се сети коя е доведената му дъщеря, а после се усмихна.

— О, да, разбира се, Меган. Тя, въъ... преди известно време се върна от пансиона. Мислехме да ѝ намерим някаква работа... Да, някаква работа. Но, разбира се, тя все още е много млада. И, доколкото разбирам, доста изостанала за възрастта си. Или поне така ми казват.

Тръгнах си. В предната стая имаше някакъв доста възрастен мъж, който пишеше бавно и усърдно, дребно момче с нагло лице и жена на средна възраст със ситно накъдрена коса и пенсне, тракаща бързо на машината.

Ако това беше мис Гинч, бях напълно съгласен с Оуен Грифит, че между нея и работодателя ѝ не можеха да съществуват никакви нежни чувства.

После отидох при пекаря, където изрецитирах репликите си за сладкиша със стафиди. Оплакването ми беше прието с подходящите за случая възклицания на недоверие и ми беше връчен нов сладкиш „току-що изваден от фурната“. Твърдението се оказа самата истина, защото, притиснат до гърдите ми, той беше неподобаващо горещ.

Излязох от фурната и се огледах надолу-нагоре по улицата с надеждата да видя Джоана с колата. Бях се поуморил доста от разходката, а и ми беше неудобно да вървя с патериците и сладкиша.

Все още нямаше никаква следа от сестра ми. Изведнъж очите ми се разшириха от приятна изненада. По тротоара се задаваше истинска богиня. Не можех да я охарактеризирам по друг начин.

Идеални черти, къдрава руса коса, високо тяло с прекрасни форми. Вървеше наистина като богиня — плавно и без никакво усилие. Божествена, невероятна, спираща дъха жена!

В този момент на силна възбуда нещо трябваше да се случи. Така и стана. Сладкишът със стафиди се изплъзна от ръцете ми. Наведох се да го хвана и изпуснах патерицата, тя изтрополи на тротоара, а аз се подхлъзнах и едва не паднах.

Задържа ме силната ръка на богинята. Започнах да пелтеча:

— Бла-благодаря ви много, уж-ужасно съжалявам.

Тя беше вдигнала сладкиша и ми го подаде заедно с патерицата. Усмихна ми се мило и каза:

— Моля. Не се притеснявайте — и изведнъж при звука на този равен, обикновен глас цялата магия изчезна.

Хубаво, здраво и добре сложено момиче, но нищо повече.

Започнах да размишлявам какво би се случило, ако Бог беше дал на Елена от Троя точно този безизразен глас. Колко странно е как някоя жена е в състояние да те разтърси до дъното на душата ти, преди да си е отворила устата, а в момента, в който заговори, цялата прелест изчезва, като че ли никога не е съществувала.

Знаех обаче, че може да се случи и точно обратното. Познавах една дребна жена с тъжно маймунско лице, която никой не би погледнал втори път. След като си отвореше устата, тя обаче така очароваше хората, сякаш пленителната Клеопатра беше възкръснала.

Джоана беше паркирала до тротоара, без да я усетя. Попита ме какво се е случило.

— Нищо — отвърнах аз, докато се опитвах да се съвзема. — Размишлявах за Елена от Троя и за някои други жени.

— Смешно място си избрал да го правиш — отбеляза Джоана. — Изглеждаше доста странно, застанал с широко отворена уста и здраво притиснал сладкиша към гърдите си.

— Бях шокиран. Пренесох се в Илион^[4] и се върнах обратно. Знаеш ли коя е онази жена? — попитах аз, посочвайки грациозно отдалечаващата се фигура.

Като се взираше след момичето, Джоана отвърна, че е гувернантката на семейство Симингтън.

— Тя ли те зашемети така? Изглежда много добре, но е доста студенокръвна.

— Зная. Просто приятно момиче. Взех я за Афродита — казах аз. Джоана отвори вратата на колата и аз се качих.

— Смешно е, нали? — отбеляза тя. — Някои хора са много красиви, но не са сексуално привлекателни. Точно като това момиче. Колко жалко.

Отвърнах, че така е може би по-добре за една гувернантка.

[1] „Гърл Гайдс“ — Организация, основана във Великобритания през 1910 г., в която членуват девойки. Целта ѝ е момичетата да се приучат към дисциплина и добро държание и да придобият домакински умения. — Б.пр. ↑

[2] Aimee (фр) — обичана. — Б.пр. ↑

[3] Организация на жените във Великобритания, особено в провинцията, която се занимава с разнообразни обществени и културни дейности. — Б.пр. ↑

[4] Гръцкото име на Троя (мит). — Б.пр. ↑

ΤΡΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

I

Същия следобед бяхме поканени на чай у мистър Пай.

Мистър Пай беше дребен, закръглен и доста женствен. Беше изцяло отдаден на своите столове с бродирана тапицерия, на пастирката от дрезденски порцелан и на колекцията си от антикварни предмети. Живееше в Прайърс Лодж, където бяха и развалините на стария манастир.

Прайърс Лодж беше прекрасна къща, чиито достойнства изпъкваха още повече благодарение на старателните грижи на мистър Пай. Всяка мебел беше излъскана и се намираше на най-подходящото място. Цветовете на завесите и възглавниците от скъпа коприна бяха подбрани в хармониращи тонове.

Изобщо не приличаше на дом на ерген и си помислих, че да обитаваш подобен дом е все едно да живееш в музейна зала, обзаведена в стила на дадена епоха. Основното забавление в живота на мистър Пай беше да развежда гостите си из къщата. Дори онези, които изобщо не обръщаха внимание на заобикалящите ги предмети, не можеха да избегнат обиколката. Даже и да бяхте от хората, задоволяващи се само с най-необходимите неща като радио, барче, баня и легло, оградени от необходимите стени, мистър Пай нямаше да се откаже да ви запознае с изящните си предмети.

Малките му, пълни ръце трепереха от възмущение, докато описваше съкровищата си, а гласът му стигаше до фалцет, когато разказваше възмущаващите обстоятелства, при които беше превозил италианското си легло от Верона до тук.

Тъй като Джоана и аз бяхме почитатели на антиките и на мебелите от различни стилове, бяхме приети с одобрение.

— Истинско удоволствие е да имаме такава придобивка в нашето малко общество. Добрите мили хора тук са ужасно ограничени, истински провинциалисти. Не разбират от нищо. Варвари, абсолютни варвари! А обзавеждането на домовете им може да ви разплаче, скъпа, уверявам ви, че ще ви разплаче. Или вече е успяло?

Джоана отвърна, че не се е стигнало чак дотам.

— Разбирате какво имам предвид, нали? Те така смесват нещата! Със собствените си очи съм виждал как прекрасна миниатюрна мебел в стил Шератън^[1], деликатен, чудесен предмет, достоен да бъде притежаван от всеки колекционер, е поставен до лека викторианска масичка или до въртяща се библиотека от опушен дъб — да, от опушен дъб. — Той потрепери и промърмори тъжно: — Защо хората са толкова слепи? Ще се съгласите, сигурен съм, че красотата е единственото нещо, заради което си заслужава да се живее.

Хипнотизирана от настоятелността му, Джоана потвърди, че наистина е така.

— Тогава защо хората се заобикалят с грозни предмети? — настоятелно попита мистър Пай.

Джоана отвърна, че е много странно.

— Странно ли? Та това е направо престъпление. Така смятам аз — престъпление! А извиненията, които ви поднасят, че нещо е много удобно или че е чудато. Чудато! Каква ужасна дума! Например къщата, която сте наели — продължи мистър Пай, — тази на мис Емили Бартън. Тя наистина е очарователна и в нея има доста красиви неща. Направо прелестни. Едно-две от тях са изключителни. Мис Бартън също има вкус, макар и вече да не съм толкова сигурен, че е така, както преди. Страхувам се, че ги държи заради спомените. Тя не мести предметите, но не поради някаква основателна причина или за да запази съществуващата хармония, а защото майка ѝ ги е подредила по този начин.

После той насочи вниманието си към мене и гласът му се промени. От артистичен екстаз тонът му премина в речитатив на роден клюкар.

— Изобщо не познавахте семейството, нали? Само от посредниците в агенцията? Но, мили мои, щеше да е хубаво ако ги познавахте! Когато се заселих тук, майката все още беше жива. Невероятна личност, наистина невероятна! Чудовище, ако разбирате какво имам предвид. Същинско чудовище. Викторианско чудовище с остарели разбирания, което поглъща малките си. Точно дотам се беше стигнало. Беше огромна жена, сигурно тежеше към сто и десет килограма, и петте ѝ дъщери непрекъснато се суетяха около нея. „Момичетата!“ — така ги наричаше. Момичетата! Та по онова време най-голямата беше над шейсет години. „Тези глупави момичета!“ —

понякога им викаше и така. Те бяха направо черни робини, които донасяха и отнасяха каквото им наредеше и винаги се съгласяваха с нея. В десет часа вечерта трябваше вече да са си легнали. Не им разрешаваше да палят огън в стаите си. Немислимо беше да поканят приятели в къщата. Разбирате ли, тя ги презираше, защото не са успели да се омъжат, макар и на практика да беше подредила живота им така, че беше невъзможно да се запознаят с някой мъж. Мисля, че Емили или Агнес имаше някаква връзка с един курат^[2]. Но според Мама, семейството му не беше достатъчно добро и тя сложи край на тази връзка!

— Прилича на роман! — отбеляза Джоана.

— Скъпа моя, наистина беше роман. После ужасната старица умря, но, разбира се, вече беше прекалено късно. Те просто продължиха да си живеят там и да разговарят шепнешком за това, какво би желала горката им майка. Смятаха, че биха извършили светотатство, дори ако сложат нови тапети в спалнята ѝ. Все пак се забавляваха на енорийските празници, макар че го правеха доста скромно... Но никоя от тях не беше много енергична и просто си отидоха една след друга. Едит почина от грип, Мини беше оперирана и изобщо не успя да се възстанови, а горката Мейбъл получи удар и Емили се грижи за нея изключително всеотдайно. През последните десет години бедната жена се беше превърнала в болногледачка. Очарователна дама, не мислите ли? Като статуетка от дрезденски порцелан. Жалко, че има финансови проблеми, но, разбира се, всички инвестиции се обезцениха.

— Чувстваме се донякъде неудобно, че сме се настанили в къщата ѝ — прекъсна го Джоана.

— Не бива, мила моя. Не трябва да се чувствате така. Нейната мила Флорънс ѝ е много предана и тя самата ми каза, че мис Бартън е щастлива да има толкова приятни наематели — мистър Пай се поклонил леко. — Смятала, че е голяма късметлийка.

— Атмосферата в къщата действа много успокояващо — отбелязах аз.

Мистър Пай ми хвърли бърз поглед.

— Наистина ли? Усетихте ли го? Изключително интересно. Знаете ли, чудех се. Да, чудех се.

— Какво имате предвид, мистър Пай? — попита Джоана.

Мистър Пай разпери пълничките си ръце.

— Нищо, нищо. Просто се чудех, това е всичко. Вярвам в чудотворната способност на атмосферата. Човешките мисли и чувства дават отражение върху стените и мебелите.

За момент не казах нищо. Оглеждах се около себе си и се чудех как да опиша атмосферата на Прайърс Лодж. Според мене тази странна къща нямаше никаква атмосфера! Само по себе си това беше наистина забележително.

Толкова дълго размишлявах върху този въпрос, че пропуснах разговора между Джоана и домакина. Дойдох на себе си, едва когато чух Джоана да си взема довиждане. Събудих се от унеса си и добавих своя дял към сбогуването.

Всички излязохме във вестибюла. Докато се приближавахме към предната врата, едно писмо се показа от процепа на пощенската кутия и падна на килимчето.

— Следобедната поща — промърмори мистър Пай и го вдигна. — Скъпи младежи, ще дойдете отново, нали? Истинско удоволствие е да срещнеш хора с по-широки възгледи, нали разбирате. Някой, който наистина може да оцени ИЗКУСТВОТО. Знаете ли, ако споменете думата „балет“ пред тези добри хора тук, те ще си представят единствено пируетите, тюлените полички и възрастните джентълмени с театрални бинокли от края на миналия век. Наистина е така. Според мене са изостанали с петдесет години. Англия е прекрасна страна. Има такива затънтени места. Лимсток е едно от тях. Интересно е от колекционерска гледна точка — винаги се чувствам така, сякаш доброволно съм влязъл под стъклен похлупак. Безметежното, забутано място, където никога нищо не се случва.

Той се ръкува по два пъти с всеки от нас, а после с пресилена загриженост ми помогна да се кача в колата. Джоана седна зад кормилото, внимателно обърна колата, за да не сгази свежата трева, след това изправи волана и вдигна ръка, за да махне за довиждане на домакина, който стоеше на стъпалата на къщата. Аз се наведох напред, за да направя същото.

Но жестът ни остана незабелязан. Мистър Пай беше отворил писмото. Стоеше и се взираше в листа хартия в ръката си.

Веднъж Джоана го беше описала като закръглено, розово херувимче. Все още беше закръглен, но вече не изглеждаше като

херувимче. Цветът на лицето му, изкривено от гняв и изненада, беше станал тънморав.

В този момент осъзнах, че пликът на писмото ми е познат. В началото не бях обърнал внимание, беше едно от нещата, които човек възприема подсъзнателно, без да знае, че наистина ги е забелязал.

— Господи! — възкликна Джоана. — Какво му стана на горкия човек?

— Предполагам, че отново се е намесил „неизвестният подател“. Тя се обърна изненадана към, мене и колата рязко кривна.

— Внимавай, момиче — казах аз.

Джоана отново съсредоточи вниманието си върху пътя. Беше се намръщила.

— Имаш предвид като онова писмо, което ти получи?

— Предполагам.

— Що за място е това? — попита Джоана. — Изглежда като най-заспалото, невинно и безобидно кътче на Англия, което човек може да си представи...

— Където никога нищо не се случва, по думите на мистър Пай — прекъснах я аз. — Той обаче избра най-неподходящия момент да го каже. Защото нещо току-що се случи.

— Кой пише тези писма, Джери?

Свих рамене.

— Мило мое момиче, откъде да знам? Предполагам, че е някой местен кретен, на който му хлопа дъската.

— Но защо? Абсолютно идиотско е.

— Трябва да прочетеш Фройд, Юнг и така нататък. Или попитай доктор Оуен.

Джоана отметна глава.

— Доктор Оуен не ме харесва.

— Той почти не те познава.

— Явно ме познава достатъчно, щом като минава на отсрещния тротоар, когато ме види да се задавам по главната улица.

— Много странна реакция — съчувствено отвърнах аз. — А и ти не си свикнала с подобно отношение.

Джоана отново се намръщи.

— Не, наистина. Но съвсем сериозно, Джери, според тебе защо хората пишат анонимни писма?

— Както вече казах, хлопа им дъската. Предполагам, че задоволяват някакъв вътрешен импулс. Ако си обект на подигравки, ако си пренебрегнат или разочарован, ако животът ти е монотонен и празен, сигурно би се чувствал силен, когато тайно нараняваш хора, които са щастливи и се забавляват.

Джоана потрепери.

— Не звучи никак приятно.

— Наистина не е приятно. Обикновено в провинцията доста често се сключват бракове между роднини и по тази причина има немалко смахнати екземпляри.

— Предполагам, че е някой, който е съвсем необразован и не може да се изразява. С по-добро образование...

Джоана не довърши изречението и аз не отвърнах нищо. Не бях съгласен с тезата, че образованието е универсално лекарство за всяко зло.

Докато преминавахме през селото, преди да започнем да се изкачваме по хълма, аз се вгледах с любопитство в няколкото фигури на главната улица. Дали някоя от тези яки селски жени криеше зад челото си злоба и злост, планирайки може би още едно коварно и отмъстително излияние?

Макар че все още не приемах всичко това сериозно.

[1] Шератън — стил на мебели от XVIII в. — Б.пр. ↑

[2] Помощник на енорийски свещеник. — Б.пр. ↑

II

Два дни по-късно отидохме да играем бридж в семейство Симингтън.

Беше събота следобед — семейство Симингтън винаги уреждаха бриджа в събота, защото тогава кантората беше затворена.

Имаше две маси. Играчите бяха семейство Симингтън, ние двамата, мис Грифит, мистър Пай, мис Бартън и полковник Апълтън, с когото все още не се бяхме запознали. Той живееше в Кумейкър, селище, отдалечено на около единайсет километра от Лимсток. Идеален образец на ограничен човек, той беше на близо шейсет години и както сам се изразяваше, обичаше да играе „смело“ (което обикновено означаваше, че противниците му печелеха огромни суми) и беше толкова заинтригуван от Джоана, че не свали очи от нея през целия следобед.

Трябваше да призная, че сестра ми сигурно беше най-красивата жена, която се е появявала в Лимсток от доста време насам.

Когато пристигнахме, Елси Холанд, гувернантката на децата, търсеше в писалището, богато украсено с орнаменти, няколко допълнителни карти ♣. Когато ги намери, тя се плъзна по пода по същия божествен начин, който бях забелязал и първия път, но магията не можеше да бъде възстановена. Дразнех се от факта, че идеалните форми и красивото лице бяха пропилены напразно. Но сега ясно забелязах твърде големите ѝ зъби, подобни на надгробни плочи, както и това, че венците ѝ се виждаха, когато се смееше. За съжаление тя беше едно обикновено бърливо момиче.

— Тези ли са нужните карти, мисис Симингтън? Глупаво е, че съм забравила къде ги сложих миналия път. Страхувам се, че вината е моя. Бях ги взела и точно тогава Брайън ме повика, защото локомотивчето му се беше заклецило, и аз излязох, а после се захванах с нещо друго и сигурно просто съм ги пхнала някъде. Сега виждам, че не са тези, които ви трябва, малко са пожълтели по краищата. Да кажа ли на Агнес да приготви чая за пет часа? Аз ще изведа децата на разходка до Лонг Бароу, така че няма да бъде шумно.

Приятно, мило, жизнено момиче. Срецнах очите на Джоана. Те се смееха. Погледнах я студено. Да я вземат дяволите, Джоана винаги разбираше какво си мисля.

Започнахме бриджа.

Много бързо научих какво е равнището на жителите на Лимсток по отношение на бриджа. Мисис Симингтън беше изключително добра бриджорка, истински запалена по играта. Подобно на много жени, които не са интелектуалки, тя не беше никак глупава, а напротив — природно интелигентна. Съпругът ѝ беше добър, разумен играч, понякога прекалено предпазлив. Мистър Пай можеше да бъде описан с една дума — брилянтен. Той притежаваше свръхестествената дарба да блъфира успешно. Тъй като събирането беше в наша чест, Джоана и аз играехме с мисис Симингтън и мистър Пай. Симингтън имаше за задача да успокоява и тактично да сдобрява останалите трима играчи на своята маса. Както вече споменах, полковник Апълтън беше склонен да рискува. Дребничката мис Бартън със сигурност беше най-слабия играч на бридж, който някога съм срещал, но много се забавляваше. Успяваше да анонсира, когато ѝ дойдеше редът, но нямаше никакво понятие за силата на картите си, никога не знаеше резултата, непрекъснато играеше карта от мора, когато трябваше да играе отгоре, беше напълно неспособна да брой козовете и често забравяше дори кои са те. Стилът на Еме Грифит можеше да се обобщи със собствените ѝ думи: „Обичам добрата игра на бридж без глупости и не признавам никакви конвенции. Казвам точно всичко, което мисля. И после никакви разбори! Все пак, това е само игра!“ Така че домакинът ни имаше доста тежка задача.

Играта вървеше, без да възникват каквито и да било проблеми, само от време на време полковник Апълтън забравяше по нещо, защото непрекъснато се заглеждаше по Джоана.

Чаят беше поднесен в трапезарията на една голяма маса. Когато привършвахме с него, в стаята се втурнаха две разгорещени и развълнувани момчета, които ни бяха представени. Мисис Симингтън излъчваше майчина гордост, както и баща им.

И тогава, точно когато бяхме свършили, върху чинията ми падна някаква сянка. Вдигнах поглед и видях Меган, която стоеше до френския прозорец.

— О, ето я и Меган — каза майка ѝ.

В гласа ѝ прозвуча нотка на изненада, като че ли беше забравила за съществуването ѝ. Момичето влезе и се здрависа непохватно и без всякаква грация.

— Страхувам се, че забравих за чая ти, мила — заяви мисис Симингтън. — Мис Холанд и момчетата излязоха и ще пият чая си навън, така че днес не се приготвя чай за детската. Забравих, че ти не си с тях.

Меган кимна.

— Няма нищо. Ще отида в кухнята.

Тя се измъкна от стаята. Както обикновено беше небрежно облечена и двата ѝ чорапа бяха скъсани на петите.

С леко извинителен смях мисис Симингтън каза:

— Моята бедна Меган. Тя е точно в пубертета. Момчетата винаги са срамежливи и непохватни, когато току-що са напуснали училище и все още не са пораснали достатъчно.

Забелязах как Джоана отметна светлокосата си глава назад. Това беше сигурен признак за нападение.

— Меган не е ли навършила двацет години? — попита Джоана.

— О, да, да. Така е. Тя е малко изостанала за възрастта си. Все още е дете. Мисля, че е чудесно, когато момчетата не израстват прекалено бързо — тя отново се разсмя. — Предполагам, че всички майки искат децата им да останат бебета.

— Не мога да разбера защо — отбеляза Джоана. — Все пак ще бъде доста странно, ако умственото развитие на детето спре на шест години, а тялото му продължи да расте.

— О, не бива да приемате нещата толкова буквално, мис Бъртън — каза мисис Симингтън.

В този миг разбрах, че пет пари не давам за мисис Симингтън. Зад фасадата на тази анемична, слаба жена и повяхващата ѝ красота се криеше егоистична и алчна същност. Следващите ѝ думи засилиха неприязънта ми към нея:

— Бедната ми Меган. Опасявам се, че тя е доста трудно дете. Опитвах се да ѝ намеря някакво занимание — мисля, че има няколко неща, които човек може да научи чрез задочни курсове. Шев и кройка или стенография и машинопис.

Погледът на Джоана все още блестеше опасно. Докато отново сядяхме на масата за бридж, тя отбеляза:

— Предполагам, че ще ходи на гости, на събирания и така нататък. Ще направите ли празненство в нейна чест?

— Празненство? — мисис Симингтън изглеждаше искрено изненадана и развеселена. — О, ние не правим такива неща тук.

— Разбирам. Просто тенис или нещо подобно.

— Нашият тенискорт не е използван от години. Нито аз, нито Ричард играем. Предполагам, че когато момчетата пораснат... О, Меган ще намери с какво да се занимава. Тя е щастлива дори и когато само се разхожда. Нека да видя, аз ли раздавах? Две без коз.

Докато се прибирахме вкъщи, натискайки педала на газта толкова силно, че колата подскочи напред, Джоана отбеляза:

— Страшно ми е мъчно за онова момиче.

— За Меган ли?

— Да. Майка ѝ не я обича.

— О, я стига, Джоана, нещата не стоят чак толкова зле.

— Напротив. Много майки не обичат децата си. Предполагам, че Меган е доста странно същество и за тях е тягостно да живее в къщата им. Тя разваля модела — модела на Симингтън. Без нея той е завършено цяло, а това е доста неприятно за една чувствителна личност.

А тя е чувствителна, нали?

— Да, и аз мисля така.

После замълчах. Изведнъж Джоана се разсмя дяволито.

— Извади лош късмет с гувернантката.

— Не разбирам какво имаш предвид — отвърнах с достойнство аз.

— Глупости! Мъжкото ти разочарование се изписваше на лицето ти всеки път, когато я погледнеш. Съгласна съм с тебе. Каква загуба!

— Не разбирам за какво говориш.

— Въпреки всичко аз съм очарована. Това е първият знак на възраждащия се живот. Доста се бях разтревожила за тебе в болницата. Дори и веднъж не погледна онази невероятно красива сестра, която се грижеше за тебе. Привлекателна палавница, истински Божи дар за един болен мъж.

— Намирам думите ти за доста непристойни, Джоана.

Сестра ми продължи, без да обръща ни най-малко внимание на забележката ми.

— Ето защо се зарадвах, когато видях, че все още си в състояние да забележиш една красива жена. Тя наистина изглежда добре. Смешно е, че няма никакво сексуално излъчване. Наистина е странно, Джери. Кое е това нещо, което някои жени имат, а други — не? Кое прави жената, дори когато казва само „Какво гадно време“, толкова привлекателна, че всеки мъж наоколо да иска да се приближи и да поговори с нея за времето? Мисля, че Провидението понякога прави грешки, когато изпраща колетите. С лице и пропорции на Афродита и с подобен темперамент. Но нещо се обърква и някоя забележима жена, с невзрачно лице, получава темперамента на Афродита и кара всички други жени да беснеят и да си казват: „Не мога да разбера какво виждат мъжете в нея. Та тя дори не изглежда добре!“

— Джоана, свърши ли?

— Съгласен си, нали?

Ухилих се.

— Да, макар че съм разочарован.

— А и не виждам коя друга е подходяща за тебе тук. Може би ще трябва да се удовлетвориш с Еме Грифит.

— Пази Боже!

— Тя изглежда доста добре.

— Прекалено войнствена е, за да става за мене.

— Изглежда, че се наслаждава на живота — каза Джоана. — Толкова искрено го прави, че чак е отблъскващо, нали? Няма да се изненадам, ако всяка сутрин си прави студена баня.

— А ти самата какво смяташ да правиш?

— Аз?

— Да, ти. Доколкото те познавам, ще ти е нужно някакво развлечение тук.

— А сега да ти кажа ли, че твоите думи са непристойни? Освен това ти забравяш за Пол — и Джоана въздъхна, но не особено убедително.

— Няма да го забравя толкова бързо, колкото ти. След около десет дни ще казваш: „Пол? Кой Пол? Не познавам никакъв Пол“.

— Мислиш ме за съвсем непостоянна.

— Когато става дума за хора като Пол, направо се радвам, че си такава.

— Никога не си го харесвал. Но той наистина беше гениален.

— Възможно е, въпреки че искрено се съмнявам. Но няма значение. От досегашните си наблюдения съм се уверил, че гениите не са хора, които се харесват. Добре е, че тук няма гении.

Наклонила глава, Джоана помисли малко върху думите ми.

— Страхувам се, че е така — съгласи се със съжаление тя.

— Ще трябва да се задоволиш с Оуен Грифит. Той е единственият свободен мъж в околността. Ако, разбира се, не броим стария полковник Апълтън. През по-голямата част от следобеда той те гледаше като гладно куче.

Джоана се разсмя.

— Нали? Беше доста смущаващо.

— Не се преструвай. Никога не си се смущавала.

Джоана премина през портата в мълчание и вкара колата в гаража. После каза:

— Може би си заслужава да обмисля идеята ти.

— Коя идея?

— Не виждам защо някой мъж трябва нарочно да прекосява улицата, за да ме избегне. Освен всичко друго, не е и учтиво — отвърна Джоана.

— Разбирам. Ще започнеш хладнокръвно да преследваш човека.

— Е, не обичам да ме избягват.

Бавно и внимателно излязох от колата и се опрях на патериците. После предложих един съвет на сестра си.

— Нека да ти кажа нещо, моето момиче. Оуен Грифит не е някой от твоите опитомени, хленчеци, артистични младежи. Ако не внимаваш, не е изключено да си създадеш големи неприятности. Този мъж може да бъде опасен.

— О, наистина ли мислиш така? — настоятелно попита Джоана, а в гласа ѝ се усещаха нотки на предвкусовано удоволствие.

— Остави бедния човек на мира — твърдо отвърнах аз.

— Как смее да пресича улицата, след като вижда, че се приближавам?

— Всички жени сте еднакви. Непрекъснато повтаряте едно и също. Ако не се лъжа, сестра му Еме също ще се бори срещу тебе.

— Тя вече е настроена срещу мене — каза Джоана замислено, но с известно задоволство.

— Дойдохме тук, за да сме на тишина и спокойствие, и смятам да ги получа — решително заявих аз.

Тишината и спокойствието бяха последното нещо, което получихме.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

I

Мисля, че беше след около седмица, когато Партридж ме осведоми, че мисис Бейкър би искала да ѝ отдели минута-две, ако ми е удобно.

Името мисис Бейкър не ми говореше нищо.

— Коя е мисис Бейкър? — попитах озадачено аз. — Не може ли да се срещне с мис Джоана?

Оказа се обаче, че аз съм човекът, с когото тя иска да разговаря. После се изясни, че мисис Бейкър е майката на онова момиче — Беатрис.

Съвсем бях забравил за Беатрис. От около две седмици бях забелязал една жена на средна възраст, с тънки кичури посивяла коса, да се оттегля криволичейки, обикновено на колене, от банята, стълбите или коридорите при появяването ми, и знаех, че това е новата ни приходяща прислужница. А иначе усложненията с Беатрис напълно бяха изчезнали от ума ми.

Не можех да откажа да се видя с майката на Беатрис, особено след като разбрах, че Джоана е излязла. Все пак трябва да призная, че бях леко притеснен от перспективата за срещата. Искрено се надявах да не бъда обвинен, че съм се подиграл с чувствата на Беатрис. Проклех наум злонамереността на авторите на анонимни писма, а гласно наредих майката на Беатрис да бъде поканена.

Мисис Бейкър беше едра, пълна жена със загоряло лице, която говореше много бързо. Почувствах огромно облекчение, когато не забелязах никакви признаци, по които да съдя, че е ядосана или готова да ме обвинява.

— Надявам се, сър — започна веднага тя, след като Партридж затвори вратата след себе си, — че ще извините волността, която си позволявам, идвайки при вас. Но си помислих, сър, че точно вие сте човекът, с когото трябва да говоря. Ще се радвам да ме посъветвате какво да направя при създадите се обстоятелства, защото по мое мнение, сър, нещо трябва да се направи, а и аз не обичам да бездействам, и според мене, вместо да се хленчи и да се стене, трябва

да се „заловим за работа“, както каза викарият в проповедта си поминалата седмица.

Бях доста озадачен и реших, че съм пропуснал нещо важно от разговора.

— Разбира се — отвърнах аз. — Няма ли, въъ, да седнете, мисис Бейкър? Ще се радвам да ви помогна, ако мога...

И замълчах в очакване.

— Благодаря ви, сър — мисис Бейкър седна на ръба на стола. — Много сте мил. Радвам се, че дойдох при вас. Все повтарях на Беатрис, която лежи и непрекъснато плаче, че понеже е от Лондон, мистър Бъртън сигурно знае какво може да се направи в дадения случай. А нещо трябва да се направи, защото тези млади мъже са толкова буйни и изобщо не се вслушват в разумните съвети, нито вярват на думите на едно момиче. Ако аз бях засегнатата, щях да му дам да се разбере и щях да попитам за онова момиче в мелницата.

Все повече и повече се озадачавах.

— Съжалявам, но нищо не разбирам. Какво се е случило?

— Става дума за писмата, сър. Онези зловни и неприлични писма, в които се използват такива лоши думи. По-лоши дори и от тези, които съм виждала в Библията.

Пропускайки тази интересна странична забележка, аз отчаяно попитах:

— Да не би дъщеря ви да е получила нови писма?

— Не тя, сър. Тя получи само едно. Онова, което стана причина да напусне работата си тук.

— Беше абсолютно неоснователно — започнах аз, обаче мисис Бейкър ме прекъсна почтително, но твърдо:

— Няма нужда да ме уверявате, сър, че написаното е долна лъжа. Имам думата на мис Партридж, а и аз самата съм убедена, че е така. Вие не сте от тези мъже, сър, зная го добре, а и сте инвалид. Всичко беше долна лъжа, но посъветвах Беатрис, че е по-добре да напусне, защото знаете какво нещо са клюките, сър. Няма дим без огън, така казват хората. За едно момиче малко повече предпазливост никога не е излишна. А и тя беше много засрамена от писмото и когато ми съобщи, че повече няма да отиде на работа, аз казах само „Съвсем правилно“. Макар че ние и двете съжаляваме за неудобствата, които...

Тъй като не знаеше как да завърши изречението, мисис Бейкър си пое дълбоко дъх и започна отново.

— И аз се надявах, че с това ще приключи всичко. Но сега Джордж, който работи в гаража, приятелят на Беатрис, е получил едно от онези писма. В него се твърдят ужасни неща за нашата Беатрис, че тя ходи с Том, сина на Фред Ледбетър, а аз мога да ви уверя, сър, че момичето е било просто учтиво с него и само го е поздравявало, така да се каже.

От новото усложнение със сина на Фред Ледбетър, Том, вече ми се зави свят.

— Чакайте сега да изясним нещата — прекъснах я аз. — Приятелят на Беатрис, тъъ, е получил анонимно писмо, в което се отправят обвинения, че тя се среща с друг младеж?

— Точно така, сър, и всичко това, изразено с ужасни думи, е подлудило младия Джордж. Той дойде бесен и заяви на Беатрис, че няма да търпи такива неща и не би се примирил тя да ходи с други мъже зад гърба му, а когато тя му каза, че всичко написано е лъжа, той й отговори, че няма дим без огън, и изхвърча разярен, и оттогава Беатрис е толкова разстроена, че аз реших да си сложа шапката и да дойда при вас, сър.

Мисис Бейкър направи пауза и ме погледна с надежда, подобно на куче, което чака да получи награда, след като ловко е изпълнило труден номер.

— Но защо дойдохте при мене? — попитах аз.

— Както разбрах, сър, вие също сте получили едно от онези отвратителни писма, и си помислих, че като лондончанин ще знаете как да постъпите.

— Ако бях на ваше място, щях да отида в полицията. Тази история трябва да бъде спряна.

Мисис Бейкър изглеждаше дълбоко шокирана.

— О, не, сър. Не мога да отида в полицията.

— Защо не?

— Никога не съм си имала работа с полицията. Никой от нас не го е правил.

— Сигурно е така. Но полицаите са единствените хора, които могат да се справят, защото такава им е работата.

— Да отида при Бърт Ръндъл?

Знаех, че Бърт Ръндъл е полицаят.

— В полицейското управление сигурно има сержант или инспектор.

— Аз да отида в полицейското управление?

Гласът на мисис Бейкър изразяваше упрек и недоверие.

Започнах да се ядосвам.

— Това е единственият съвет, който мога да ви дам.

Мисис Бейкър мълчеше и очевидно съвсем не беше убедена. После замислено и сериозно заяви:

— Тези писма трябва да бъдат спрени, сър, непременно трябва да бъдат спрени. Рано или късно ще причинят зло.

— Струва ми се, че вече са го причинили — отговорих аз.

— Имах предвид насилие, сър. Младежите понякога стават много избухливи, а и възрастните също.

— Много хора ли са получили от тези писма?

Мисис Бейкър кимна.

— Става все по-лошо и по-лошо, сър. Мисис и мистър Бидъл в Блу Бор, те винаги са били много щастливи, а сега тези писма карат съпруга да си мисли разни неща, които изобщо не са верни, сър.

Наведох се напред:

— Мисис Бейкър, имате ли някаква представа, някаква идея за това, кой може да пише отвратителните писма?

За моя най-голяма изненада тя кимна.

— Имаме идея, сър. Да, имаме много правдоподобна идея.

— Кой е?

Предполагах, че няма да иска да спомене името, но тя веднага отвърна:

— Мисис Клийт, така мислим, сър. Със сигурност е мисис Клийт.

Тази сутрин вече бях чул толкова много имена, че съвсем се обърках. Затова попитах:

— Коя е мисис Клийт?

Както разбрах, мисис Клийт беше съпругата на един стар градинар, който нямаше постоянна работа. Живееше в къща на пътя, който водеше надолу към воденицата. Следващите ми въпроси не получиха задоволителни отговори. Когато попитах защо смятат, че

мисис Клийт пише тези писма, мисис Бейкър само отвърна многозначително: „Точно в нейния стил е“.

Накрая я изпратих, като повторих съвета си да отиде в полицията, но разбрах, че едва ли щеше да го последва. Останах с впечатлението, че съм я разочаровал.

После размислих върху думите ѝ. Според мене сигурно твърдението ѝ беше истина, след като цялото село беше на мнение, че мисис Клийт е виновна, макар и доказателствата да бяха съмнителни. Реших да поговоря с Грифит за случая. Вероятно познаваше тази жена. Ако той смяташе, че е уместно, можехме да отидем в полицията и да кажем, че тя стои на дъното на всички тези неприятности.

Пристигнах при него в часа, в който приемното му време беше към края си. След като и последният пациент си тръгна, влязох в кабинета.

— Здравейте, Бъртън.

Разказах му накратко разговора си с мисис Бейкър и му предадох думите ѝ, че според нея мисис Клийт е отговорна за писмата. За мое разочарование Грифит поклати глава.

— Не е толкова просто.

— Не смятате ли, че тази жена е на дъното на всичко?

— Може и да е. Но ми се струва доста невероятно.

— Тогава защо всички мислят, че тя е виновна?

Той се усмихна.

— О, вие не сте наясно. Мисис Клийт е местната вещица.

— Боже мой! — възкликнах аз.

— Да, в днешно време звучи доста странно, но такава е истината. Всички смятат, че има някои хора, някои семейства, които е по-добре да не бъдат закачани. Мисис Клийт произлиза от семейство на магьосници. Опасявам се, че тя полага доста усилия, за да поддържа легендата. Тя е странна жена — злобна и язвителна. Не ѝ беше трудно, когато някое дете си порежеше пръста или паднеше лошо, или пък се разболееше от заушка, да кимне с глава и да каже: „Да, той открадна ябълките ми миналата седмица“ или „Той дръпна опашката на котката ми“. Скоро майките започнаха да държат децата си далече от нея, а други жени ѝ носеха мед или сладкиши, които бяха опекли, за да спечелят благоразположението ѝ и да не ги урочаса. Глупаво и

суеверно е, но е така. Ето защо е естествено да смятат, че тя стои на дъното на всичко.

— А вярно ли е?

— О, не. Тя не е такъв човек. Не е толкова просто.

— Имате ли някаква идея? — погледнах го аз с любопитство.

Той поклати глава, но погледът му беше разсеян.

— Не. Нямам никаква идея. Но това не ми харесва, Бъртън. Накрая ще се случи някакво нещастие.

II

Когато се върнах вкъщи, намерих Меган да седи на стъпалата на верандата, подпряла брада на коленете си. Поздрави ме с обичайната си безцеремонност.

— Здравсти. Мога ли да остана за обяд?

— Разбира се.

— Ако са пържолите или нещо друго, което няма да стигне за всички, просто ми кажете — извика Меган, докато заобикалях къщата, за да уведомя Партридж да сервира за трима.

Партридж не беше възхитена. Без да спомене нещо, даде да се разбере, че мнението ѝ за Меган не е особено високо.

Върнах се на верандата.

— Всичко наред ли е? — попита Меган.

— Напълно. Задушено по ирландски.

— О, това е нещо като каша, нали? Имам предвид, че се състои главно от картофи и подправки.

— До известна степен, да.

Извадих табакерата си и предложих цигара на Меган. Тя се изчерви.

— Колко мило от ваша страна!

— Няма ли да си вземете?

— Не, не мисля, че ще си взема, но беше много мило от ваша страна да ми предложите — като на човек.

— А вие не сте ли човек? — попитах развеселен.

Меган поклати глава и внезапно смени темата, като протегна дългия си пращен крак, така че да мога да го видя.

— Закърпих си чорапа — гордо обяви тя.

Не съм специалист по кърпене на чорапи, но ми се стори, че грубата плетеница от видимо неподходящия вълнен конец, не е най-доброто постижение в тази област.

— Много по-грозно е от дупката — продължи Меган.

Съгласих се, че е така.

— Сестра ви добре ли кърпи?

Замислих се дали някога съм виждал Джоана да върши подобно нещо. Трябваше да си призная, че не знам.

— Добре де, какво прави, като си скъса чорапите?

— Смятам, че просто ги изхвърля и си купува нов чифт.

— Много разумно. Но аз не мога да си го позволя. Сега ми се отпускат четирийсет лири годишно. Не е възможно да направя кой знае какво с тях.

Трябваше да се съглася с нея.

— Ако носех черни чорапи, можех да си боядисвам краката с мастило. Така правех в училище. Мис Батуърти^[1], която следеше за облеклото ни, отговаряше на името си — беше сляпа като прилеп. Номерът вършеше добра работа.

— Не се съмнявам.

Между нас се възцари тишина. Пуших лулата си и си мислех, че мълчанието е доста дружелюбно, когато Метан внезапно го наруши.

— Предполагам и вие ме смятате за ужасна, както всички останали?

Така се стреснах, че лулата ми изпадна от устата. Беше от морска пяна и тъкмо беше започнала да се оцветява приятно. Разбира се, тя се счупи. Обърнах се ядосано:

— Видяхте ли какво направихте?

Това невероятно дете, вместо да се разтревожи, просто се ухили широко насреща ми.

— Аз наистина ви харесвам.

Забележката беше съвсем успокояваща. Повечето хора смятат, макар и погрешно, че ако кучето им можеше да говори, би изрекло точно тези думи. Помислих си, че независимо от външността си на кон, Меган имаше нрава на куче. Със сигурност не приличаше много на човешко същество.

— Какво говорехте, преди да стане белята? — попитах аз, докато внимателно събирах останките от ценната си лула.

— Казах, че сигурно ме мислите за ужасна — повтори Меган, но вече с променен тон.

— Защо трябва да мисля така?

Меган заяви със сериозен вид:

— Защото съм такава.

— Не бъдете глупава — отвърнах рязко.

Меган поклати глава.

— Точно така е. Не съм съвсем тъпа. Хората мислят, че съм. Но те не знаят, че ги познавам много добре и през цялото време ги мразя, без да го показвам.

— Мразите ги?!

— Да — потвърди Меган.

Меланхоличните ѝ очи, в които нямаше нищо детско, се взираха в мене, без да трепват. Беше настойчив, тъжен поглед.

— И вие сигурно щяхте да мразите хората, ако бяхте на мое място. Ако винаги бяхте нежелан.

— Не мислите ли, че гледате доста мрачно на живота? — попитах аз.

— Да, винаги така се казва, ако някой говори истината. И е вярно. Не съм желана и разбирам защо. Мама въобще не ме обича. Мисля, че ѝ напомням за баща ми, който е бил жесток към нея. А и от това, което съм чувала, разбирам, че е бил доста ужасен човек. Само че майките не могат да кажат, че не искат децата си и просто да ги изоставят. Или да ги изядат. Котките изяждат котенцата, които не харесват. Смятам, че е доста разумно. Нищо не се губи, нито пък се получава бъркотия. Но при човешките същества майките трябва да задържат при себе си своите деца и да се грижат за тях. Не беше толкова лошо, докато бях в пансиона. Но както сам виждате, мама би искала да бъдат само тя, вторият ми баща и момчетата.

Бавно казах:

— Мисля, че сте много черногледа, Меган. Но ако приемем, че част от това, което казвате, е вярно, защо не заминете и не заживеете отделно?

Тя ми се усмихна съвсем не по детски.

— Имате предвид да започна някаква работа. Да си изкарвам хляба?

— Да.

— С какво?

— Предполагам, че можете да се научите да правите нещо. Стенография, машинопис или библиотекарство.

— Едва ли. Не умея да върша нищо. Пък и...

— Да?

Тя беше обърнала лицето си настрани, но сега отново ме погледна. Беше зачервена и в очите ѝ имаше сълзи. Когато заговори, гласът ѝ беше възвърнал детските си нотки.

— Защо да се махам? И защо трябва да ме карат да се махна? Те не ме искат, но аз ще остана. Ще остана и ще накарам всички да съжаляват. Ще ги накарам да съжаляват. Отвратителни свине! Мразя всички тук, в Лимсток. Всички мислят, че съм грозна и глупава. Ще ги науча аз тях. Ще видят те. Ще...

Гневът ѝ беше детински и странно трогателен.

Чух стъпки, които се приближаваха по чакълената пътека зад ъгъла на къщата.

— Ставайте — казах аз неумолимо. — Влезте вкъщи през гостната. Качете се на първия етаж и отидете в банята. Тя е в дъното на коридора. Измийте си лицето. По-бързо.

Тя се изправи тромаво и се втурна към френския прозорец, в момента, когато Джоана се появи иззад ъгъла на къщата.

— Господи, колко е горещо! — възкликна тя. Седна до мене и започна да си вее с тиролския шал, който беше на главата ѝ. — Все пак мисля, че започвам да свиквам с тези проклети обувки. Извървах няколко километра. Разбрах обаче едно нещо — обувките ти не трябва да имат дупки, защото бодлите на храстите се провират през тях. Знаеш ли, Джери, мисля, че трябва да си вземем куче.

— И аз съм на същото мнение. Между другото, Меган ще обядва с нас.

— Така ли? Чудесно.

— Харесваш ли я? — попитах аз.

— Мисля, че е дете, сменено от феите — отвърна Джоана. — Дете, което феите са оставили на стълбището, а са взели истинското. Много интересно е да срещнеш такъв човек. Уф, трябва да отида да се измия.

— Не може. Меган се мие в момента.

— О, сигурно и тя е ходила на разходка?

Джоана извади огледалото си и внимателно и дълго разглежда лицето си. След малко заяви:

— Това червило не ми харесва.

Отвътре се появи Меган. Беше спокойна, горе-долу се беше измила и от скорошното ѝ избухване нямаше и следа. Погледна

неуверено към Джоана.

— Здравейте — поздрави я Джоана, все още твърде заета с лицето си. — Радвам се, че ще останете за обяд. Боже мой, имам луничка на носа. Трябва да направя нещо. Луничките са толкова упорити.

Партридж излезе и студено обяви, че обядът е сервиран.

— Хайде — каза Джоана, изправяйки се. — Умирам от глад.

Тя прегърна Меган през раменете и двете влязоха в къщата.

[1] Vat (англ.) — прилеп. — Б.пр. ↑

ΠΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

I

Сега виждам, че съм пропуснал нещо в разказа си. Досега съм споменавал съвсем бегло или пък изобщо не съм говорил за мисис Дейн Калтроп или всъщност за преподобния Кейлъб Дейн Калтроп.

Викарият и съпругата му бяха забележителни личности. Дейн Калтроп беше може би най-откъснатият от всекидневието човек, който някога съм срещал. Животът му се свеждаше до книгите и кабинета му, както и до доброто познаване на ранната история на Църквата. За разлика от него мисис Дейн Калтроп беше човек на място. Може би съзнателно съм избягвал да я споменавам, защото още от началото бях малко изплашен от нея. Беше жена с характер и знаеше всичко за всеки. Изобщо не беше типична съпруга на викарий, но сега, когато написах това, се замислям какво изобщо зная за съпругите на свещениците.

Единствената, за която се сещам, е тихо, безлично същество, отдадено изцяло на едрия си, силен съпруг, който има магнетични способности на проповедник. Тя е толкова далече от светските разговори, че човек се чуди как да общува с нея.

От друга страна, бях повлиян от представата за съпругите на свещениците, изградена от книгите — карикатури на жени, които непрекъснато си пъхат носа навсякъде и говорят с изтъркани фрази. Вероятно подобни жени не съществуват.

Мисис Дейн Калтроп не си завираше носа никъде и въпреки това притежаваше странната способност да знае всичко. Скоро открих, че повечето жители на селото малко се страхуваха от нея. Тя не даваше съвети и никога не се бъркаше в чуждите работи, и все пак за хората с неспокойна съвест тя въплъщаваше самия Христос.

Не бях срещал жена по-безразлична към атмосферните условия. В горещи дни понякога се разхождаше, облечена с вълнен костюм, а в дъжд или дори в лапавица съм я виждал да препуска разсеяно по улиците на селото с памучна рокля на макове. Имаше продълговато и изпито, благородно лице, леко наподобяващо хрътка, и беше безкрайно откровена.

На следващия ден, след като Меган беше обядвала у нас, тя ме спря на главната улица. Както обикновено бях изненадан, защото мисис Дейн Калтроп по-скоро тичаше, отколкото вървеше, а очите ѝ винаги бяха устремени в далечния хоризонт и човек смяташе, че истинската ѝ цел е на разстояние около два километра и половина.

— О, мистър Бъртън!

Тя изрече тези думи триумфално, като човек, който е разрешил особено трудна загадка.

Признах си, че наистина съм мистър Бъртън и мисис Дейн Калтроп отклони погледа си от хоризонта и се опита да съсредоточи вниманието си върху мене.

— Ох, за какво исках да ви видя?

Не можех да ѝ помогна в това отношение. Стоеше намръщена и дълбоко озадачена.

— Във връзка с нещо наистина отвратително — заяви тя.

— Съжалявам — отвърнах изненадано аз.

— А! — възкликна мисис Дейн Калтроп. — Мразя пристрастието си към буквата „А“. Точно така. Анонимните писма! Каква е тази история с анонимните писма, която докарахте тук?

— Не съм я докарал аз. Тя си беше тук.

— Никой не беше получавал такива писма, преди вие да пристигнете — обвинително каза мисис Дейн Калтроп.

— Напротив, мисис Дейн Калтроп. Неприятностите вече бяха започнали.

— О, Боже мой. Положението изобщо не ми се нрави.

Погледът ѝ отново беше станал разсеян и зареян в далечината. Тя продължи:

— Не мога да се отърся от чувството, че всичко това не е на добро. Ние не сме такива хора. Разбира се, и тук има завист и злонамереност, както и всякакви дребни недоброжелателни действия, но не мисля, че някой е способен на подобна постъпка. Не, наистина не мога да повярвам. А съм и разстроена, защото аз трябва да зная.

Очите ѝ се откъснаха от хоризонта и се срещнаха с моите. Те бяха разтревожени и изпълнени с искрено, детско учудване.

— А как ще разберете?

— Обикновено научавам. Винаги съм го смятала за свое задължение. Кейлъб проповядва добра, разумна вяра и дава причастия,

което е работата на свещеника. Но ако на него му е разрешено да се ожени, смятам, че съпругата му трябва да знае какво мислят и чувстват хората, дори и да не успее да промени нищо. А аз нямам ни най-малка представа кой може... — Тя внезапно спря и разсеяно добави: — Все пак тези писма са много глупави.

— Вие самата, въз, получавали ли сте подобни писма?

Зададох въпроса доста неуверено, но мисис Дейн Калтроп отговори съвсем естествено, само очите ѝ леко се разшириха.

— О, да, две, не — три. Забравих какво точно пишеше в тях. Нещо много глупаво за Кейлъб и учителката. Доста абсурдно, защото Кейлъб няма никаква склонност към прелюбодеяния и никога не е имал. Това е голям късмет, особено за свещеник.

— Наистина е така — отбелязах аз.

— Кейлъб би могъл да стане светец, ако не беше такъв интелектуалец.

Не бях съвсем подготвен да отговоря на направената преценка. Всъщност мисис Дейн Калтроп продължи да говори, като се прехвърли от съпруга си на анонимните писма по доста странен начин.

— Има толкова неща, които могат да бъдат споменати в тези писма, но не са. Ето кое ми е много странно.

— Не мисля, че са пропуснати поради съдържаност — горчиво отвърнах аз.

— Но много факти, изглежда, не са известни на автора. Не се споменава нито едно от верните неща.

— Какво имате предвид?

Красивите ѝ, отнесени очи отново срещнаха моите.

— Разбира се, тук има доста изневери, както и други грехове. Всякакви срамни тайни. Защо човекът не използва тях? — Тя спря, а после рязко попита: — Какво пишеше във вашето писмо?

— Твърдеше се, че сестра ми всъщност не ми е сестра.

— А така ли е?

Мисис Дейн Калтроп зададе въпроса съвсем спокойно и приятелски.

— Разбира се, че Джоана ми е сестра.

Мисис Дейн Калтроп кимна.

— Това показва какво имам предвид. Смея да твърдя, че има и други неща...

Ясните ѝ, изпълнени с безразличие очи ме погледнаха замислено и аз изведнъж разбрах защо Лимсток се страхуваше от мисис Дейн Калтроп.

В живота на всеки човек има тайни, които той не би искал да станат известни. Усетих, че мисис Дейн Калтроп ги знаеше.

За първи път в живота си се зарадвах, когато чух енергичния глас на Еме Грифит:

— Здравей, Мод. Добре, че те видях. Искам да ти предложа да сменим датата на благотворителната разпродажба на ръкоделия. Добро утро, мистър Бъртън. — После продължи: — Трябва да се отбия при бакалина и да му оставя поръчката си, а после ще дойда в Дружеството, ако това те устройва.

— О, да, би било чудесно.

Еме Грифит влезе в универсалния магазин.

— Бедната жена — каза мисис Дейн Калтроп.

Бях много озадачен. Нима имаше причини да съжалява Еме? Но тя продължи:

— Знаете ли, мистър Бъртън, страхувам се, че...

— За случая с тези писма ли?

— Да, виждате ли, те означават, те сигурно означават... — тя млъкна замислено и веждите ѝ се склупчиха. После продължи бавно, като че ли решаваше някаква задача: — Сляпа омраза... Да, сляпа омраза. Но дори и един слепец може съвсем случайно да улучи сърцето... И тогава какво ще стане, мистър Бъртън?

Щяхме да разберем отговора на този въпрос, преди да е дошъл краят на деня.

II

Новината за трагедията донесе Партридж. Партридж обожаваше нещастията. Носът ѝ винаги потрепваше възбудено, когато съобщаваше лоши новини.

Тя влязла в стаята на Джоана, а носът ѝ потрепвал повече от всякога, очите ѝ блестели, ъглите на устата ѝ били отпуснати в престошена скръб.

— Нещо ужасно се е случило тази сутрин, мис — каза тя, докато вдигала транспарантите.

На Джоана, с нейните лондонски навици, ѝ трябвали една-две минути, за да се разсъни. Тя само измърморила „Ааа“ и се обърнала на другата страна, без да прояви интерес.

Партридж оставила чая ѝ до нея и започнала отново.

— Ужасно е! Шокиращо! Не можах да повярвам, когато чух.

— Кое е ужасно? — попитала Джоана, опитвайки се да се събуди.

— Горката мисис Симингтън — после Партридж драматично замълчала. — Мъртва е.

— Мъртва? — Джоана се изправила в леглото, вече напълно разсънена.

— Да, мис, вчера следобед, а още по-лошото е, че се е самоубила.

— О, не, Партридж!

Джоана наистина била шокирана — мисис Симингтън не е точно човека, който бихте свързали с някаква трагедия.

— Да, мис, истина е. Направила го е. Не че не е била принудена да го направи, горката жена.

— Принудена? — Тогава Джоана започнала да се досеща за истината. — Да не би...

Тя попитала с поглед и Партридж ѝ кимнала.

— Точно така, мис. Едно от онези отворотелни писма!

— Какво е пишело в него?

За съжаление Партридж не беше успяла да научи.

— Тези неща наистина са отвратителни — отбелязала Джоана.
— Но не мога да разбера как могат да доведат някого до самоубийство.
Партридж подсмръкнала и многозначително отвърнала:

— Освен ако не са верни, мис.

— О! — възкликнала Джоана.

След като Партридж напуснала стаята, сестра ми допила чая си, наметнала един халат и решила да дойде при мене, за да ми каже новината.

Сетих се за думите на Оуен Грифит. Рано или късно куршумът, изстрелян напосоки, попада в целта. Сега беше поразил мисис Симингтън. Колкото и невероятно да изглеждаше, очевидно тя е имала някаква тайна... Помислих си, че въпреки цялата си интелигентност, тя не беше особено издръжлива. Беше от онези слаби жени, които се нуждаеха от опора и лесно се пречупваха.

Джоана ме побутна и попита за какво мисля. Повторих ѝ думите на Оуен.

— Разбира се, както винаги той знае всичко — язвително заяви Джоана. — Този човек си мисли, че знае всичко.

— Той е умен.

— Той е просто надут — отсече Джоана. После добави: — Ужасно надут! — След минута-две тя продължи: — Колко ужасно за съпруга ѝ, а и за момичето. Как мислиш, че се чувства Меган?

Нямах никаква представа и казах това на Джоана. Беше странно, че никой не можеше да прецени какво чувства или мисли Меган.

Джоана кимна и заяви:

— Човек никога не знае какво мислят децата, сменени от феите.
— След кратко мълчание добави: — Мислиш ли... Би ли искал... Чудя се дали тя ще се съгласи да дойде и да поживее с нас няколко дни? Шокът е доста голям за девойка на нейната възраст.

— Можем да отидем и да я попитаме — съгласих се аз.

— За момчетата не е страшно — продължи сестра ми. — Гувернантката им ще се погрижи за тях. Предполагам обаче, че тя е от онзи тип хора, които могат да подлудят Меган.

Реших, че е напълно възможно. Представих си как Елси Холанд изрича баналност след баналност и предлага безброй чаши чай. Мило същество, но не точно човекът, от който се нуждаеше едно чувствително момиче.

Самият аз си мислех да поканя Меган, но се радвах, че предложението дойде от Джоана, без да ѝ го подсказвам.

След закуска се отправихме към къщата на семейство Симингтън. И двамата бяхме доста нервни. Отиването ни там можеше да се изтълкува като проява на нескрито и граничещо с жестокост любопитство. За щастие срещнахме Оуен Грифит на портата. Изглеждаше обезпокоен и замислен. Въпреки всичко ме поздрави топло.

— О, здравейте, Бъртън. Радвам се да ви видя. Това, от което се страхувах, че рано или късно ще стане, се случи. Проклета работа!

— Добро утро, доктор Грифит — каза Джоана с глас, който обикновено използваше, когато разговаряше с една от глухите ни лели.

Грифит се стресна и се изчерви.

— О... о, добро утро, мис Бъртън.

— Помислих си, че не сте ме видели.

Оуен Грифит почервеня още повече. Срамежливостта му го обгърна като мантия.

— Аз... аз... Съжалявам, бях се замислил и не ви видях.

Джоана безжалостно продължи:

— Но все пак аз имам съвсем нормален човешки ръст.

— Само от раменете надолу — казах ѝ тихо и строго аз. После продължих на висок глас: — Сестра ми и аз се чудехме, Грифит, дали ще бъде удобно да поканим момичето да дойде у нас за ден-два. Как мислите? Не бих искал да се натрапвам, но сигурно ударът е твърде голям за горкото дете. Как ще реагира Симингтън на подобно предложение?

Грифит поразсъждава върху идеята и накрая заяви:

— Смятам, че ще бъде чудесно. Тя е доста особено и нервно момиче и ще ѝ се отрази добре да се откъсне за малко от цялата тази история. Мис Холанд върши чудеса, тя е здравомислещ човек, но и без това работата около момчетата и Симингтън е достатъчна. Той е твърде изтощен и объркан.

— Било е... — поколебах се аз — самоубийство?

— О, да — кимна Грифит. — Не би могло да е нещастен случай. Написала е „Не мога да продължавам“ на парче хартия. Писмото трябва да е пристигнало вчера със следобедната поща. Пликът беше на

пода до стола ѝ, а самото писмо — смачкано на топка и хвърлено в камината.

— Какво... — и аз спрях, ужасен от себе си.

Грифит се усмихна мрачно.

— Не бива да се притеснявате да питате. Писмото ще бъде прочетено по време на следствието. За съжаление няма да се мине без тази формалност. Беше в обичайния стил — отново с неприлично съдържание. Конкретното обвинение е, че второто момче — Колин, не е син на Симингтън.

— Мислите ли, че е вярно? — недоверчиво възкликнах.

Грифит сви рамене.

— Не мога да кажа нищо. Живея тук само от пет години. Доколкото зная, Симингтън бяха тиха, щастлива семейна двойка, изцяло отдадени един на друг и на децата си. Вярно е, че това момче не прилича много на родителите си — вземете яркочервената му коса например, но често децата имат чертите на дядо си или баба си.

— Тази липса на прилика сигурно предизвикала конкретното обвинение. Отвратително и неуместно обвинение, съвсем напосоки.

— Твърде вероятно. Всъщност зад всички тези отровни писма няма истински факти, а само необузdana злоба и ненавист.

— Но улучи право в целта — намеси се Джоана. — Все пак тя не би се самоубила, ако не беше вярно?

Грифит каза колебливо:

— Не съм съвсем сигурен. От известно време имаше проблеми със здравето, беше напрегната и истерична. Страдаше от нервно разстройство. Смятам, че е възможно шокът от получаването на подобно писмо, съдържащо такива факти, да е предизвикал паника и чувство на безнадеждност и тя да е решила да се самоубие. Може би си е внушила, че съпругът ѝ няма да ѝ повярва, когато отрича обвиненията. Не е изключено срамът и отвращението да са ѝ подействали толкова силно, че да са нарушили временно способността ѝ да преценява правилно обстоятелствата.

— Самоубийство в състояние на временна невменяемост — прекъсна го Джоана.

— Точно така. Мисля, че имам достатъчно основания да защитавам тази теза по време на следствието.

— Разбирам — отвърна Джоана.

Нещо в гласа ѝ накара Оуен да продължи ядосано:

— Всички основания! Не сте ли съгласна, мис Бъртън?

— О, напротив, съгласна съм. На ваше място и аз бих направила същото.

Оуен я погледна със съмнение, после бавно тръгна надолу по улицата. Джоана и аз продължихме към къщата.

Предната врата беше отворена и беше по-лесно да влезем направо, отколкото да звъним, още повече че отвътре се чуваше гласът на Елси Холанд.

Тя говореше на мистър Симингтън, който се беше свил на един стол и изглеждаше напълно замаян.

— Наистина, мистър Симингтън, трябва да хапнете нещо. Не сте закусвали, поне не така, както трябва, снощи не ядохте нищо, а след този шок се нуждаете от достатъчно сили, за да не се разболеете. Докторът ви каза същото, преди да си тръгне.

С безжизнен глас Симингтън ѝ отвърна:

— Много сте мила, мис Холанд, но...

— Една чаша с прекрасен, топъл чай — отвърна Елси Холанд и набута напитката в ръцете му.

Лично аз бих дал на бедния човек уиски със сода. Мисля, че се нуждаеше точно от това. Както и да е, той прие чашата с чай и погледна Елси Холанд:

— Не знам как да ви се отблагодаря за всичко, което направихте и продължавате да правите, мис Холанд. Вие сте просто чудесна.

Момичето се изчерви и изглеждаше поласкано.

— Много мило от ваша страна, че го казвате, мистър Симингтън. Трябва да ми позволите да ви помогна с всичко, което мога. Не се притеснявайте за децата — ще се грижа за тях, ще успокоя и прислугата, а ако има нещо друго, което трябва да направя — да напиша някои писма или да телефонирам на някого, не се колебайте да ми кажете.

— Много сте мила — повтори Симингтън.

Елси Холанд се обърна, видя ни и бързо дойде при нас.

— Не е ли ужасно? — прошепна тя.

Като я гледах, си помислих, че наистина е мило момиче. Приятно, оправно, практично в критични случаи. Прекрасните ѝ сини очи бяха леко зачервени, което показваше, че е достатъчно

мекосърдечна, за да пролее няколко сълзи за смъртта на работодателката си.

— Може ли да поговорим? — попита Джоана. — Не бихме искали да безпокоим мистър Симингтън.

Елси Холанд кимна разбиращо и ни поведе към трапезарията, която се намираше на другия край на вестибюла.

— Наистина е ужасно за него — повтори тя. — Такъв шок. Кой би си помислил, че подобно нещо може да се случи? Сега, разбира се, съзнавам, че от известно време се държеше странно. Беше ужасно нервна и непрекъснато плачеше. Помислих си, че има проблеми със здравето, но доктор Грифит винаги ни успокояваше, че не е нищо сериозно. Беше раздразнителна и сприхава и понякога човек не знаеше как да се държи с нея.

— Всъщност дойдохме да попитаме дали можем да вземем Меган при нас за няколко дни, ако тя иска, разбира се — прекъсна я Джоана.

Елси Холанд изглеждаше доста изненадана.

— Меган? — колебливо попита тя. — Не зная. Искам да кажа, много мило от ваша страна, но тя е толкова странно момиче. Човек никога не знае какво е отношението ѝ в даден момент, какво всъщност мисли.

— Решихме, че така можем да помогнем — неопределено продължи Джоана.

— О, що се отнася за това, наистина ще ми помогнете. Трябва да се грижа за момчетата (те в момента са при готвачката), а също и за бедния мистър Симингтън — той се нуждае от грижи, а има и толкова други неща, които ми предстои да свърша. Наистина нямам много време за Меган. Мисля, че сега е в старата детска стая на последния етаж на къщата. Изглежда иска да бъде далече от всички. Не зная дали...

Джоана ме погледна едва забележимо. Бързо се измъкнах от стаята и се качих горе.

Старата детска стая беше на последния етаж. Отворих вратата и влязох. Долната стая гледаше към градината и щорите бяха вдигнати. Но в тази стая, която имаше изглед към пътя, те бяха спуснати докрай.

В сивия сумрак видях Меган, която се беше свила на дивана до отсрещната стена. Напомняше ми за уплашено животно, което се крие.

Беше се вцепенила от страх.

— Меган.

Приблжих се и несъзнателно възприех тона на човек, успокояващ ужасено животинче. Бях искрено изненадан, че не й подадох морков или захарче. Прииска ми се да го направя.

Тя се втрени в мене, без да помръдне и без да промени изражението на лицето си.

— Меган. Джоана и аз дойдохме да те поканим да поживееш у нас известно време, ако искаш, разбира се.

От неясния здрач долетя глухият ѝ глас.

— Да живея с вас? Във вашата къща?

— Да.

— Искаш да кажеш, че сте дошли да ме отведете оттук?

— Да, мила.

Изведнъж започна цялата да се тресе. Беше страшно, но в същото време и много трогателно.

— О, моля ви, отведете ме оттук! Моля ви. Ужасно е да бъда тук и да се чувствам толкова виновна.

Приблжих се до нея и ръцете ѝ се вкопчиха в ръкава ми.

— Аз съм ужасна страхливка. Не знаех, че съм такава.

— Всичко е наред, смешничето ми — казах аз. — Тези неща действат доста разстройващо. Хайде, ела.

— Може ли веднага да тръгнем? Без да губим нито минута.

— Ами, няма ли да си вземеш някои неща?

— Какви неща? Защо?

— Мило мое момиче, ние ще ти осигурим легло и баня и всичко останало, но не си мисли, че ще ти отстъпя четката си за зъби.

Тя се изхили тихо.

— Разбирам. Днес май съм доста глупава. Не трябва да ми обръщаш внимание. Ще отида да си взема някои неща. Ти... Нали няма да си тръгнете без мене?

— Ще чакаме пред вратата.

— Благодаря. Много благодаря. Съжалявам, че съм толкова глупава. Ужасно е, когато загубиш майка си.

— Зная.

Потупах я приятелски по гърба. Тя ми хвърли благодарен поглед, после изчезна в спалнята, а аз слязох долу.

— Намерих Меган. Идва.

— О, това е чудесно! — възкликна Елси Холанд. — Така ще се поразвлече малко. Доста е нервна. Труден характер. Ще бъде голямо облекчение за мене, ако поне за нея не трябва да се грижа. Много мило от ваша страна, мис Бъртън. Надявам се, че няма да ви досажда. О, Боже мой, пак телефонът. Трябва да го вдигна. Мистър Симингтън не е в състояние.

Тя излезе бързо от стаята.

— Изключително грижовен ангел! — отбеляза Джоана.

— Думите ти са доста зловни. Тя е мило момиче и явно е много опитна.

— Наистина. И го съзнава.

— Не ти подхожда, Джоана.

— Искаш да кажеш да оставя момичето да си гледа работата?

— Именно.

— Не мога да понасям самодоволни хора. Те предизвикват най-лошите ми инстинкти — отвърна Джоана. — Как е Меган?

— Беше се свила в тъмната стая като ранена газела.

— Горкото дете. Имаше ли желание да дойде?

— Направо подскочи от радост.

Тропотът във вестибюла възвести слизането на Меган и на куфара ѝ. Излязох и го взех от нея. Зад мене Джоана настойчиво я подкани:

— Хайде. Вече два пъти отказах прекрасния горещ чай.

Излязохме навън при колата. Подразних се, че Джоана трябваше да качи куфара. Вече се оправях само с една патерица, но все още не бях готов за атлетически подвизи.

— Качвай се — подканих Меган.

Тя се качи, а след нея и аз. Джоана запали колата и ние потеглихме към къщи.

Когато пристигнахме в Литъл Фърз, Меган се стовари на един стол и избухна в сълзи. Плачеше с искреността и усърдието на дете — мисля, че точната дума беше „рев“. Излязох от стаята, за да потърся някакъв лек, а Джоана остана, макар че се чувстваше съвсем безпомощна.

След малко чух Меган да казва със задавен глас:

— Съжалявам. Изглежда идиотско.

— Няма нищо. Вземи си друга кърпа — мило предложи Джоана. Предполагам, че ѝ подаде необходимата вещ. Влязох отново в стаята и подадох на Меган една препълнена чаша.

— Какво е това?

— Коктейл — отвърнах.

— Така ли? Наистина ли? — сълзите на Меган незабавно пресъхнаха. — Никога не съм пила коктейл.

— Сега е моментът да го направиш.

Меган внимателно опита напитката, после върху лицето ѝ цъфна щастлива усмивка, тя наведе главата си назад и изпи коктейла наведнъж.

— Прекрасен е — каза тя. — Мога ли да получа още един?

— Не.

— Защо?

— След около десет минути ще ти стане ясно.

— О!

Меган прехвърли вниманието си върху Джоана.

— Наистина ужасно съжалявам, че бях толкова досадна, виейки така. Не мога да разбера защо. Изглежда много глупаво, понеже всъщност се радвам, че съм тук.

— Няма нищо — отвърна Джоана. — Ние също се радваме, че ще ни гостуваш.

— Не е възможно. Вие просто сте любезни и все пак аз съм ви благодарна.

— Моля те, остави благодарностите — прекъсна я Джоана. — Това ще ме притесни много. Казах истината, когато ти споменах, че ще се радваме да ни гостуваш. Джери и аз вече изчерпахме всички теми за разговор помежду си и не можем да измислим нищо ново.

— Но сега ще имаме всякакви интересни дискусии — за Гонерила и Регана, и прочие — добавих аз.

Лицето на Меган светна.

— Дълго мислих и май че открих отговора. Сигурно е било заради факта че ужасният им стар баща винаги ги е карал да се подмазват. Когато непрекъснато трябва да повтаряш „Благодаря ви“ и „Колко сте мил“, и всякакви подобни неща, това те кара да бъдеш лош и странен по природа и да мечтаеш поне веднъж да постъпиш отвратително, просто за разнообразие. И когато се появи такъв случай,

вероятно вече си се главозамаял и отиваш твърде далече. Старият крал Лир е бил ужасен, нали? Искам да кажа, че си е заслужил отношението на Корделия.

— Виждам, че се очертават интересни спорове относно Шекспир — отбелязах аз.

— Ясно. Вие двамата ще ставате интелектуалци — заяви Джоана. — Аз обаче се страхувам, че винаги съм намирала Шекспир за ужасно скучен. Например дългите сцени, в които всички са пияни и се предполага, че трябва да са смешни.

— Като говорим за пиене — обърнах се аз към Меган, — как се чувстваш?

— Много добре, благодаря.

— Не си ли замаяна? Джоана не ти ли изглежда двойна или нещо подобно?

— Не. Просто съм настроена да говоря по-дълго, отколкото трябва.

— Чудесно — заявих аз. — Очевидно пиенето ти понася. Ако, разбира се, това е първият ти коктейл.

— О, да.

— Издръжливата глава е ценно качество за всеки човек — казах аз.

Джоана заведе Меган горе, за да си разопакова багажа.

Партридж влезе в стаята и кисело съобщи, че е приготвила само две чаши яйчен крем за обяд и попита какво да направи.

ШЕСТА ГЛАВА

I

Разследването се проведе три дни по-късно. Всичко беше направено възможно най-дискретно, но все пак привлече вниманието на околните, и както Джоана отбеляза, стана повод за клюки.

Смъртта на мисис Симингтън беше настъпила между три и четири часа следобед. Тя била сама вкъщи. Симингтън бил в кантората си, прислужниците имали свободен ден, Елси Холанд и децата били на разходка, а Меган — навън с колелото.

Писмото трябва да е пристигнало със следобедната поща. Мисис Симингтън сигурно го е извадила от кутията, прочела го е и после, твърде разстроена, е отишла до бараката, където държали цианида, с който тровели осите, преди да развалят гнездата им, разтворила го е във вода и го е изпила, след като е надраскала последните си думи „Не мога да продължавам...“

Оуен Грифит даде показания и защити тезата, която беше развил пред нас — че мисис Симингтън е била много нервна и слаба. Следователят беше приветлив и дискретен човек. Остро осъди хората, които пишат такива жалки неща като анонимните писма. Заяви, че авторът на злобните и лъжливи писма, който и да е той, е морално отговорен за убийството. Надявал се полицията скоро да открие виновника и да заведе дело срещу него или нея. Подобно подло и злобно деяние заслужавало да бъде най-строга наказано от закона. Насочвани от него, съдебните заседатели произнесоха присъдата, която се очакваше — самоубийство в състояние на временна невменяемост.

Следователят направи всичко, което беше по силите му, също и Оуен Грифит, но по-късно, когато бях заклещен сред тълпата от неспокойни жени, чух същия омразен, съскащ шепот, който ми беше вече толкова познат: „Няма дим без огън, смятам аз!“ „Сигурно наистина е имало нещо, иначе не би го направила...“

За момент почувствах омраза към малкия Лимсток и клюкарките му.

II

Трудно ми е да възстановя събитията в хронологичния им ред. Следващата по важност случка беше пристигането на полицейски комисар Наш. Преди това обаче ни посетиха някои от жителите на селото. Всяка визита беше интересна посвоему и хвърляше светлина върху хората, замесени в събитията.

На сутринта след разследването дойде Еме Грифит. Както винаги пращеше от здраве и енергия и както обикновено успя да ме ядоса почти веднага. Джоана и Меган бяха излезли и трябваше аз да я посрещна.

— Добро утро — поздрави ме мис Грифит. — Чух, че сте прибрали Меган Хънтър при вас?

— Да, така е.

— Много благородно от ваша страна. Сигурно доста ви досажда. Дойдох да ви кажа, че, ако искате, тя може да дойде и у нас. Смея да твърдя, че мога да я накарам да помогне малко в домакинството.

Погледнах Еме Грифит с неприязън.

— Много сте мила, но на нас ни харесва Меган да живее у нас. Тя се разхожда необезпокоявана от нищо и е много щастлива.

— Не се съмнявам. Това дете прекалено много се мотае. Е, какво друго да прави, след като на практика е малоумна.

— Мисля, че е доста интелигентна.

Еме Грифит ме погледна строго.

— За първи път някой твърди подобно нещо за нея — отбеляза тя. — Когато говориш с нея, тя гледа през тебе, като че ли не разбира какво ѝ казваш.

— Може би просто не я интересува.

— Ако е вярно, тогава е безкрайно груба.

— Възможно е и да е така, но не е малоумна.

Мис Грифит рязко отвърна:

— В най-добрия случай е доста разсеяна. Меган се нуждае от усърдна работа — нещо, което да направи живота ѝ смислен. Нямате представа как трудът може да промени живота на едно момиче.

Младите девойки са ми съвсем ясни. Ще бъдете изненадан да разберете колко се променят момичетата, дори само ако започнат да вземат участие в заниманията на „Гърл Гайдс“. Меган вече не е малка и не бива да прекарва времето си само в шляене и бездействие.

— Досега ѝ е било много трудно да прави нещо друго. Мисис Симингтън винаги е смятала, че Меган е на дванайсет години.

Мис Грифит изсумтя.

— Зная. Не можех да търпя отношението ѝ към момичето. Разбира се, бедната жена е вече мъртва, така че не бива да говорим лошо за нея, но тя е идеалният пример за това, което наричам „неинтелигентна домакиня“. Интересуваше се само от бридж, клюки и от децата си, но дори и за тях се грижеше онова момиче Холанд. Страхувам се, че никога не съм имала особено високо мнение за мисис Симингтън, макар и изобщо да не съм подозирала истината.

— Истината? — попитах рязко аз.

Мис Грифит се изчерви.

— Съчувствам на Дик Симингтън, че всичко излезе наяве при разследването. Беше нетърпимо за него.

— Но сигурно чухте, че нито една дума в писмото не е вярна и той е напълно убеден в това?

— Разбира се, че ще каже така. Съвсем правилна постъпка. Един мъж трябва да защитава съпругата си. Дик винаги би го направил. — Тя замълча и после продължи: — Виждате ли, аз познавам Дик Симингтън отдавна.

Бях доста изненадан.

— Наистина ли? — попитах аз. — Разбрах от брат ви, че той е започнал работа тук едва преди няколко години.

— О, да, но Дик Симингтън често идваше при нас на север. Познавам го от дълго време.

Жените обикновено правят заключения, до които един мъж никога не би стигнал. Но внезапно смекченият тон на Еме Грифит породил някои идеи в главата ми, както би се изразила старата ни бавачка. Погледнах с любопитство Еме Грифит. Тя продължи със същия мек глас:

— Познавам Дик много добре... Той е горд и сдържан мъж. Но също и мъж, който може да бъде много ревнив.

— Това обяснява защо мисис Симингтън се е страхувала да го уведоми за писмото или да му го покаже — наблегнах аз. — Страхувала се е, че след като той е толкова ревнив, не би й повярвал.

Мис Грифит ме погледна гневно и презрително.

— Боже господи, мислите ли, че някоя жена би се нагълтала с цианид, ако обвинението не беше вярно?

— Следователят смята, че е възможно. Брат ви също...

Еме ме прекъсна:

— Всички мъже сте еднакви. Готови сте на всичко в името на приличието. Но мене не можете да ме накарате да повярвам в подобно нещо. Ако една невинна жена получи такова отвратително анонимно писмо, тя ще се изсмее и ще го захвърли. Аз — тя внезапно направи пауза и после довърши — бих направила така.

Аз обаче забелязах паузата. Бях почти сигурен, че искаше да каже „Аз постъпих така“.

Реших да премина в нападение.

— Май и вие сте получили писмо? — попитах любезно.

Еме Грифит презираше лъжата. Тя се изчерви и след кратка пауза каза:

— Ами да. Но не се притесних особено!

— Също толкова непристойно ли беше? — попитах съчувствено като един от пострадалите.

— Разбира се. Тези неща винаги са непристойни. Бълнувания на лунатик. Прочетох няколко думи в началото, разбрах за какво се отнася и го захвърлих в кошчето за боклук.

— Не помислихте ли да го занесете в полицията?

— Тогава не. Смятах, че няма полза да раздухваме нещата.

Изведнъж ми се прииска да заявя най-сериозно: „Няма дим без огън!“, но се въздържах. За да избегна изкушението, се върнах на Меган.

— Имате ли някаква представа за финансовото положение на Меган? — попитах, аз. — Не се интересувам само от любопитство. Чудя се дали наистина ще й се наложи да изкарва прехраната си.

— Не мисля, че ще е необходимо. Доколкото зная, баба й по бащина линия й е оставила малка рента. Във всеки случай Дик Симингтън винаги ще й дава подслон и ще я издържа, независимо дали майка й е оставила нещо или не. Това е принципно положение.

— Кое е принципно положение?

— Работата, мистър Бъртън. Няма друго такова нещо като работата. Най-непростимият грях е безделието.

— Сър Едуард Грей — отбелязах аз, — по-късно станал външен министър, бил изхвърлен от Оксфорд поради непоправим мързел. Чувал съм, че Уелингтънският херцог бил тъп и не се учел особено добре. Идвало ли ви е някога наум, мис Грифит, че сега не бихте се возили на този хубав влак до Лондон, ако малкият Джордж Стивънсън беше участвал в някакво младежко движение, вместо да се мотае в кухнята на майка си, където вниманието му било привлечено от странното поведение на капака на чайника?

Еме просто изсумтя.

— Изградил съм си своя теория — оживено продължих аз. — Ние дължим всички велики изобретения и повечето от гениалните постижения на безделието, независимо дали то е принудително или доброволно. Човешкият мозък предпочита да бъде хранен с лъжичка с мислите на другите, но ако го лишите от тази храна, ще се принуди да мисли сам, а подобно мислене е оригинално и може да има ценни резултати.

— Освен това — доразвих мисълта си аз, преди Еме да успее отново да изсумти презрително — не трябва да пренебрегваме и артистичността.

Станах и взех от бюрото снимката на любимата ми китайска картина, която носех навсякъде със себе си. На нея беше изобразен възрастен мъж, който седеше под едно дърво и си играеше на котешка люлка^[1].

— Открих я на една китайска изложба и останах очарован от нея. Позволете ми да ви я представя. Нарича се „Старец, който се наслаждава на удоволствието от безделието“.

Еме Грифит изобщо не се впечатли от красивата ми картина. Тя просто заяви:

— Е, всички знаем какви са китайците!

— Не ви ли харесва?

— Честно казано, не. Не се интересувам особено от изкуство. Държанието ви, мистър Бъртън, е типично за повечето мъже. Не ви харесва идеята жените да работят и да се конкурират с вас...

Бях изненадан. Излезе, че разговарям с феминистка. Еме Грифит се беше зачервила и беше изцяло завладяна от темата.

— Желанието на една жена да направи собствена кариера ви се струва странно. Така беше и с родителите ми. Аз имах огромно желание да уча медицина. Те обаче не искаха и да чуят. За сметка на това дадох образование на Оуен, въпреки че аз бих станала много по-добър лекар от брат си.

— Съжалявам — казах аз. — Било ви е тежко. Ако някой иска да прави нещо...

Тя бързо продължи:

— О, вече го преживях. Имам много силна воля. Живея активно и динамично. Аз съм един от най-щастливите хора в Лимсток. Достатъчно съм заета. Но непрекъснато се боря срещу глупавия, отживял предразсъдък, че мястото на жената е вкъщи.

— Съжалявам, ако съм ви обидил — извиних се аз. — Не исках да кажа подобно нещо. Изобщо не си представям Меган като домакиня.

— Така е. Страхувам се, че тя трудно би се приспособила, където и да било. — Еме се беше успокоила и отново говореше нормално. — Знаете, баща й...

Тя спря и аз заявих направо:

— Не, не зная. Всички казват „баща й“, понижават глас и толкова. Какво толкова е направил този човек? Жив ли е още?

— Наистина не зная. Аз самата не съм много наясно по въпроса. Определено обаче е бил тъмна личност. Мисля, че е лежал в затвора. Освен това е бил доста ненормален. Ето защо не бих се изненадала, ако на Меган й „липсва“ нещо.

— Меган е съвсем нормална и както ви обясних преди малко, аз я смятам за доста интелигентно момиче. Сестра ми също мисли така. Джоана много я харесва.

— Страхувам се, че за сестра ви тук е доста скучно — отвърна Еме.

От тона й разбрах и нещо друго. Еме Грифит не харесваше сестра ми. Усецаше се в гласа й.

— Всички се чудим защо двамата сте се погребали в такова затънтено място.

Това беше въпрос и аз й отговорих.

— По лекарска препоръка. Трябваше да замина за някое тихо място, където никога нищо не се случва. — Замълчах, а после добавих: — Кое то не е вярно за Лимсток.

— Да, така е.

Звучеше доста разстроена и стана с намерение да си ходи. Накрая каза:

— Знаете ли, трябва да се сложи край на цялата тази гадост! Не можем да оставим нещата така.

— Полицията не прави ли нещо?

— Предполагам, че прави. Но ние самите трябва да се заемем с това.

— Не сме така добре оборудвани като тях.

— Глупости. Сигурно сме много по-умни и интелигентни. Нуждаем се само от повече решителност. После рязко се сбогува и си тръгна.

Когато Джоана и Меган се върнаха от разходката си, показах на Меган китайската си картина. Лицето ѝ светна и тя възкликна:

— Божествена е!

— И аз така мисля.

Челото ѝ се беше набръчкало по вече познатия ми начин.

— Но е трудно, нали?

— Да бездействаш ли?

— Не, да се наслаждаваш на бездействието. Трябва да си много стар...

Тя млъкна.

— Но той е стар човек — отвърнах аз.

— Нямах това предвид. Не възрастта. Трябва да си стар в...

— Искаш да кажеш, че човек трябва да достигне много високо ниво на цивилизованост, за да може да вижда нещата по този начин — като проява на изтънченост? Смятам да допълня образованието ти, Меган, като ти прочета сто китайски стихотворения.

[1] Игра с конец, който се нанизва по различни начини около пръстите на ръцете. — Б.пр. ↑

III

По-късно срещнах Симингтън.

— Имате ли нещо против Меган да остане у нас за известно време? — попитах аз. — Тя прави компания на Джоана, която понякога е самотна, тъй като приятелите ѝ не са тук.

— О, въз... Метан ли? О, да, разбира се, много мило от ваша страна.

Тогава за първи път изпитах неприязън към Симингтън, която не можах да преодоляя и до края. Очевидно той съвсем беше забравил Меган. Не бих имал нищо против, ако не харесваше момичето, понякога мъжът ревнува детето от първия съпруг, но не беше така — той просто почти не я забелязваше. Отнасяше се към нея както човек, който има куче в къщата си, но не обича особено кучетата. Сещаш се за него, едва когато го настъпиш и го наругаеш, потупваш го разсеяно по гърба, когато то иска да го погалиш. Пълното безразличие на Симингтън към доведената му дъщеря ме вбесяваше.

— Какво смятате да правите с нея? — попитах аз.

— С Меган ли? — той изглеждаше много изненадан. — Ами, тя ще продължи да живее вкъщи. Естествено, това е нейният дом.

Баба ми, която аз много обичах, често пееше стари песни и си акомпанираше на китара. Спомням си, че една от тях завършваше така:

*„Не виждаш ли ме ти, че, о, свидно момиче,
без място съм вече и даже без име,
без покрив, недраг, по море и по бряг,
единствено твойто сърце приюти ме.“^[1]*

На път към къщи си пеех тихичко тези думи.

[1] Превод: захари Омайников — Б.р. ↑

IV

Тъкмо когато бяхме приключили с чая, пристигна Емили Бартън. Искаше да поговорим за градината. Обсъждахме я в продължение на половин час. После се върнахме в къщата. И тогава, понижавайки глас, тя каза:

— Надявам се, че това дете... че тя не е прекалено разстроена от ужасната случка?

— Имате предвид, смъртта на майка ѝ?

— Да, разбира се. Но също и онези неприятни неща, които я предизвикаха.

Бях любопитен да узная реакцията на мис Бартън.

— Какво мислите по въпроса? Дали е било истина?

— О, не, разбира се. Абсолютно съм сигурна, че мисис Симингтън никога... Че той не... — дребничката мис Бартън се беше изчервила цялата и беше много притеснена. — Искам да кажа, че това въобще не е вярно, въпреки че може да е било възмездие.

— Възмездие? — втренчен в нея повторих аз.

Емили Бартън беше станала много червена и съвсем беше заприличала на пастирка от дрезденски порцелан.

— Не мога да се отърся от чувството, че тези ужасни писма, с цялата мъка и болка, която причиниха, може би са изпратени с точно определена цел.

— Положително са изпратени с някаква цел — мрачно отвърнах аз.

— Не, не ме разбрахте, мистър Бъртън. Не говоря за заблуденото същество, което ги пише, защото сигурно е някой напълно ненормален човек. Имам предвид, че в тях има пръст и Провидението! Целта им е да ни накарат да осъзнаем слабостите си.

— Със сигурност Всемогъщия би могъл да избере някое не толкова противно оръжие.

Мис Емили промърмори, че са неведоми пътищата Божии.

— Не — казах аз. — Съществува прекалено силна тенденция всички злини, които човек сам си причинява, да се приписват на

Господ. Бих приел, че в този случай е отговорен Дяволът. Всъщност едва ли е нужно Бог да ни наказва, мис Бартън. Самите ние сме прекалено заети да се наказваме взаимно.

— Само не мога да разбера защо някой би направил подобно нещо.

Свих рамене.

— Изкривена психика.

— Тъжно е.

— Изобщо не ми изглежда тъжно. Смятам го направо за пъклено дело. И няма да се извинявам за думата, защото тя е съвсем точна.

Страните на мис Бартън вече не бяха зачервени. Беше пребледняла.

— Но защо, мистър Бъртън, защо? Какво удоволствие може да изпита човек от това?

— Не знам. Във всеки случай едва ли ние с вас бихме го разбрали, да благодарим на Бога.

Емили Бартън сниши глас.

— Казват, че мисис Клийт... но аз не вярвам.

Поклатих глава. Тя продължи развълнувано:

— Досега никога не се е случвало подобно нещо, поне аз не си спомням. Бяхме толкова щастливо малко градче. Какво би казала сега милата ми майка? Е, трябва да съм благодарна, че ѝ беше спестено.

От всичко, което чух, личеше, че старата мисис Бартън е достатъчно силна, за да понесе каквото и да било, и вероятно дори би се наслаждавала на тази сензация.

Емили продължи:

— Всичко това дълбоко ме разстройва.

— Вие не сте ли получавали такова писмо?

Тя стана тъмночервена.

— О, не, не наистина. О! Би било ужасно.

Бързо се извиних, но все пак тя си тръгна доста разстроена.

Върнах се в къщата. Джоана стоеше до току-що запалената камина в дневната, защото вечерите все още бяха студени.

В ръката си държеше отворено писмо. Когато влязох, тя бързо се обърна към мене.

— Джери! Намерих го в пощенската кутия, но не е пуснато от раздавача. Започва така „Ти, наплескана улицище...“

— Какво друго пише в него?

Джоана силно се намръщи.

— Същите долни неща.

Тя го хвърли в огъня. Аз бързо го извадих, преди да беше успяло да се подпали, при което почувствах силна болка в гърба.

— Недей. Може да потрябва — казах аз.

— Да потрябва?

— За полицията.

V

На следващата сутрин при мене дойде комисарят Наш. Още в момента, в който го видях, той много ми хареса. Беше от най-добрите инспектори в криминалния отдел на полицията. Висок, стегнат, с кротки, замислени очи и прямо държание, в което нямаше и следа от претенциозност.

— Добро утро, мистър Бъртън. Предполагам, че се досещате за целта на посещението ми — започна той.

— Мисля, че да. Във връзка с писмата.

Той кимна с глава.

— Разбрах, че вие също сте получили такова писмо.

— Да, скоро след като пристигнахме.

— Какво точно пишеше в него?

Помислих малко, после съвестно повторих съдържанието на писмото, доколкото си го спомнях.

Комисарят ме изслуша с каменно лице, на което не проличаха никакви чувства. Когато свърших, каза:

— Разбирам. Сигурно не сте запазили писмото, мистър Бъртън?

— Съжалявам, наистина не го запазихме. Тогава си мислех, че то е проява на злоба срещу новодошлите тук.

Комисарят кимна разбиращо и със съжаление отбеляза:

— Жалко.

— Но вчера сестра ми получи ново писмо. Спрях я, тъкмо когато се готвеше да го хвърли в огъня.

— Благодаря ви, мистър Бъртън, постъпили сте много съобразително.

Приближих се до бюрото и отключих чекмеджето, в което бях прибрал писмото, тъй като смятах, че Партридж не трябва да го вижда. Извадих го и го подадох на Наш.

Той го прочете, а после ме погледна и попита:

— И предишното ли изглеждаше така?

— Да, доколкото си спомням.

— Същата разлика между текста и плика?

— Да. Пликът беше надписан на пишеща машина. Писмото представляваше залепени на лист хартия думи, съставени от изрязани от някаква книга букви.

Наш кимна и прибра писмото в джоба си. После попита:

— Чудя се, мистър Бъртън, дали бихте имали нещо против да дойдете с мене в участъка? Можем да се съберем и да обсъдим случая заедно и това би спестило много време и работа.

— Разбира се — съгласих се аз. — Сега ли искате да дойда?

— Ако не възразявате.

Пред вратата беше спряла полицейска кола. Качихме се в нея и потеглихме.

— Смятате ли, че ще успеете да стигнете до дъното на тази афера?

Наш кимна спокойно и уверено.

— О, да, разбира се. Въпрос на време и на някои рутинни действия. Тези случаи се разкриват бавно, но изходът е сигурен. Просто кръгът на заподозрените постепенно се стеснява.

— По метода на изключването?

— Да. Обичайна практика.

— Наблюдавате пощенските кутии, проверявате пишещите машини, вземате отпечатъци и прочие?

Той се усмихна и отвърна:

— Точно така.

В участъка заварихме Симингтън и Грифит. Бях представен на висок мъж с изпито лице, облечен с цивилни дрехи — инспектор Грейвс.

— Инспектор Грейвс е от Лондон и е дошъл да ни помогне — обясни Наш. — Той е експерт по случаите с анонимни писма.

Инспектор Грейвс се усмихна тъжно. Помислих си, че е доста потискащо да прекараш живота си в преследване на автори на анонимни писма. Инспектор Грейвс обаче прояви някакъв меланхоличен ентузиазъм.

— Всички тези случаи са еднакви — заяви той с дълбок, печален глас, като унило куче. — Колкото и изненадващо да ви звучи, начинът на изразяване и съдържанието на тези писма си приличат.

— Преди две години имахме подобен случай. Инспектор Грейвс ни помогна тогава — каза Наш.

Видях, че на масата пред Грейвс са разпръснати някои от писмата. Очевидно той ги проучваше.

— Трудно е да се добереш до писмата — отбеляза Наш. — Хората или са ги хвърлили в огъня, или не искат да си признаят, че са получили подобно нещо. Страхуват се да се забъркват с полицията, което е глупаво. Тук са доста изостанали.

— Все пак като за начало имаме достатъчно — отвърна Грейвс.

Наш извади писмото, което му бях дал, и му го подхвърли.

— Много хубаво, наистина много хубаво.

Не бих описал точно по този начин въпросното творение, но предполагам, че експертите имаха собствено мнение по въпроса. Радвах се, че подобна тирада от ругатни и долни обиди може да достави някому удоволствие.

— Като за начало имаме достатъчно — повтори инспектор Грейвс — и бих ви помолил, господа, ако получите нови писма, да ги донесете незабавно. Освен това, ако чуете, че някой друг е получил (особено вие, докторе, от пациентите си), направете всичко възможно и го накарайте да го донесе. Имам — той сръчно прегледа експонатите си — едно писмо до мистър Симингтън, получено преди два месеца, едно до доктор Грифит, едно до мис Гинч, едно до мисис Мъдж, съпругата на месаря, едно до Дженифър Кларк — барманка в „Трите корони“, писмото до мисис Симингтън и последното до мис Бъртън — а, да, и едно до управителя на банката.

— Доста представителна колекция — отбелязах аз.

— И не е кой знае колко по-различна от някои други случаи! Например от писмата, написани от „шапкарката“. Колекцията е абсолютно същата като онази в Нортъмбърланд — дело на една ученичка. Наистина, господа, понякога ми се иска да видя нещо ново, вместо старата, еднообразна работа.

— Нищо ново под слънцето — промърморих аз.

— Така е, сър. Отдавна щяхте да го разберете, ако имахте нашата професия.

Наш въздъхна и потвърди:

— Да, наистина.

— Имате ли някакво предположение относно автора? — попита Симингтън.

Грейвс си прочисти гърлото и ни изнесе малка лекция.

— Всички тези писма имат известни прилики. Ще ви ги изброя, защото може нещо да ви подсказат. Текстът им е от думи, съставени от изрязани от някоя книга букви. Книгата е стара, според мене е отпечатана някъде около 1830 година. Това очевидно е направено, за да се избегне рискът от разпознаване на почерка, което, както е известно на много хора, е изключително лесно в днешно време. Преправянето на почерка не върши никаква работа, ако със случая се занимават експерти. Няма никакви насочващи отпечатъци от пръсти по писмата и пликите. Тоест те са докосвани от пощенските служители, от получателя и от други хора, но няма отличителни отпечатъци, което показва, че авторът е носел ръкавици. Адресите са напечатани на пишеща машина, марка Уиндзър-7, доста износена, ето защо буквите „а“ и „т“ са излезли от реда. Повечето от тях са били пуснати в местната поща или направо в кутиите по домовете. Оттук става очевидно, че са дело на тукашен човек. Според мене са написани от жена на средна възраст, която вероятно не е омъжена.

Всички потънахме в почтително мълчание. После аз отбелязах:

— Залагате най-много на пишещата машина, нали? В това малко населено място сигурно не е трудно да се разбере чия е.

Инспектор Грейвс тъжно поклати глава и каза:

— Точно тук грешите, сър.

— Откриването на пишещата машина беше прекалено лесно — добави инспектор Наш. — Преди тя е принадлежала на мистър Симингтън, после той я е подарил на Женското дружество, където до нея имат достъп много хора. Дамите тук често посещават сградата, в която се намира то.

— Не можете ли да разберете нещо по-определено от... въз, начина на печатане — мисля, че го наричат така?

Грейвс отново кимна.

— Да, възможно е, но тези пликите са надписвани от някой, който печата само с един пръст.

— Някой, който не може да пише на машина?

— Не бих казал. По-вероятно някой, който може да печата, но не иска ние да знаем този факт.

— Който и да е авторът на писмата, той е доста хитър човек.

— Това е „тя“, сър, „тя“ — поправи ме Грейвс. — Много е веща.

— Не смятам, че някоя от тези селски жени тук има достатъчно ум за подобно нещо.

Грейвс се изкашля.

— Страхувам се, че не съм се изразил ясно. Тези писма са написани от образована жена.

— Какво, от дама?

Думата се отрони неволно от устните ми. Не бях използвал определението „дама“ от години, но сега ми дойде наум автоматично. Беше ехо от отминалите дни, когато баба ми изричаше с немощния си, надменен глас, в който нямаше никаква преднамереност: „О, скъпи, разбира се, че тя не е дама“.

Наш ме разбра веднага. Думата „дама“ все още означаваше нещо за него.

— Не е задължително да е дама. Но със сигурност не е от селянките. Повечето от тях са почти неграмотни, не могат да пишат и да се изразяват гладко.

Не отвърнах нищо, защото бях шокиран. Хората тук бяха толкова малко. Не знам защо, но си бях представял, че авторът на писмата е мисис Клийт или някой подобен на нея злобен и малоумен човек. Симингтън изрази мислите ми на глас, като заяви остро:

— Но това ограничава кръга на заподозрените до около десетина души или дори до още по-малко!

— Точно така.

— Не мога да повярвам.

После, с леко усилие и като гледаше право пред себе си, сякаш самият звук от думите му го отвращаваше, той заяви:

— Чухте ме какво казах на следствието. Ако смятате изявлението ми за проява на желанието ми да защита паметта на съпругата си, трябва сега да повторя абсолютното си убеждение, че писмото, получено от жена ми, е пълно с лъжи. Зная, че твърденията не са верни. Съпругата ми беше много чувствителна жена и... ъъ, може би в някои отношения прекалено скромна. Писмото сигурно е било голям шок за нея, а и здравето ѝ беше разклатено.

Грейвс реагира моментално.

— Сигурно е точно така, сър. Никое от тези писма не съдържа никакви обосновани факти, те просто са пълни с обвинения, отправени напосоки. Няма опити за изнудване. А явно не са писани и от

религиозни предразсъдъци, както се случва понякога. Пълни са само със злоба и сексуални намеци! А това ще ни насочи към личността на автора.

Симингтън се изправи. Колкото и да беше студен и сдържан, устните му видимо трепереха.

— Надявам се, че ще откриете скоро сатаната — жената, написала тези отвратителни неща. Тя уби съпругата ми, сякаш заби нож в нея. — Замълча за малко, а после продължи: — Чудя се как ли се чувства сега?

Преди да дочака отговор на въпроса си, той излезе от стаята.

— Как се чувства тя, Грифит? — попитах и аз. Струваше ми се, че отговорът е от неговата компетентност.

— Бог знае. Предполагам, че изпитва угризения. От друга страна, може пък да се наслаждава на силата си. Не е изключено смъртта на мисис Симингтън да е задълбочила манията ѝ.

— Надявам се, че не е така — отбелязах аз, леко потрепвайки. — Защото, ако е така...

Поколебах се и Наш довърши изречението вместо мене.

— Тя ще направи нов опит? Подобно действие би било най-хубавото нещо, което може да ни се случи, мистър Бъртън. Нали знаете поговорката — веднъж стомна за вода, дважд стомна за вода, на третия път се счузва.

— Би трябвало да е луда, за да продължи! — възкликнах аз.

— Ще продължи — отвърна Грейвс. — Винаги го правят. Това е болестно състояние, те не могат да се отърват от него.

Потреперих и поклатих глава. Попитах дали все още имат нужда от мене. Много ми се искаше да изляза на чист въздух, защото тук атмосферата беше наситена с тягостното усещане за нещастие.

— Мисля, че засега свършихме, мистър Бъртън — заключи Наш. — Просто си дръжете очите отворени и агитирайте хората колкото се може повече, искам да кажа — приканвайте всички да докладват за писмата, които са получили.

Кимнах и отвърнах:

— Според мене досега всеки вече е получил поне по едно от тези отвратителни писма.

— Чудя се — отбеляза Грейвс. Наклони тъжно глава на една страна и продължи: — Не знаете със сигурност дали няма някой, който

да не е получил писмо?

— Какъв необикновен въпрос! Повечето от хората тук не ми се доверяват кой знае колко много.

— Не, не, мистър Бъртън, нямах това предвид. Просто се чудех дали не сте чули за някой човек, който определено не е получавал анонимно писмо.

— Всъщност, известен ми е един човек.

После повторих разговора си с Емили Бартън и думите, които беше казала по въпроса. Грейвс ме изслуша с каменно лице и заяви:

— Е, този факт може да ни бъде от полза. Ще го отбележа.

Излязох на улицата, огряна от следобедното слънце, последван от Оуен Грифит. След като вече бяхме навън, аз изругах на глас.

— Хубаво място за човек дошъл тук, за да се излежава на слънце и да лекува раните си! Навсякъде е пълно с отрова, а изглежда спокойно и невинно като райска градина.

— Дори и там е имало змия — сухо отбеляза Оуен.

— Дали знаят нещо, Грифит? Дали имат някакво предположение?

— Нямам представа. Полицаите са известни с маниера си да си дават вид, че са много откровени, а всъщност не ти казват нищо.

— Да. Наш е приятен човек.

— И много способен.

— Ако тук има някой откачен, вие би трябвало да го познавате — с обвиняващ глас заявих аз.

Грифит поклати глава. Изглеждаше напълно обезкуражен. Освен това обаче изглеждаше и много разтревожен. Чудех се дали не подозира някого.

Вървахме по главната улица и когато стигнахме до агенцията за недвижими имоти, аз спрях пред нея.

— Мисля, че трябва да внесе втората част от наема предварително. Решил съм да платя и да се махна веднага оттук заедно с Джоана. Ще се откажа от времето, което ми остава до изтичането на договора за наемане на къщата.

— Не си отивайте — каза Оуен.

— Защо не?

Не ми отвърна. След минута-две изрече бавно:

— В края на краищата вие сте прав. Точно сега Лимсток не е особено здравословно място. Може да нарани вас или... или сестра ви.

— Нищо не може да нарани Джоана. Тя е много твърд човек. Аз съм слабият. Този случай ме отвращава.

— Мене също — отговори Оуен.

Открехнах вратата на агенцията за недвижими имоти.

— Но няма да си отида. Любопитството е по-силно от малодушието. Искам да разбера как ще свърши всичко това.

Влязох в агенцията. Една жена, която до момента печаташе, се изправи и дойде при мене. Беше с накъдрена коса и се усмихна превзето, но беше по-интелигентна от очилатия младок, който властваше в агенцията при предишното ми посещение. След малко се сетих, че ми е позната отнякъде. Беше мис Гинч, доскоро служителка в кантората на Симингтън. Отбелязах факта на глас.

— Не работехте ли преди при Галбрейт и Симингтън?

— Да, точно така. Реших, че е по-добре да напусна. Работата тук е хубава, въпреки че не е така добре платена. Има обаче по-ценни неща от парите, не мислите ли?

— Без съмнение.

— Онези ужасни писма — прошепна мис Гинч със съскащ глас.

— И аз получих едно. Твърдяха се разни противни неща за мене и мистър Симингтън. Знаех, че съм длъжна да го занеса в полицията, ето защо веднага го направих, макар и да не ми беше особено приятно, нали разбирате?

— Да, разбирам.

— Благодариха ми и казаха, че съм постъпила правилно. Помислих си, че хората ще говорят, и очевидно съм била права, защото откъде иначе на автора на писмата ще му дойде тази идея? Затова сметнах за най-разумно да предотвратя злословията, въпреки че между мене и мистър Симингтън никога не е имало нещо.

Бях доста смутен.

— Не, разбира се, че не е имало.

— Но хората имат такива лоши помисли. Уви, имат лоши помисли!

Въпреки че в объркването си се опитвах да избегна погледа ѝ, аз все пак срещнах очите ѝ и направих едно неприятно откритие.

Мис Гинч истински се забавляваше.

Днес вече веднъж се бях сблъскал с човек, който изпитваше удоволствие от анонимните писма. Ентузиазмът на инспектор Грейвс беше професионален. Възбудата на мис Гинч обаче ми се стори неприлична и противна.

В разтревоженото ми съзнание се прокрадна една идея. Дали мис Гинч не беше авторката на писмата?

СЕДМА ГЛАВА

I

Когато се върнах вкъщи, заварих мисис Дейн Калтроц да разговаря с Джоана. Помислих си, че изглежда посърнала и болна.

— Беше ужасен шок за мене, мистър Бъртън — каза тя. — Горката жена, горката жена.

— Да, ужасно е, когато човек е докаран до такова състояние, че да се самоубие.

— О, вие имате предвид мисис Симингтън?

— А вие нямахте ли нея предвид?

Мисис Дейн Калтроп поклати глава.

— Разбира се, на всеки му е жал за нея, но така или иначе това щеше да се случи, нали?

— Наистина ли? — сухо попита Джоана.

Мисис Дейн Калтроп се обърна към сестра ми.

— О, според мене е така, скъпа. Ако самоубийството е твоето средство за бягство от неприятностите, тогава няма особено значение какви са неприятностите. Пред какъвто и шок да беше изправена, тя би постъпила по същия начин. Беше точно от този тип жени. Въпреки че никой не би предположил подобно нещо. Винаги съм я смятала за егоистична, глупава жена, която обаче си е стъпила здраво на краката. Не мислех, че е от хората, които лесно изпадат в паника. Сега си давам сметка колко малко познавам хората.

— Все още съм любопитен да разбера кого имахте предвид, когато казахте „горката жена“.

Тя ме погледна втренчено.

— Жената, която е писала писмата, разбира се.

— Не смятам, че заслужава съжаление — сухо отбелязах аз.

Мисис Дейн Калтроп се наведе и сложи ръка на коляното ми.

— Не разбирате ли, не можете ли да го усетите? Използвайте въображението си. Помислете си колко нещастен и отчаян трябва да е човек, за да седне и да напише подобни неща. Колко самотен, колко изолиран от човешкото общество се чувства. През целия си живот е бил тровен и сега отровата се излива по този начин. Ето защо имам

угризеня на съвестта. Някой в този град се терзае и е безкрайно нещастен, и аз не съм разбрала. А трябваше. Човек не може да се меси в действията на останалите, аз поне никога не го правя. Но представете си огромната черна мъка, приличаща на гангрениясал крайник, целият подут и посинял. Ако можеше да се разреже и да се остави отровата да изтече навън, без да се причини вреда. Да, бедната душа, бедната душа!

Мисис Дейн Калтроп се приготви да си тръгва. Изобщо не бях съгласен с нея. Не изпитвах никакво съжаление към анонимната авторка на писмата, обаче не можах да сдържа любопитството си и я попитах:

— Имате ли някаква идея коя е тази жена, мисис Калтроп?

Тя ме погледна с красивите си, учудени очи.

— Ами имам едно предположение, но е възможно и да греша, нали?

После бързо излезе от стаята, но изведнъж се обърна и попита:

— Кажете ми, мистър Бъртън, защо не сте се оженили?

Ако някой друг ми беше задал подобен въпрос, щях да го сметна за проява на непроситимо нахалство, но мисис Дейн Калтроп създаваше впечатлението, че идеята току-що ѝ е дошла наум и тя наистина би искала да знае отговора.

— Да предположим, че досега не съм срещнал подходящата жена — отвърнах аз, след като се окопитих.

— Наистина може да се каже така, макар че не е най-добрият отговор, защото толкова много мъже очевидно са се оженили за неподходящи жени.

След тези думи тя си тръгна. Джоана отбеляза:

— Знаеш ли, мисля, че е доста луда, но все пак ми харесва. Хората тук се страхуват от нея.

— Аз също малко се страхувам от нея.

— Защото никога не знаеш какво ще последва ли?

— Да. И защото предположенията ѝ са изказани небрежно, но обикновено са точни.

Джоана бавно отвърна:

— Мислиш ли, че жената, която пише писмата, наистина е нещастна?

— Нямам представа какво мисли или чувства проклетата вещица! И не ме интересува. Съжалявам жертвите ѝ.

Сега ми се струва странно как в нашите предположения относно Злостната драскачка бяхме пропуснали най-основното. Грифит я беше описал като тържествуваща. Аз си я представях като изпълнена с разкаяние и ужасена от резултата от действията си. Мисис Дейн Калтроп смяташе, че тя страда.

Но не се бяхме сетили за най-очевидната и неизбежна реакция или по-скоро аз не го бях направил. И тази реакция беше страх.

Защото със смъртта на мисис Симингтън писмата бяха преминали в друга категория. Не знаех каква беше юридическата постановка (на Симингтън, предполагам, му беше известно), но беше ясно, че положението на автора на писмата се беше утежило след последвалата смърт. Не съществуваше никаква вероятност случката да бъде приета като шега, ако авторът бъдеше разкрит. Полицията работеше активно по въпроса, беше повикан и експерт от Скотланд Ярд. За анонимния автор беше жизненоважно да остане анонимен.

Ако страхът беше основната движеща сила, от това следваха и много други неща. Но аз бях сляп за тях, въпреки че сигурно са били очевидни.

II

На следващата сутрин Джоана и аз слязохме за закуска доста късно. Имам предвид доста късно за стандартите на Лимсток. Беше девет и половина, час, в който в Лондон Джоана току-що щеше да отвори очи, а аз сигурно още щях да спя. Когато обаче Партридж попита „Кога да сервирам закуската — в осем и половина или в девет?“ нито Джоана, нито аз имахме смелостта да предложим по-късен час.

Доста се подразних, когато видях, че Еме Грифит разговаря с Меган на стъпалата. Веднага щом ни видя, тя се обърна към нас с присъщата си откровеност:

— Здравейте, лентяи! Аз отдавна съм на крак.

Това си беше лично нейна работа. Един лекар сигурно трябва да закусва рано, а задължението на преданата сестра е да му сипва чая или кафето. Но този факт не би следвало да става повод тя да идва и да досажда на по-сънливите си съседи. Девет и половина сутринта не е най-подходящото време за визити.

Меган се шмугна вътре и отиде в трапезарията, където вероятно е закусвала, преди да бъде прекъсната.

— Вече казах, че няма да влизам — продължи Еме Грифит. — Не знам защо някои хора смятат, че е нормално да те накарат да излезеш и да разговаряш с тях на стълбите, вместо вътре в къщата. Просто исках да попитам мис Бъртън дали може да отпусне малко зеленчуци за сергията на Червения кръст на главния път. Ако имате, Оуен ще мине с колата да ги вземе.

— Доста рано сте станали и сте се захванали за работа — отбелязах аз.

— Ранно пиле рано пее — отговори Еме. — По това време мога да открия повече хора по домовете им. Сега тръгвам, към мистър Пай. А следобед ще ходя до Брентън заради заниманията на „Гърл Гайдс“.

— Енергията ви ме кара да се чувствам доста изморен — започнах аз, но в този момент телефонът иззвъня и се наложи да вляза вътре, за да отговоря, като оставих Джоана да мърмори доста

неубедително нещо за ревена и зеления фасул, показвайки по този начин невежеството си относно зеленчуковата градина.

— Да? — казах аз, след като вдигнах слушалката.

От другата страна се чу шум от развълнувано дишане и после колеблив женски глас възкликна:

— О!

— Да? — окуражаващо повторих аз.

— О! — възкликна отново гласът и попита, като трудно изричаше думите: — Литъл Фърз ли е?

— Да. Литъл Фърз.

— О!

Така очевидно започваше всяко ново изречение. Гласът попита колебливо:

— Мога ли да говоря за момент с мис Партридж?

— Разбира се. За кого да предам?

— О, кажете й, че я търси Агнес. Агнес Уодъл.

— Агнес Уодъл?^[1]

— Точно така.

Едва устоях на изкушението да отвърна „Аз съм Патока Доналд“. Оставих слушалката и извиках Партридж, която явно имаше работа на стълбището, защото оттам се чуваше силен шум.

— Партридж! Партридж!

Тя се появи на най-горното стъпало с парцал в ръка. Въпросът „Какво пък искате сега?“ ясно личеше зад неизменно почтителното й държание.

— Да, сър?

— Агнес Уодъл иска да говори с тебе по телефона.

— Моля, сър?

Повиших глас и повторих:

— Агнес Уодъл.

До момента си представях, че името се произнася така, но отсега нататък вече ще знам как е правилно.

— Агнес Уодел — какво ли ще иска пък тя сега?

Доста смутена, Партридж остави парцала и така ядосано слезе надолу, че басмената й рокля започна да се пука по шевовете.

Незабелязано се оттеглих в трапезарията, където Меган лакомо поглъщаше бекон и бърбечета. За разлика от Еме Грифит, Меган

изобщо не беше с „лъчезарно утринно изражение“. Всъщност тя отговори доста рязко на поздрава ми и продължи да яде мълчаливо.

Отворих сутрешния вестник и след малко в стаята влезе Джоана, която изглеждаше съсипана.

— Уф! Толкова съм уморена. Май че показах цялото си невежество относно зеленчуците в градината. Фасулът не расте ли по това време на годината?

— През август — обясни Меган.

— А в Лондон човек може да си го купи по всяко време — премина към отбрана Джоана.

— В консерви, мило глупаче — отбелязах аз. — Или донесено в корабните хладилници от най-отдалечените краища на империята.

— Като слоновата кост, маймуните и пауните ли? — попита Джоана.

— Точно така.

— Пауните много ми харесват — замислено каза Джоана.

— А аз бих искала да имам маймунка! — възкликна Меган.

Белейки замечтано портокала си, Джоана продължи:

— Чудя се как ли бих се чувствала на мястото на Еме Грифит, працияща от здраве, енергия и радост от живота. Мислите ли, че въобще е възможно да е уморена, потисната или тъжна?

Отвърнах, че според мене Еме Грифит никога не е била тъжна, и последвах Меган, която излезе през френския прозорец на терасата. Докато пълнех лулата си, чух, че Партридж влезе в трапезарията и мрачно попита:

— Може ли да ви отнема една минута, мис?

„Господи. Надявам се, че Партридж няма да напусне. Емили Бартън много ще се разгневи“ — помислих си аз.

Партридж продължи:

— Трябва да ви се извиня за телефонния разговор, мис. Младата особа, смея да твърдя, би трябвало добре да знае, че нямам навика да използвам телефона или пък да позволявам на познатите си да ме търсят тук. Ето защо се извинявам за случилото се, както и за това, че господарят трябваше да отговаря на телефона.

— Всичко е наред, Партридж — успокои я Джоана. — Защо приятелите ти да не ти звънят, ако искат да говорят с тебе?

Макар и да не можех да я видя, усетих, че физиономията на Партридж е станала още по-кисела, защото тя студено отвърна:

— В тази къща подобно нещо никога не се е правилло. Мис Емили никога не би разрешила. Както вече казах, съжалявам за случилото се, но Агнес Уодел, момичето, което ме потърси, е младо, и беше разстроено, пък и не е наясно с порядките в дома на един джентълмен.

„Това беше камък в твоята градина, Джоана“, помислих си развеселен.

— Тази Агнес, която ме потърси, мис, преди работеше тук. Тогава беше на шестнайсет години и дойде направо от сиропиталището. И тъй като няма дом или майка, или някакви роднини, тя се съветва с мене. Понякога ѝ давам напътствия.

— Да? — очаквателно каза Джоана, тъй като явно имаше още нещо.

— Ето защо си позволявам да ви попитам, мис, дали мога да поканя следобед Агнес на чай в кухнята. Днес е свободният ѝ ден и тя иска да се посъветва с мене по някакъв въпрос. При други обстоятелства не бих се осмелила да предложа подобно нещо.

Учудена, Джоана отвърна:

— Защо да не поканиш някого на чай?

Както Джоана ми разказа по-късно, при тези думи Партридж се изпънала и изглеждала наистина много застрашително.

— В този дом това никога не е било обичай, мис. Старата мисис Бартън не позволяваше да имаме гости в кухнята, освен ако не беше в свободния ни ден — тогава можехме да си каним гости тук, вместо да излизаме. Но в останалите дни не беше разрешено. Мис Емили също спазваше старите порядки.

Обикновено Джоана се държи мило с прислужниците и повечето от тях я харесваха, но никога не успя да разчупи леда в отношенията си с Партридж.

— Няма смисъл да се опитваш, моето момиче — заявих аз, след като Партридж излезе и Джоана дойде при мене. — Проявите ти на разбиране и снизходителност не се оценяват. Партридж предпочита добрите стари заповеди и уреждането на нещата съгласно порядките в един почтен дом.

— Никога не съм чувала за подобна тирания — да не им се позволява да посрещат приятелите си тук. Всичко ми е ясно, Джери, и все пак не е възможно да им харесва да бъдат третирани като роби.

— Очевидно им харесва. Поне на Партридж.

— Не мога да разбера защо не може да ме понася. С повечето хора се разбирам добре.

— Вероятно те презира поради факта че си лоша домакиня. Никога не прекарваш ръката си по шкафа и не проверяваш дали има прах. Не поглеждаш под килимчетата. Не питаш какво се е случило с остатъците от шоколадовото суфле и никога не поръчваш пудинг.

— Уф! — възкликна Джоана и продължи: — Днес се провалих напълно. Еме ме презира за невежеството ми относно зеленчуците, Партридж за това, че съм човешко същество. Отивам в градината да ям червеи.

— Меган вече е там.

Преди няколко минути Меган беше тръгнала в тази посока и сега стоеше безцелно в средата на поляната, подобно на замечтана птичка, която очаква да бъде нахранена. Тя се приближи към нас и рязко заяви:

— Мисля днес да се върна у дома.

— Какво? — възкликнах слисано.

Изчервявайки се, тя продължи да говори нервно, но решително.

— Беше много мило от ваша страна да ме поканите тук. Предполагам, че съм била ужасно досадна, но на мене ми беше изключително приятно, само че сега трябва да се връщам, защото все пак там е моят дом и тъй като не мога да остана тук завинаги, смятам да си тръгна тази сутрин.

Двамата с Джоана се опитахме да я накараме да промени решението си, но тя беше непреклонна. Накрая Джоана изкара колата, Меган се качи горе и след няколко минути слезе с багажа си.

Единственият човек, доволен от нейното заминаване, беше Партридж, чието сериозно лице дори се озари с нещо като усмивка. Тя не харесваше особено много Меган.

При завръщането си Джоана ме завари да стоя на средата на поляната. Попита ме дали се смятам за слънчев часовник.

— Защо?

— Застанал си като градинско украшение. Но човек не би могъл да каже, че отбелязваш само слънчевите часове, защото си мрачен като

буреносен облак.

— Не съм в настроение. Първо Еме Грифит („Боже мой! Трябва да попитам за онези зеленчуци!“ — вметна Джоана), а после и Меган си тръгна. Смятах да я заведа на разходка до Лег Тор.

— С нашийник и каишка, предполагам?

— Моля?

Джоана повтори думите си ясно и високо, докато се отдалечаваше зад ъгъла на къщата в посока към зеленчуковата градина:

— Казах: „С нашийник и каишка, предполагам?“ Господарят си е загубил кучето, ето, това ти е проблемът!

[1] От waddle (англ.) — клатя се като гъска. — Б.пр. ↑

III

Признавам, че бях ядосан от неочаквания начин, по който Меган ни напусна. Може би изведнъж се беше отегчила от нас. Все пак животът ни не беше много забавен за едно младо момиче. У тях бяха поне децата и Елси Холанд.

Чух Джоана да се връща и бързо се преместих, за да не ѝ давам повод отново да отправя грубите си забележки за слънчевия часовник.

Точно преди обяд у нас се отби Оуен Грифит, а градинарят вече беше приготвил необходимите зеленчуци.

Докато старият Адаме ги подреждаше в колата, поканих Грифит да изпием по едно питие. Той не искаше да остане за обяд.

При завръщането ми с шерито открих Джоана, която вече се беше заела със задачата си. Този път обаче нямаше никакви признаци на враждебност. Беше се свила в ъгъла на дивана, нежно мъркаше и задаваше въпроси на Оуен относно работата му, дали му харесва да бъде терапевт и дали не би искал нещо да специализира. Според нея професията на лекаря била едно от най-прекрасните неща на света.

Каквото и да приказват за Джоана, тя е чудесна, просто е родена за слушателка. След като беше изтърпяла толкова много неосъществени гении, които я убеждаваха, че изобщо не са разбрани, за нея сега беше изключително лесно да изслуша и Оуен Грифит. Бяхме стигнали до третата чаша шери, а Грифит ѝ разказваше за някаква озадачаваща реакция или увреждане, използвайки такива научни термини, че освен медик, никой друг не би схванал и една дума. А Джоана гледеше с разбиране и сякаш беше дълбоко заинтересувана.

За миг изпитах угризения. Джоана постъпваше наистина много лошо. Грифит беше прекалено свестен човек, за да се държи така безотговорно с него. Наистина жената е въплъщение на Нечестивия.

Погледнах отстрани Грифит, острата му волева брадичка и строго очертаните му устни и си помислих, че Джоана няма да може да си позволи да проявява капризите си пред него, и никой мъж не трябва

да се оставя да изглежда глупак в очите на една жена. Ако все пак го направи, това вече си е негов проблем.

— Моля ви, променете решението си и останете да обядвате с нас, доктор Грифит — каза Джоана.

Грифит се изчерви леко и отвърна, че би останал, но сестра му го чакала...

— Ще ѝ се обадим и ще ѝ обясним — бързо заяви Джоана и веднага стана да ѝ позвъни.

Изглежда Грифит се чувстваше малко неловко. Помислих си дали не е леко уплашен от сестра ми.

Джоана се върна усмихната и обяви, че всичко е уредено. Оуен Грифит остана за обяд и като че ли доста му хареса. Разговаряхме за книги, пиеси и за международната политика, за музика, изобразителното изкуство и модерната архитектура. Изобщо не споменахме Лимсток, нито анонимните писма или самоубийството на мисис Симингтън.

Успешно избягвахме тези теми и според мене Оуен Грифит беше много доволен от това. Тъжното му мургаво лице се беше оживило и той изрази някои доста интересни идеи. Когато си тръгна, казах на Джоана:

— Този човек е твърде добър и не заслужава да му излизаш с обичайните си номера.

— Ти смяташ така! Вие мъжете винаги държите един на друг!

— Защо реши да се сприятеляваш с него, след като виждаш, че той те отбягва, Джоана? Наранена суета?

— Може би — отвърна сестра ми.

IV

Същия следобед бяхме канени на чай у мис Емили Бартън. До там отидохме пеша, защото вече се чувствах достатъчно укрепнал, за да изкачвам хълма на връщане.

Сигурно бяхме тръгнали прекалено рано, тъй като високата, кокалеста, строга на вид жена, която отвори вратата, ни каза, че мис Бартън все още не се е върнала.

— Тя ме предупреди, че ще дойдете. Влезте, моля, и я почакайте. Очевидно това беше Вярната Флорънс.

Последвахме я по стълбите, тя отвори една врата и ни въведе в малко претрупана, но изключително уютна дневна. Подозирах, че някои от нещата в нея са донесени от Литъл Фърз.

Жената очевидно се гордееше със стаята.

— Хубава е, нали? — попита тя.

— Много е приятна — топло отвърна Джоана.

— Постарала съм се да я настаня възможно най-удобно. Естествено не мога да ѝ осигуря условията, които бих искала, а тя заслужава да има удобства. Би трябвало да живее в собствената си къща, както си му е редът, а не да бъде натикана в една-две стаи.

Флорънс, която приличаше на дракон, поглеждаше укорително ту единия, ту другия. Чувствах, че това не беше най-щастливият ни ден. Еме Грифит и Партридж бяха разкритикували Джоана, а сега драконът Флорънс се караше и на двама ни.

— Бях прислужница при нея в продължение на петнайсет години — добави тя.

Джоана, тласкана от чувството си за справедливост, отвърна:

— Е, мис Бартън искаше да даде къщата под наем. Беше я обявила в агенцията за недвижими имоти.

— Беше принудена — отсече Флорънс. — А живееше толкова скромно и икономично. Но дори и тогава правителството не я остави на спокойствие. Трябваше да вземе „своя къс месо“^[1] независимо от всичко.

Тъжно поклатих глава.

— Когато старата господарка беше жива, имаше достатъчно пари — продължи Флорънс. — А после всички починаха една след друга. Мис Емили се грижеше за тях. Измъчи се, макар че никога не се оплакваше и беше много търпелива. Но се изтощи, а сега е притеснена и за пари! Тя казва, че акциите вече не носят достатъчно дивиденди, както преди, и защо, питам аз? Би трябвало да се засрамят. Да измамят така една дама, която изобщо няма понятие от цифри и не е наясно с номерата им.

— Всъщност всички пострадаха еднакво — намесих се аз, но Флорънс остана непоклатима.

— Едва ли има някакво значение за онези, които могат да се грижат за себе си, но това не се отнася за нея. Тя се нуждае от грижи и докато е при мене, ще се постарая никой да не я мами или разстройва. Готова съм на всичко за мис Емили.

И впи поглед в нас, за да е сигурна, че ни го е втълпила достатъчно ясно. После непоколебимата Флорънс напусна стаята, като внимателно затвори вратата след себе си.

— Чувстваш ли се като пиявица, Джери? — попита Джоана. — Защото при мене е точно така. Какво става с нас?

— Май не ни харесват особено. Меган се отегчи от нас, Партридж не те одобрява, вярната Флорънс е против двама ни.

— Чудя се защо Меган си тръгна? — промърмори Джоана.

— Отегчила се е.

— Изобщо не съм на това мнение. Дали тръгването ѝ няма нещо общо с Еме Грифит? Ти как мислиш, Джери?

— Имаш предвид тази сутрин, когато разговаряха на стълбите ли?

— Да. Разбира се, нямаше много време, но...

Довърших изречението ѝ.

— Тази жена изобщо не си играе! Може да е...

Вратата се отвори и в стаята влезе мис Емили, зачервена, останала без дъх и доста възбудена. Сините ѝ очи блестяха.

Започна да чурулика доста объркано.

— О, мили мои, съжалявам за закъснението си. Просто пазарувах в града, сладкишите в „Блу Роуз“ не ми се видяха особено пресни, ето защо отидох при мисис Лигън. Обичам да купувам сладкишите най-накрая — така вземам от последната фурна, а не от предишния ден.

Толкова съм разстроена, че ви накарах да ме чакате, наистина е непростимо...

Джоана я прекъсна.

— Вината е наша, мис Бартън. Ние подранихме. Дойдохме пеша и тъй като Джери вече върви много бързо, навсякъде пристигаме прекалено рано.

— Прекалено рано ли, мила? Не говорете така. Не искам да чувам подобни приказки.

И старата дама потупа нежно Джоана по рамото.

Джоана се пооживи. Най-сетне като че ли имаше успех. Емили Бартън се усмихна и на мене, но по-плахо, както някой би постъпил с тигър човекоядец, който за момента е напълно безопасен.

— Много мило, че дойдохте на едно женско събиране като следобедния чай, мистър Бъртън.

Според мене Емили Бартън си представяше, че мъжете непрекъснато пият уиски със сода и пушат пури, а в паузите съблазняват някоя от селските девойки или имат любовна връзка с омъжена жена.

Когато по-късно изказах впечатлението си пред Джоана, тя отвърна, че Емили Бартън вероятно винаги е мечтала да срещне подобен мъж, но, уви, никога не е имала този шанс.

Междувременно мис Емили се суетеше из стаята, сложи пред Джоана и пред мене малки масички, като не забрави да даде пепелници. Минута по-късно вратата се отвори и Флорънс внесе подноса с чая в изящни порцеланови чаши, които, предполагам, мис Емили беше донесла. Китайският чай беше превъзходен, имаше чинии със сандвичи, тънки филии хляб с масло и дребни сладки.

Флорънс цялата сияеше и гледаше мис Емили с някаква майчинска радост, като че ли беше любимото ѝ дете, което беше поканило куклите си на следобеден чай.

Домакинята ни толкова настойчиво ни подканяше, че Джоана и аз изядохме много повече, отколкото ни се искаше. Дребната дама очевидно се забавляваше и аз осъзнах, че за нея двамата със сестра ми бяхме едно голямо приключение, защото идвахме от мистериозния Лондон и неговия изтънчен свят.

Естествено скоро разговорът ни се прехвърли на местни теми. Мис Бартън говореше много топло за доктор Грифит, за неговата

доброта и за големите му способности на лекар. Мистър Симингтън пък бил много умен адвокат и помогнал на мис Бартън да си върне някакви пари от данък общ доход, за които тя дори и не предполагала. Бил толкова мил към децата си, изцяло бил отдаден на тях и на съпругата си — тук тя изведнъж спря.

— Горката мисис Симингтън, толкова е тъжно тези малки деца да останат без майка. Тя никога не е била силна жена, а напоследък не беше добре и със здравето. Вероятно е получила силна нервна криза. Четох за нещо подобно в един вестник. Хората наистина не знаят какво вършат при такива обстоятелства. Тя също сигурно не е осъзнавала какво прави, иначе би помислила за мистър Симингтън и децата.

— Анонимното писмо сигурно много я е разстроило — отбеляза Джоана.

Мис Бартън се изчерви. С леко укорителен глас тя заяви:

— Не е особено приятна тема за разговор, нали мила? Зная, че съществуват такива, въъ, писма, но нека да не говорим за тях. Отвратителни са. Мисля, че е по-добре да не им обръщаме внимание.

Е, ако мис Бартън можеше да ги игнорира, за някои хора не беше толкова лесно. Но аз послушно смених темата. Започнахме да обсъждаме Еме Грифит.

— Чудесна, изключителна жена! — възкликна Емили Бартън. — Енергията и организационният ѝ талант са наистина изумителни. А е и много добра с момичетата. Освен това е толкова практична и съвременна във всяко едно отношение. Всъщност тя управлява това място. И е напълно отдадена на брат си. Приятно е да се види подобна привързаност между брат и сестра.

— Той не я ли намира за прекалено властна? — попита Джоана.

Емили Бартън я погледна изненадана.

— Заради него тя пожертва толкова много — обясни тя с укор.

Забелязах опасни искрици в очите на Джоана и побързах да прехвърля разговора върху мистър Пай. Емили Бартън беше колеблива в преценките си за него. Всичко, което каза и дори повтори несигурно, беше, че той е много мил, наистина много мил. Освен това бил заможен и изключително щедър. Понякога имал странни посетители, но, разбира се, той доста е пътувал.

Всички се съгласихме, че пътуването разширява кръгозора на човека, но понякога води до необичайни запознанства.

— Много пъти ми се е искало да направя пътешествие по море — тъжно заяви Емили Бартън. — Когато чета обяви във вестниците, те ми звучат толкова примамливо.

— А защо не отидете? — попита Джоана.

Превръщането на мечтата в реалност обезпокои мис Емили.

— О, не, не, подобно нещо е абсолютно невъзможно.

— Защо не? Пътешествията не са чак толкова скъпи.

— О, не става дума само за разноските. Не ми се тръгва сама. Би било странно една жена да пътува сама, не мислите ли?

— Не — отвърна Джоана.

Мис Емили я погледна колебливо.

— Освен това не зная как ще се справя с багажа си, със слизането на непознати пристанища и с парите във всяка чужда страна.

Пред уплашения взор на дребната дама се изправяха безброй клопки и Джоана побърза да я успокои, като ѝ зададе въпрос за приближаващото градинско увеселение и благотворителната разпродажба на ръкоделия, което естествено насочи разговора към мисис Дейн Калтроп.

Дицето на мис Бартън леко се сгърчи.

— Знаете ли, тя наистина е много странна жена. Имам предвид нещата, които понякога говори.

Попитах какво по-точно има предвид.

— О, не зная. Казва толкова неочаквани неща. А и начинът, по който те гледа, като че ли не си застанал пред нея, а някой друг човек. Доста лошо се изразявам, но ми е много трудно да предам онова, което мисля. И освен това тя не иска да се намесва в каквото и да било. Има толкова случаи, при които съпругата на викария може да даде съвет или да смъмри някого. Да му се скара и да го накара да промени начина си на поведение. Хората биха я послушали, сигурна съм, защото всички изпитват страхопочитание към нея. Тя обаче държи да стои настрана, а и има странния навик да съчувства на най-недостойните личности.

— Интересно — отбелязах аз, срещайки погледа на Джоана.

— Все пак тя е много възпитана. Моминското ѝ име е Фароуей и е от добро семейство от Белпат, макар че тези стари фамилии понякога са доста странни. Но е абсолютно предана на съпруга си, мъж с изключителен интелект, който, страхувам се, се погубва в това

провинциално обкръжение. Приятен човек и напълно искрен, обаче винаги съм намирала за малко объркващ навика му да казва цитати на латински.

— Правилно! — горещо я подкрепих аз.

— Джери е получил образованието си в скъпо частно училище и изобщо не разбира латински, когато го слуша — обясни Джоана.

Тази забележка накара мис Бартън да се прехвърли на нова тема.

— Учителката ни тук е много неприятна млада жена. Страхувам се, че е комунистка — тя сниши глас при думата „комунистка“.

По-късно, когато се прибирахме вкъщи, Джоана ми каза:

— Много е симпатична.

[1] Като Шейлок от „Венецианският търговец“ на Шекспир. — Б.пр. ↑

V

По време на вечерята Джоана попита Партридж дали следобедният чай с гостенката ѝ е минал добре. Партридж почервеня и още повече се скова.

— Благодаря за вниманието, мис, но Агнес изобщо не се появи.

— О, съжалявам.

— За мене няма никакво значение.

Партридж беше толкова възмутена, че благоволи да ни го покаже.

— Не бях аз тази, която я покани! Тя позвъни, каза, че нещо я тревожи и попита дали може да дойде тук, тъй като днес бил свободният ѝ ден. Аз се съгласих, след като получих разрешението ви. И след всичко това изобщо да не се обади! Дори не се извини, въпреки че се надявам утре сутринта да получи картичка. Днешните момичета не знаят къде им е мястото и нямат представа от добро държание.

Джоана се опита да успокои нараненото достойнство на Партридж.

— Може би не се е чувствала добре. Не позвъни ли да попиташ?

Партридж отново се стегна.

— Не, не позвъних, мис. Не, наистина. Ако на Агнес ѝ харесва да се държи грубо, това си е нейна работа, но когато се срещнем, ще ѝ дам да се разбере.

Партридж излезе от стаята, изпълнена с възмущение, а Джоана и аз избухнахме в смях.

— Вероятно случаят прилича на онези, които поместват в „Колоната със съветите на леля Нанси“ — казах аз. — „Приятелят ми се държи хладно с мене, какво да направя?“ Тъй като леля Нанси липсва, се е наложило да прибегне за съвет до Партридж, но междувременно са се сдобрили и сигурно в този момент Агнес и приятелят ѝ са една от онези безмълвни, прегърнати двойки, на които човек може да се натъкне внезапно, когато минава покрай някоя тъмна ограда. Те ужасно могат да те притеснят, но не и ти тях.

Джоана се разсмя и се съгласи с мене. Започнахме да говорим за анонимните писма и се запитахме как ли върви разследването на Наш и меланхоличния Грейвс.

— Измина точно една седмица от самоубийството на мисис Симингтън. Мисля, че вече трябва да са разкрили нещо. Нечии отпечатъци, почерк, или някаква друга следа.

Отвърнах ѝ разсеяно. Някъде в подсъзнанието ми растеше странно безпокойство. По някакъв начин то беше свързано с използваната от Джоана фраза „точно една седмица“.

Сигурно съм направил някаква връзка. Може би несъзнателно умът ми вече подозираше нещо.

Както и да е, процесът явно се беше задействал, защото безпокойството ми непрекъснато се увеличаваше.

Внезапно Джоана забеляза, че изобщо не слушах оживения разказ за срещите ѝ в селото.

— Какво има, Джери?

Не отговорих веднага, защото умът ми беше зает, свързвайки събитията в едно цяло.

Самоубийството на мисис Симингтън... Онзи следобед е била сама в къщата... Сама в къщата, защото прислугата е имала почивен ден... Точно преди една седмица...

— Джери, какво...

Прекъснах я.

— Джоана, през седмицата прислугата има един почивен ден, нали?

— Да, а също и всяка втора — отвърна ми Джоана. — Но какво...

— Неделите нямат никакво значение. И всяка седмица те почиват в един и същи ден?

— Да. Обикновено е така.

Джоана се взираше в мене с любопитство. Мислите ѝ не бяха насочени към нещата, които ме тревожеха. Прекосих стаята и позвъних на Партридж. Когато дойде, я попитах:

— Кажи ми, тази Агнес Уодел работи ли някъде?

— Да, сър, при мисис Симингтън. Всъщност би трябвало да кажа при мистър Симингтън.

Поех си дълбоко дъх. Погледнах към часовника. Беше десет и половина.

— Как мислиш, дали вече се е прибрала?

Партридж ме гледаше неодобрително.

— Да, сър. Прислужниците трябва да са се прибрали до десет часа. Те са старомодни.

— Сега ще позвъня.

Отидох във вестибюла. Джоана и Партридж ме последваха. Партридж очевидно беше вбесена, а Джоана — доста озадачена. Докато се опитвах да се свържа, тя попита:

— Какво смяташ да правиш, Джери?

— Бих искал да съм сигурен, че момичето се е прибрало.

Партридж изсумтя. Просто изсумтя и не каза нищо. Аз обаче пет пари не давах за сумтенето на Партридж.

Елси Холанд отговори на телефона.

— Извинете ме, че ви безпокоя. Обажда се Джери Бъртън. Искам да попитам дали прислужницата ви Агнес се е върнала?

Едва когато произнесох тези думи, се почувствах малко глупаво. Ако момичето се беше прибрало и всичко беше наред, как щях да обясня обаждането си. По-добре би било да оставя Джоана да попита, въпреки че и тогава щеше да има нужда от обяснения. Предвидих, че сега из Лимсток ще плъзнат нови клюки за мене и непознатата ми Агнес Уодел.

Съвсем естествено гласът на Елси Холанд прозвуча доста изненадано.

— Агнес? О, сигурно вече се е върнала.

Продължавах да се чувствам като глупак, но настоях:

— Имате ли нещо против да проверите, мис Холанд?

Едно нещо е напълно вярно за гувернантките — когато им се нареди, те изпълняват безпрекословно и без да задават въпроси. Елси Холанд остави слушалката и отиде да провери. Две минути по-късно чух гласа ѝ.

— Все още ли сте на телефона, мистър Бъртън?

— Да.

— Всъщност Агнес все още не се е прибрала.

Тогава разбрах, че подозрението ми е било основателно.

Чух неясен шум от гласове на другия край на линията и после се обади самият Симингтън:

— Здравейте, Бъртън, какво става?

— Прислужницата ви Агнес още ли не се е прибрала?

— Не. Мис Холанд току-що провери. Какво има? Да не би да е станал някакъв нещастен случай?

— Не е нещастен случай — отвърнах.

— Искате да кажете, че според вас нещо се е случило на момичето?

— Не бих се изненадал — отговорих мрачно.

ΟΣΜΑ ΓΛΑΒΑ

I

През нощта спях лошо. Мисля, че още тогава отделните части на загадката се мяркаха в съзнанието ми. Ако се бях замислил върху тях, вероятно щях веднага да разреша случая. Иначе защо се получаваше така, че тези фрагменти постоянно ме преследваха?

Колко знае човек? Много повече, отколкото си дава сметка! Но не можем да достигнем до това подсъзнателно знание. То е там, но ние не сме в състояние да го докоснем.

Неспокойно се мятах в леглото, а от ребуса се появяваха само неясни фрагменти и ме тормозеха. Имаше някакъв принцип на подреждане и аз би следвало да го разбера. Би трябвало да узная кой пише тези проклети писма. Някъде имаше следа и аз бях длъжен да я откроя...

Докато заспивах, в съзнанието ми продължаваха да изплуват разни думи и фрази.

„Няма дим без огън“. Няма огън без дим. Дим... дим? Димна завеса... Не, това беше военен термин. Война. Парче хартия... Само парче хартия. Белгия — Германия...

Заспах. Сънувах, че извеждам на разходка с нашийник и каишка мисис Дейн Калтроп, която се беше превърнала в хрътка.

II

Събуди ме звъненето на телефона. Много настойчиво звънене.

Изправих се в леглото и си погледнах часовника. Беше седем и половина. Никой не дойде да ме повика. Във вестибюла на първия етаж телефонът продължаваше да звъни.

Скочих от леглото, наметнах си халата и хукнах надолу. С няколко секунди изпреварих Партридж, която се задаваше от кухнята. Вдигнах слушалката.

— Моля?

— О... — някой облекчено изхлипа. — Ти ли си! — беше гласът на Меган, неописуемо отчаян и изплашен. — О, моля те, ела веднага, непременно ела. О, моля те! Ще дойдеш ли?

— Идвам веднага. Чуваш ли? Веднага.

Вземайки стъпалата по две, аз се качих горе и нахлух в стаята на Джоана.

— Слушай, Джо, отивам у Симингтън.

Джоана вдигна къдравата си, руса глава от възглавницата и разтърка очите си като малко дете.

— Защо, какво се е случило?

— Не зная. Обади се детето — Метан. Беше ужасно разстроена.

— Според тебе какво е станало?

— Ако не се лъжа, нещо се е случило с Агнес.

Когато излизах, Джоана извика след мене:

— Чакай. Ще стана и ще те закарам.

— Няма нужда. Аз ще шофирам.

— Не можеш да караш кола.

— Напротив, мога.

И наистина успях. Болеше ме, но не много. За половин час се измих, избърснах се, облякох се, после се качих на колата и отидох в дома на Симингтън. Бях се справил доста добре.

Меган сигурно беше наблюдавала улицата, защото тичешком излезе от къщата и се хвърли в прегръдките ми. Милото ѝ дребно личице беше преbledняло и сгърчено от уплаха.

— О, ти дойде, наистина дойде!

— Стегни се, смешничето ми. Да, дойдох. Сега ми кажи какво се е случило.

Тя затрепери и аз я прегърнах.

— Аз... аз я намерих.

— Намерила си Агнес? Къде?

Треперенето ѝ се засили.

— Под стълбището. Където е шкафът. Там има въдици, стикове за голф и разни други неща, знаеш.

Кимнах. Беше шкаф, в който обикновено се държат подобни предмети.

Меган продължи.

— Тя беше там, сгърчена и... и студена, ужасно студена. Тя... тя е мъртва.

Не можах да сдържа любопитството си и попитах:

— Какво те накара да погледнеш там?

— Аз... не зная. Снощи ти се обади и я потърси. Зачудихме се къде може да е Агнес. Чакахме я известно време, но тя не се прибра, и ние си легнахме. Не спях добре и станах рано. Само Гиуз (готвачката) беше будна. Беше много ядосана на Агнес, че не се е върнала. Каза, че на предишната ѝ работа също е имало едно момиче, което е избягало. Закусих в кухнята с мляко, хляб и масло и изведнъж се появи Роуз със странен израз на лицето и заяви, че дрехите на Агнес са в стаята ѝ. Най-хубавите ѝ дрехи, тези, с които излизаше. Почудих се дали изобщо е напускала къщата и започнах да се оглеждам, накрая отворих шкафа под стълбището и... и тя беше там...

— Предполагам, че някой се е обадил в полицията?

— Да, те вече са тук. Вторият ми баща им позвъни веднага. И тогава аз... почувствах, че не мога вече да издържам и ти се обадох. Нали нямаш нищо против?

— Не. Нямам нищо против.

Погледнах я внимателно.

— Някой да се е сетил да ти даде бренди, кафе или чай след... след като си я намерила?

Меган поклати глава.

Проклех цялото домакинство на Симингтън. Това нищожество Симингтън не се беше сетил за нищо друго, освен за полицията. Нито

Елси Холанд, нито готвачката се бяха замислили за ефекта от страшното откритие върху чувствителното момиче.

— Хайде, слабачето ми. Да отидем в кухнята.

Заобиколихме къщата и влязохме в кухнята през задната врата. Роуз, пълна четирийсетгодишна жена с тъпа физиономия, пиеше силен чай до печката. Тя ни посрещна с порой от думи, притискайки ръка към сърцето си.

Обясни, че никак не ѝ е добре и има силно сърцебиене. Помислете си само, тя или някой друг от тях също е можел да бъде убит в леглото си.

— Дайте чаша силен чай на мис Меган — прекъснах я аз. — Изживяла е шок. Все пак тя е открила тялото.

Самото споменаване на тялото отново разстрои Роуз, но аз потуших изблика ѝ, като я погледнах строго, и тя напълни една чаша с тъмната течност.

— Заповядай, млада госпожице — казах аз на Меган. — Изпий това. Предполагам, Роуз, че нямате бренди?

Роуз отвърна колебливо, че от коледните пудинги е останала някоя капка от брендито за готвене.

— Ще свърши работа.

Сипах малко от него в чашата на Меган и по погледа на Роуз разбрах, че одобрява идеята ми. Помолих Меган да остане при Роуз.

— Мога да разчитам на вас да се грижите за мис Меган, нали?

— О, да, сър — отвърна поласкана Роуз.

После влязох в къщата. Ако добре познавах Роуз и изобщо този тип хора, скоро тя щеше да намери за необходимо да подкрепи силите си с малко храна, а това щеше да се отрази добре на Меган. Дяволите да ги вземат, какво им пречеше да се погрижат за детето?

Когато се натъкнах на Елси Холанд във вестибюла, все още бях вбесен. Тя не изглеждаше изненадана, че ме вижда. Предполагам, че възбудата от страшното откритие я караше да забравя кой идва и кой си тръгва. Бърт Ръндъл, полицаят, стоеше до входната врата.

Елси Холанд задъхано прошепна:

— О, мистър Бъртън, не е ли ужасно? Кой може да е извършил това потресаващо нещо?

— Значи е било убийство?

— О, да. Ударена е отзад, по главата. Цялата е в кръв и коса — о, ужасно е! Беше натъпкана в онзи шкаф. Кой може да извърши толкова отвратително нещо? И защо? Горката Агнес, сигурна съм, че на никого не е причинила зло.

— Не е. Някой се е погрижил навреме да не ѝ даде възможност да го направи — казах аз.

Тя се втрени в мене. Не схващаше особено бързо, но пък имаше здрави нерви. Лицето ѝ, както обикновено, беше леко зачервено от възбудата. Макар и да ми се струваше ужасно, помислих си, че независимо от доброто си сърце, тя дори се наслаждаваше на трагедията.

— Трябва да отида при момчетата — извини се тя. — Мистър Симингтън се притеснява да не би да получат шок. Исква да ги държи далече от всичко това.

— Чух, че Меган е открила тялото. Надявам се, че някой се е погрижил за нея?

В защита на Елси Холанд ще кажа, че тя изпита угриzenia на съвестта.

— О, Боже мой! — възкликна тя. — Съвсем забравих за нея. Дано всичко да е наред. Бях толкова притеснена с полицията и всичко останало, но, разбира се, проявих и голяма небрежност. Бедното момиче, сигурно се чувства зле. Веднага ще отида да видя как е.

Смилих се над нея.

— Добре е. Роуз се грижи за нея. Отидете при децата.

Благодари ми, при което белите ѝ зъби проблеснаха, и после побърза да се качи горе. Все пак работата ѝ беше да се грижи за момчетата, а не за Меган. Никой не се интересуваше от Меган. На Елси се плащаше, за да гледа проклетите зверчета на Симингтън. Едва ли някой можеше да я обвинява, че го прави.

Докато бързо завиваше зад стълбите, аз затаих дъх. За секунда ми се стори, че виждам Богинята на победата, безсмъртна и невероятно красива, а не просто една съвестна гувернантка.

Вратата се отвори и комисарят Наш влезе във вестибюла, а след него и Симингтън.

— О, мистър Бъртън. Тъкмо щях да ви телефонирам. Радвам се, че сте тук.

За момента той не ме попита защо съм в къщата. Обърна се към Симингтън:

— Ще използвам тази стая, ако е удобно.

Беше малка дневна в предната част на къщата с прозорец, който гледаше към улицата.

— Разбира се, разбира се.

Симингтън се владееше, макар че изглеждаше ужасно уморен. Комисарят Наш каза меко:

— На ваше място, мистър Симингтън, бих хапнал нещо. Вие, мис Холанд и мис Меган ще се почувствате много по-добре, ако закусите яйца с бекон и изпиете по едно кафе. На гладен стомах убийствата изглеждат още по-отвратителни.

Говореше мило и утешително, както би постъпил лекарят на семейството.

Симингтън направи опит да се усмихне и отвърна:

— Благодаря ви, инспекторе, ще се вслушам в съвета ви.

Последвах Наш в дневната. Той затвори вратата и чак тогава каза:

— Дойдохте много бързо. Как научихте?

Обясних му, че Меган ми е позвънила. Бях добре настроен към полицейския комисар. Той поне не беше забравил, че Меган също има нужда от закуска.

— Разбрах, че снощи сте телефонирали, мистър Бъртън и сте питали за момичето? Защо?

Сигурно наистина изглеждаше странно. Разказах му за обаждането на Агнес и за това, че не се е появила у нас.

— Да, разбирам... — отвърна той бавно и замислено, като потъркваше брадичката си. Въздъхна и продължи:

— Е, в случая вече определено е убийство. С явни следи от насилие. Въпросът е — какво е знаело момичето? Казала ли е нещо на тази Партридж? Нещо конкретно?

— Не мисля. Но можете да я попитате.

— Да. Ще дойда да поговоря с нея, след като приключа тук.

— Какво точно се е случило? Или все още не сте наясно?

— Долу-горе сме наясно. Било е почивният ден на прислужниците...

— И на двете ли?

— Да, преди тук работили две сестри, които искали да излизат заедно и мисис Симингтън уредила нещата по този начин. След като дошли новите прислужници, тя не променила практиката. Обикновено са сервирали в трапезарията студена вечеря, а мис Холанд е приготвяла чая.

— Разбирам.

— До момента вече е изяснено почти всичко. Готвачката, Роуз, е от Недър Микфорд и за да стигне дотам в почивния си ден, трябва да хване автобуса в два и половина. Така че Агнес е прибирала масата след обяда, а Роуз е миела чиниите след вечерята, за да си поделят поравно задълженията.

— Същото се е случило и вчера. Роуз хванала автобуса в два и половина, Симингтън тръгнал за кантората си в три без двајсет и пет. Елси Холанд и децата напуснали къщата в три без петнайсет. Меган Хънтър излязла на разходка с колелото си пет минути по-късно. Точно тогава Агнес е останала сама. Доколкото разбирам, обикновено тя е напускала къщата между три и три и половина.

— И жилището е оставало празно?

— О, тук не се притесняват от подобни неща. В тази част на страната хората не се заключват толкова старателно. Както казах, в три без десет Агнес е останала сама в къщата. А това, че изобщо не я е напускала, се вижда съвсем ясно, защото когато я открихме, все още беше с престилката и бонето си.

— Предполагам, че можете приблизително да определите часа на смъртта ѝ?

— Доктор Грифит не иска да се ангажира с точен час. Официалното му заключение е, че смъртта е настъпила между два и четири и половина.

— Как е била убита?

— Първо е била ударена отзад по главата и е била зашеметена. После в основата на черепа ѝ е бил забит обикновен, добре заострен шиш за печене на месо, който незабавно е причинил смъртта.

Запалих цигара. Картината не беше никак приятна.

— Доста хладнокръвно.

— О, да, да, това е явно.

Поех си дълбоко въздух.

— Кой го е извършил? И защо?

— Предполагам, че никога няма да разберем точно защо — бавно отвърна Наш. — Можем обаче да предположим.

— Знаела е нещо ли?

— Да, знаела е нещо.

— Не е ли намекнала на някого тук?

— Доколкото разбирам, не. Готвачката твърди, че след смъртта на мисис Симингтън е била доста разстроена и според Роуз все повече и повече се тревожела и повтаряла, че не знае какво да направи — той въздъхна ядосано. — Винаги става така. Никога не идват при нас. Предразсъдъкът, че „не трябва да се забъркват с полицията“ се е загнездил дълбоко в тях. Ако беше дошла да ни разкаже какво я тревожи, днес щеше да е жива.

— Все пак не е ли намекнала нещо на другата жена?

— Не, или поне така казва Роуз и аз съм склонен да ѝ вярвам. Ако ѝ беше намекнала нещо, Роуз веднага щеше да го изтърси, разбира се, доста разкрасено.

— Да се пукне човек от яд, че няма как да узнаем.

— Все пак можем да предполагаме, мистър Бъртън. Първо, едва ли е нещо точно определено. Трябва да е било нещо, което човек премисля по няколко пъти и безпокойството му нараства непрекъснато. Разбирате ли какво имам предвид?

— Да.

— Всъщност мисля, че зная какво е това нещо.

Погледнах го с уважение.

— Добра работа, комисарю.

— Всъщност, мистър Бъртън, вие не знаете една подробност, която ми е известна на мене. На теория следобеда, когато мисис Симингтън се е самоубила, и двете прислужници е трябвало да са извън къщата. Бил е свободният им ден. Но на практика Агнес се е върнала.

— Сигурен ли сте?

— Да. Агнес има приятел, младият Рендъл от рибния магазин. В сряда затварят по-рано и обикновено той посреща Агнес, а после отиват на разходка или на кино, ако вали. Онази сряда те са се скарали почти веднага, след като са се срещнали. Авторът на писмата точно тогава е действал, предполагайки, че Агнес си има по-важна работа, но младият Фред Рендъл бил раздразнен и те се скарали. Агнес се

втурнала обратно към къщата като заявила, че няма да излезе, докато Фред не ѝ се извини.

— Е, и?

— Ами, мистър Бъртън, кухнята гледа към задния двор, но от килера се вижда точно това, което виждаме и в момента. Има само една порта. Човек трябва да мине през нея и оттам да влезе през входната врата или по пътеката край къщата да стигне до задната врата.

Той направи пауза и после продължи:

— Ще ви кажа още нещо. Писмото, което е получила мисис Симингтън онзи следобед, не е пристигнало по пощата. На него е била залепена използвана марка, а печатът е бил фалшифициран доста убедително със сажди, за да изглеждало така, че все едно е било донесено от раздавача със следобедната поща. Но всъщност не е пристигнало с пощата. Разбирате ли какво означава това?

— Означава, че е било доставено от друг човек, пуснато е в пощенската кутия, малко преди да пристигне следобедната поща, за да бъде намерено заедно с другите писма.

— Точно така. Следобедната поща пристига към четири без петнайсет. Моята теория е следната. Момичето е било в килера и е гледало през прозореца (той се закрива от храстите, но през тях се вижда много добре), за да следи дали приятелят ѝ няма да дойде да ѝ се извини.

— И е видяла този, който е донесъл писмото? — попитах аз.

— Така предполагам, мистър Бъртън. Разбира се, може и да греша.

— Не смятам, че грешите... Просто и убедително е. Това означава, че Агнес е знаела кой е авторът на анонимните писма.

— Да.

— Но защо не е...

Млъкнах и се намръщих. Наш бързо заяви:

— Според мене не е осъзнала какво е видяла. Или поне в началото. Някой е оставил писмото в къщата, да, но този някой не е бил сред хората, които тя би свързала с анонимните писма. От тази гледна точка е бил напълно извън подозрение. Но колкото повече е мислела за случилото се, толкова по-неспокойна е ставала. Дали е трябвало да каже на някого? В объркването си тя се сетила за

прислужницата на мис Бартън, Партридж, която, доколкото разбирам, е доста властна личност и чийто съвет Агнес би последвала безпрекословно. Решила е да попита Партридж какво да прави.

— Да — съгласих се замислено аз. — Всичко съвпада. И по един или друг начин, Злостната драскачка разбрала това. Как е станало, комисарю?

— Не сте свикнали да живеете в провинцията, мистър Бъртън. Истинско чудо е как се разпространяват новините тук. Първо, имало е телефонно обаждане. Кой може да е чул у вас?

Замислих се.

— Аз вдигнах телефона. После повиках Партридж, която беше на стълбите.

— Споменахте ли името на момичето?

— Да.

— Кой може да ви е чул?

— Сестра ми или мис Грифит.

— А, мис Грифит. Какво правеше тя у вас?

Обясних му.

— Щеше ли да се връща в града?

— Каза, че първо ще се отбие при мистър Пай.

Полицейският комисар Наш въздъхна.

— Ето ви два начина, чрез които е възможно да се е разпространила новината.

Не можех да повярвам.

— Искате да кажете, че мис Грифит или мистър Пай са в състояние да споменат пред някого подобна дребна и безсмислена информация?

— Дори и най-незначителното нещо тук е новина. Наистина ще се изненадате. Ако майката на шивачката има мазол, всички научават! Освен това не трябва да забравяме и тази къща. Възможно е мис Холанд или Роуз също да са чули думите на Агнес. Съществува и Фред Рендъл. Може той да е разказал на някого, че през онзи следобед Агнес се е прибрала в къщата.

Потреперих леко. От прозореца виждах спретнатата поляна, покрита с трева, пътека и ниска врата.

Някой е отворил портата, отправил се е тихо направо към къщата и е пуснал писмото в кутията. Смътно си представях неясната фигура

на тази жена. Лицето липсваше, но сигурно беше някое, което познавах...

Комисарят Наш продължи:

— И все пак, това доста стеснява кръга. Винаги ги хващаме по този начин. Постоянно, търпеливо елиминиране. Вече не останаха толкова много хора.

— Искате да кажете...

— Така се изключват всички чиновнички, които са били на работа вчера следобед. Отпада и учителката. Тя е била в час. Както и областната сестра. Зная къде е била вчера. Е, аз не съм си и помислил, че е някоя от тях, но сега поне сме сигурни. Виждате ли, мистър Бъртън, вече имаме два определени периода, върху които да се насочим — вчерашния следобед и същия период от време през миналата седмица. В деня на смъртта на мисис Симингтън, да кажем между три и петнайсет (това е най-ранният час, в който е възможно Агнес да се е върнала в къщата, след като се е скарала с момчето) и четири часа, когато трябва да е дошла пощата (това мога да го уточня с раздавача). И вчера от три без десет (когато Меган Хънтър е напуснала къщата) до три и половина или по-скоро до три и петнайсет (тъй като Агнес още не е била започнала да се преоблича).

— Какво мислите, че се е случило вчера?

Наш се смръщи.

— Какво мисля ли? Мисля, че някаква дама е дошла до предната врата, позвънила е, много спокойна и усмихната, обикновена следобедна гостенка... Може би е потърсила мис Холанд или мис Меган, или е донесла някакъв пакет. Агнес се е обърнала да вземе таблата за визитните картички или да внесе пратката и през това време нашата дама я е ударила отзад, по нищо неподозиращата ѝ глава.

— С какво?

— Жените тук обикновено носят големи чанти. Никой не може да каже какво има вътре — отвърна Наш.

— После я е намушкала във врата и я е натикала в шкафа? Не е ли прекалено тежка работа за жена?

Комисарят Наш ме погледна с доста странно изражение.

— Жената, която търсим, не е нормална, а психическата неуравновесеност се придружава от изненадващо голяма сила. Агнес е дребно момиче.

Замълча и после попита:

— Какво е накарало мис Меган да погледне в шкафа?

— Чист инстинкт.

Беше мой ред да попитам:

— А защо е било нужно Агнес да бъде завлечена в шкафа? Какво е целяла убийцата?

— Колкото по-късно се открие тялото, толкова по-трудно е да се установи точният час на смъртта. Ако мис Холанд например се е препънала в тялото при влизането си, лекарят може да определи с точност до десет минути кога е настъпила смъртта, а това би се оказало доста неудобно за нашата приятелка.

— Ако Агнес е подозирала тази личност... — започнах аз, но Наш ме прекъсна.

— Не я е подозирала. Или поне подозрението ѝ не е било съвсем определено. Просто е смятала нещо за „странно“. Според мене не е била особено умна и само е имала смътно подозрение, че нещо не е наред. Със сигурност обаче не е предполагала, че насреща ѝ стои жена, способна да убива.

— А вие предполагаете ли го?

Наш поклати глава. После заяви разчувстван:

— Длъжен бях да се сетя. Това самоубийство е изплашило Злостната драскачка. Трябвало е да разреши въпроса. Страхът, мистър Бъртън, води до непредвидими последици.

— Да, страхът. Ето какво трябваше да предвидим. Страхът и безумието...

— Виждате ли — заяви комисарят Наш и думите му направиха целия случай да изглежда потресаващо ужасен. — Изправени сме срещу някой, който е уважаван и ценен, някой, който има добро социално положение!

III

След малко Наш каза, че отива да разпита Роуз още веднъж. Неуверено го попитах дали мога и аз да присъствам на разговора и за моя изненада той любезно се съгласи.

— Ще се радвам да ми сътрудничите, мистър Бъртън.

— Звучи подозрително. Когато в романите детективът приветства помощта на някого, това обикновено е убиецът.

Наш се изсмя.

— Вие не сте от хората, които биха писали анонимни писма, мистър Бъртън. — И добави: — Наистина можете да ни бъдете полезен.

— Радвам се, че мислите така, но не виждам как.

— Вие сте непознат тук, нямате предубеждения към хората. В същото време имате възможност по естествен начин да се запознаете с обстоятелствата по време на светските си разговори и срещи.

— Убиецът е с добро социално положение — промърморих.

— Точно така.

— Ще бъда таен шпионин сред заподозрените?

— Имате ли нещо против?

Размислих върху предложението.

— Не, честно казано, нямам. След като тук има опасна лунатичка, която довежда беззащитните жени до самоубийство и удря бедните прислужнички по главата, нямам нищо против да свърша малко мръсна работа, за да бъде спряна тя.

— Много разумно от ваша страна, сър. Ако ми позволите да отбележа, жената, която преследваме, е изключително опасна. Тя е почти толкова опасна, колкото гърмящата змия, кобрата и черната мамба, взети заедно.

Потреперих леко.

— Всъщност трябва да побързаме, нали?

— Точно така. Не мислете, че полицията бездейства. Не е вярно. Работим по няколко варианта.

Последните думи обаче той изрече много мрачно.

Изведнъж си представих изящна паяжина, разпростряна надалече...

Както ми обясни, Наш искаше отново да чуе разказа на Роуз, защото тя вече му беше представила две различни версии, а колкото повече версии имаше, толкова по-голям беше шансът да се сглобят частиците от истината.

Заварихме Роуз да мие чиниите от закуската. Тя веднага спря, изблеци очи, хвана се за сърцето и отново обясни колко зле се чувства от сутринта насам.

Наш беше търпелив, но неотстъпчив. Каза ми, че първия път я успокоявал, втория път се държал властно, а сега прилагаше и двата подхода.

Роуз с удоволствие се разпростря върху подробностите от изминалата седмица, как Агнес умираше от страх, треперела и повтаряла „Не ме питай“, когато Роуз я карала да каже какво я тревожи. „Ако ти кажа, това означава, че ще умра“ — ето какво ми заяви, завърши Роуз и щастливо завъртя очи.

Дали Агнес не ѝ е намекнала какво я тревожи?

Не, освен че се страхувала за живота си.

Инспектор Наш въздъхна и изостави темата, като се задоволи да изтръгне точен отчет на действията на Роуз през предишния следобед.

Казано накратко, Роуз беше хванала автобуса в два и половина, беше прекарала следобеда и вечерта със семейството си и се беше върнала от Недър Микфорд с автобуса в девет без двацет. Историята беше изпъстрена с необикновените злокобни предчувствия, които Роуз имала през целия следобед, както и с коментарите на сестра ѝ относно тях и с неспособността ѝ да хапне дори и едно парче от кейка с ким.

От кухнята се отправихме да търсим Елси Холанд, която проверяваше уроците на децата. Както винаги, тя беше внимателна и любезна. Изправи се и нареди:

— Колин, Брайън, сега решете тези три задачи и когато се върна, отговорите да са готови.

После ни покани в спалнята на децата.

— Нали е удобно тук? Помислих си, че е по-добре да не разговаряме пред децата.

— Благодаря ви, мис Холанд. Просто още веднъж ми кажете дали сте напълно сигурна, че Агнес никога не е споменавала пред вас

за нещо, което я тревожи след смъртта на мисис Симингтън?

— Не, нищо не ми е споменавала. Беше тихо и кротко момиче и не говореше особено много.

— Значи коренно се различава от другата прислужница!

— Да, Роуз говори прекалено много. Понякога се налага да ѝ напомням, че не е нужно да бъде толкова обстоятелствена.

— Сега ми разкажете какво точно се случи вчера следобед. Всичко, което си спомняте.

— Ами обядвахме както обикновено. Стана един часът и даже се наложи малко да побързаме. Не разрешавам на момчетата да се разтакават. Нека да помисля. Мистър Симингтън се върна в кантората си, аз помогнах на Агнес да сервира масата за вечеря, а момчетата излязоха в градината, докато се приготвя да ги изведе.

— Къде отидохте?

— Близо до Кумейкър, по пътеката край полето — момчетата искаха да ловят риба. Забравих стръвта и се върнах да я взема.

— Колко беше часът?

— Момент да помисля. Тръгнахме в три без двайсет или малко по-късно. Меган смяташе да дойде с нас, но се отказа. Излезе с колелото си. Направо е полудяла по колоезденето.

— Искам да знам в колко часа се върнахте за стръвта? Влязохте ли в къщата?

— Не. Бях я оставила в оранжерията, която е зад нея. Не зная по кое време е било — може би три без десет.

— Видяхте ли Меган или Агнес?

— Мисля, че Меган би трябвало вече да е излязла. Не, не видях Агнес. Не видях никого.

— И после отидохте на риболов?

— Да, тръгнахме покрай потока. Не хванахме нищо. Почти никога не хващаме риба, но на момчетата им е приятно. Брайън доста се намокри. Трябваше да го преоблека, когато се прибрахме.

— В сряда вие се грижите за следобедния чай, нали?

— Да. Всичко е сервирано в гостната за мистър Симингтън. Когато си дойде от работа, само приготвям чая. Децата и аз пием чая си в стаята, където провеждаме учебните занятия, както и Меган. Там в шкафа имам собствен сервиз и всичко необходимо за чая.

— Кога се прибрахте?

— В пет без десет. Качих момчетата горе и започнах да приготвям чая. Когато в пет часа се прибра мистър Симингтън, аз слязох да сложа и неговия, но той каза, че ще пие чай с нас в стаята, където провеждаме учебните занятия с децата. Момчетата много се зарадваха. После играхме на някаква игра. Сега като си помисля, че бедното момиче през цялото това време е било в шкафа, се ужасявам.

— Често ли се използва този шкаф?

— О, не, в него се държат вехтории. Шапките и палтата се закачат в малкия дрешник вдясно от входната врата. В продължение на месеци може никой да не го отвори.

— Разбирам. И не сте забелязали нищо необичайно, нищо ненормално, когато се върнахте?

Сините ѝ очи се отвориха широко.

— О, не, комисарю, абсолютно нищо. Всичко беше както обикновено. Ето кое е най-ужасното в случая.

— А предната седмица?

— Имате предвид деня, когато мисис Симингтън...

— Да.

— О, това беше ужасно, ужасно.

— Да, да, знаей. И онзи следобед сте били навън, нали?

— О, да, винаги извеждам момчетата следобед, ако времето е хубаво. Сутринта подготвяме уроците. Спомням си, че тогава отидохме до хълма — пътят дотам е доста дълъг. Дори се страхувах, че съм закъсняла, защото когато стигнах до портата, видях мистър Симингтън да се задава от другия край на улицата на връщане от кантората, а аз дори не бях сложила чайника. Беше обаче едва пет без десет.

— Не отидохте ли при мисис Симингтън?

— Не, никога не съм го правила. Тя винаги си почиваше следобед. Имаше невралгични пристъпи, които обикновено се появяваха след хранене. Доктор Грифит ѝ беше дал някакви капсули. Обикновено лягаше и се опитваше да поспи.

С напълно нормален глас Наш попита:

— И никой не ѝ носи пощата?

— Следобедната поща ли? Не, аз проверявам пощенската кутия и оставям писмата на масичката във вестибюла. Много често обаче мисис Симингтън слизаше и сама я вземаше. Не спеше през целия следобед. Обикновено ставаше към четири часа.

— Не сметнахте ли, че нещо не е наред, след като този следобед тя не беше станала?

— О, не, изобщо не ми дойде наум. Мистър Симингтън закачаше палтото си във вестибюла, аз му казах „Чаят още не е съвсем готов, но водата почти завира“, той кимна и извика „Мона, Мона!“ и след като мисис Симингтън не отговори, господинът се качи в спалнята ѝ и сигурно е изживял голям шок. Извика ме и ми нареди: „Дръжте децата настрана“, а после телефонира на доктор Грифит. Съвсем забравихме за чайника, водата беше извряла и той беше загорял. О, Боже, беше страшно, на обяд тя беше толкова весела и щастлива.

Наш рязко се намеси:

— Какво е мнението ви за писмото, което е получила, мис Холанд?

Елси Холанд отвърна възмутено:

— О, мисля, че е абсолютно злонамерено!

— Да, да, но аз нямах предвид това. Мислите ли, че онова, което пишеше в него, е вярно?

— Не, напълно съм сигурна, че не е вярно — твърдо заяви Елси Холанд. — Мисис Симингтън беше много чувствителна, наистина много чувствителна. Налагаше се да взема различни лекарства за нервите си. И беше много... въз... особена — Елси се изчерви. — Всяко нещо от този род, имам предвид толкова отвратително и долно, би ѝ причинило голям шок.

За момент Наш не каза нищо, после попита:

— А вие получавали ли сте подобно писмо, мис Холанд?

— Не. Не съм получила нито едно.

— Сигурна ли сте? Моля ви — той вдигна ръка, — не ми отговаряйте прибързано. Зная, че никак не са приятни. И понякога хората не искат да признаят, че са ги получили. В този случай обаче е много важно да разберем дали и при вас е пристигнало такова писмо. Наясно сме, че твърденията в тях са пълна лъжа, така че не трябва да се притеснявате.

— Но аз не съм получавала, комисарю. Наистина не съм. Никога.

Беше възмутена и почти готова да се разплачела и изглеждаше напълно искрена, докато отричаше.

Когато се върна при децата, Наш стана и се изправи до прозореца.

— Е, това е то! Тя твърди, че не е получавала никакви писма. И май говори истината.

— Искрена е. Сигурен съм.

— Хм. Тогава искам да зная защо по дяволите не е получавала?
— попита Наш. После продължи нетърпеливо, докато аз не свалях поглед от него: — Тя е хубаво момиче, нали?

— Дори много хубаво.

— Точно така. Всъщност тя е изключително красива. И е млада. Така че е съвсем подходяща жертва за автора на анонимните писма. Тогава защо е била пропусната?

Поклатих глава.

— Интересно. Трябва да кажа на Грейвс. Той се интересува дали има някой, който със сигурност не е получавал писмо.

— Тя е вторият човек — отбелязах. — Спомнете си Емили Бартън.

Наш леко се засмя.

— Не трябва да вярвате на всичко, което ви се говори, мистър Бъртън. Мис Бартън е получила писмо, даже не едно.

— Откъде знаете?

— Преданият ѝ дракон пазител — предишната ѝ прислужница или готвачка, у която живее, ми каза. Флорънс Елфорд. Беше много възмутена от факта. Искаше главата на автора.

— Защо мис Емили твърдеше, че не е получавала от тези писма?

— От деликатност. Езикът на посланията не е особено учтив. Дребната мис Бартън е прекарала целия си живот, избягвайки грубостта и простащината.

— Какво е пишло в писмата?

— Обикновените твърдения, които в нейния случай са изключително нелепи. Между другото се намеква, че е отровила старата си майка и повечето от сестрите си.

Възкликнах недоверчиво:

— Искате да кажете, че тук наистина има опасна лунатичка и ние не можем да я заловим?

— Ще я открием — мрачно отговори Наш. — Ще напише едно писмо в повече.

— Боже мой, човече, та тя няма да продължи да ги изпраща, не и сега.

Той ме погледна.

— О, напротив, ще продължи. Разбирате ли, тя не може вече да спре. Това е патологично желание. Писмата ще продължат да идват, няма никакво съмнение.

ДЕВЕТА ГЛАВА

I

Преди да си тръгна, отидох да видя Меган. Тя беше в градината и си беше възвърнала самообладанието. Поздрави ме доста оживено.

Предложих ѝ отново да се върне у нас, но след моментно колебание тя поклати глава.

— Много мило от твоя страна, но мисля да остана тук. Все пак, това е, амиии... моят дом. И смея да кажа, че ще помогна малко в грижите за момчетата.

— Добре, както искаш.

— Мисля, че ще остана. Но нали мога...

— Да? — насърчих я аз.

— Ако нещо ужасно се случи, мога да ти се обадя и ти ще дойдеш, нали?

Бях трогнат.

— Разбира се. Но какви ужасни неща могат да се случат?

— О, не зная — отговори неясно тя. — В момента съществува голяма вероятност, нали?

— За Бога, не откривай повече трупове. Не е добре за тебе.

Тя се усмихна леко.

— Не, не е. Ужасно се разстроих.

Не ми се искаше да я оставям така, но както ми заяви тя, това все пак беше нейният дом. Предполагах, че сега и Елси Холанд щеше да чувства по-голяма отговорност за нея.

Наш и аз се върнахме заедно в Литъл Фърз. Докато разказвах на Джоана за случилото се сутринта, Наш започна да разпитва Партридж. Изглеждаше доста обезкуражен, когато отново се присъедини към нас.

— Не получих много информация. Според тази жена момичето само споменало, че нещо я тревожи и не знае какво да прави, ето защо е поискала да се посъветва с Партридж.

— Партридж споменавала ли е пред някого за разговора? — попита Джоана.

Наш кимна мрачно.

— Да, доколкото разбрах, казала е на мисис Емъри, приходящата ви прислужница, нещо от сорта, че има някои млади жени, които желаят да получат съвет от по-възрастните, а и през ум не им минава да се опитат сами да се справят! Агнес не се отличавала с блестящ ум, но била добро, почитателно момиче, което знаело как да се държи.

— Всъщност Партридж се е перчела — промърмори Джоана. — И мисис Емъри може да се е разприказвала в града?

— Точно така, мис Бъртън.

— Едно нещо ме изненадва. Защо сестра ми и аз също бяхме включени в групата на получателите на анонимните писма? Ние сме непознати тук, никой не може да ни има зъб за нещо.

— Не вземате предвид душевното състояние на Злоствната драскачка — тя извлича полза от всичко. Недоволна е от целия свят.

— Предполагам, че точно това е имала предвид мисис Дейн Калтроп — отбеляза замислено Джоана.

Наш я погледна с любопитство, но тя не уточни за какво става дума. Инспекторът продължи:

— Не зная дали сте погледнали по-отблизо плика на писмото, което сте получили, мис Бъртън. Иначе бихте забелязали, че то всъщност е адресирано до мис Бартън, но впоследствие „а“-то е променено на „ъ“.

Ако бяхме изтълкували правилно тази забележка, тя щеше да ни даде ключ към разнищването на случая. Но никой не ѝ обърна внимание.

Наш си тръгна и аз останах насаме с Джоана.

— Не смяташ, че писмото е било адресирано до мис Емили, нали? — попита Джоана.

— Едва ли щеше да започва с „Ти, наплескана уличнице“ — отбелязах аз и Джоана се съгласи с мене.

После предложи да отида до селото.

— Трябва да чуеш какво се говори. Това ще е главната тема тази сутрин!

Предложих ѝ да дойде с мене, но за моя изненада Джоана отказа и ми обясни, че възнамерява да се помотае в градината.

На вратата спрях и попитах, снишавайки глас:

— Какво мислиш за Партридж?

— Партридж?!

Изумлението в гласа на Джоана ме накара да се засрамя от мисълта, която ми беше минала през ума. Извиних се:

— Просто се чудех. Тя е доста „странна“ в някои отношения — мрачна стара мома, тъкмо от онзи тип хора, които могат да имат някаква религиозна мания.

— Не е религиозна мания, или поне така смята Грейвс, ако съдя по думите ти.

— Е, сексмания. Доколкото разбрах, те са доста близки. Тя е сдържана и уважавана, а и е била затворена тук в продължение на дълги години с няколко възрастни жени.

— Какво те наведе на јази мисъл?

— Ами, само тя знае какво точно ѝ е казала Агнес и ние разполагаме единствено с нейните думи. Представи си, че Агнес е попитала Партридж защо е минала и е оставила бележка през онзи ден, а Партридж е отговорила, че ще се отбие да ѝ обясни.

— А после ни поиска разрешение момичето да дойде тук?

— Да.

— Но Партридж не е излизала онзи следобед.

— Не знаем със сигурност. Спомни си, че ние също не си бяхме вкъщи.

— Да, вярно. Предполагам, че това, което казваш, е възможно — Джоана обмисли идеята. — Все пак аз не съм на същото мнение. Не смятам, че Партридж е достатъчно умна, за да прикрие всички следи по писмата. Да изтрие отпечатъците и така нататък. За подобно нещо не се иска само хитрост, нужни са и определени познания. Не мисля, че тя ги притежава. Предполагам... — Джоана се поколеба, а после бавно продължи: — Сигурни са, че е жена, така ли?

— Да не смяташ, че е мъж?! — възкликнах невярващо аз.

— Да, но не по принцип мъж, а точно определен човек. Всъщност си мисля за мистър Пай.

— Значи си се спряла на Пай?

— Не мислиш ли, че е възможно? Той е точно от този тип хора, които понякога са самотни и... нещастни... и злобни. Както сам виждаш, всеки му се присмива. Не си ли го представяш как тайно мрази нормалните, щастливи хора и изпитва странно, перверзно, артистично удоволствие от действията си?

— Грейвс смята, че е стара мома на средна възраст.

— Мистър Пай е ерген на средна възраст.

— Саможивец — вметнах аз.

— Точно така. Богат е, но парите не помагат при подобни случаи.

Според мене е неуравновесен. Всъщност този дребен мъж доста ме плаши.

— Не си ли спомняш, че той също получи писмо?

— Ние всъщност не знаем — посочи Джоана, — а само си мислим, че е така. Може просто да се е преструвал.

— Заради нас?

— Да. Достатъчно е умен, за да се сети как да го направи, без да му проличи.

— Трябва да е първокласен актьор.

— Разбира се, Джери, изпълнителят е първокласен актьор, независимо кой е той. Оттук идва и част от удоволствието.

— За Бога, Джоана, не говори с такава вещина. Караш ме да мисля, че разбираш характера и подбудите на този човек.

— Май е точно така. Никак не ми е трудно да си го представя. Ако не бях Джоана Бъртън, ако не бях млада и доста привлекателна, ако не се забавлявах, а бях, как да кажа, зад някакви решетки и можех само да наблюдавам веселите хора, радващи се на живота, дали нямаше и у мене да се надигне един черен, злобен импулс, който да ме подтиква да наранявам, да тормозя, а дори и да унищожавам?

— Джоана! — сграбчих я за раменете и я разтърсих здраво. Тя потрепери леко, въздъхна и ми се усмихна.

— Уплаших те, нали, Джери? Смятам обаче, че този е правилният път за решаването на проблема. Трябва да влезеш в кожата на въпросния човек, да разбереш как се чувства и какво го кара да действа така и тогава вероятно ще съумееш да предвидиш следващия му ход.

— Дявол да го вземе! Дойдох тук да вегетирам и да се интересувам от милите, малки местни скандали. Милите, малки местни скандали! Клевети, хули, неприличен език и убийство!

II

Джоана беше напълно права. Главната улица беше пълна със заинтригувани хора. Бях решил да се запозная с всички мнения и реакции.

Първо видях Грифит. Имаше толкова болен и уморен вид, че аз се учудих. Естествено, убийството не влизаше в ежедневната работа на един лекар, но според мене професията му би трябвало да го е научила да приема най-различни неща, включително и страданието, грозната страна на човешката природа и смъртта.

— Изглеждате много зле.

— Така ли? — разсеяно попита той. — О! Напоследък имах доста тежки случаи.

— Включително и нашата лунатичка ли?

— Разбира се — каза той и премести погледа си от мене към отсрещната страна на улицата. На клепача му пулсираше един нерв.

— Нямате ли някакви предположения кой може да бъде?

— Не. Не, но много ми се иска да имам.

После рязко попита за Джоана и доста колебливо заяви, че носи някакви фотографии, които тя пожелала да види. Предложих му да ѝ ги предам.

— О, не, няма нужда. И без това ще мина покрай вас по-късно тази сутрин.

Започнах да се страхувам, че Грифит го е приел твърде сериозно. Проклетата да е Джоана! Грифит беше прекалено добър човек, за да бъде поредната зсертва, чийто скалп размахва сестра ми.

Оставих го да си върви, защото видях, че сестра му се приближава, а сега за първи път имах желание да разговарям с нея.

Еме Грифит започна като че ли от средата на разговора.

— Абсолютно разтърсващо! — забумтя тя. — Чух, че сте пристигнали там доста бързо.

В гласа ѝ имаше въпрос, а очите ѝ заблестяха, когато наблегна на думата „бързо“. Не възнамерявах да ѝ казвам, че Меган ми се е обадила. Вместо това отвърнах:

— Ами, предната нощ бях доста неспокоен. Момичето трябваше да дойде на чай у нас, а не се появи.

— И вие сте се уплашили, че се е случило най-лошото? Много умно от ваша страна!

— Да. Аз съм хрътка в човешки образ.

— За първи път в Лимсток става убийство. Възбудата е страхотна. Надявам се, че полицията ще се справи.

— На ваше място не бих се тревожил. Те са способни хора.

— Дори не мога да си спомня как изглеждаше момичето, въпреки че сигурно десетки пъти ми е отваряла вратата. Тихо, незабележимо създание. Оуен ми каза, че е била ударена по главата, а после е била намушкана в тила. Според мене приятелят ѝ го е направил. Вие какво мислите?

— Това ли е вашето решение?

— Смятам, че е най-правдоподобната версия. Сигурно са се скарали. Повечето от хората тук произхождат от бракове между роднини и понякога имат умствени увреждания. — Замълча и после продължи: — Чух, че Меган Хънтър е намерила тялото. Вероятно е изпитала голям шок.

— Така е — кратко отвърнах аз.

— Сигурно не ѝ се е отразило добре. Според мене тя не е съвсем наред, а след подобно преживяване може напълно да полудее.

Внезапно взех решение. На всяка цена трябваше да узная нещо.

— Кажете ми, мис Грифит, вие ли убедихте Меган да се върне къщи вчера?

— Е, не бих се изразила точно така.

Аз обаче упорито настоях.

— Казахте ли ѝ нещо?

Еме Грифит се изпъна решително и ме погледна в очите. Макар и едва забележимо, беше заела отбранителна позиция.

— Не е добре момиче като нея да бяга от отговорност. Тя е млада и не знае какви слухове се носят, но аз трябваше поне да ѝ намекна.

— Слухове... — не довърших въпроса си аз, защото бях прекалено ядосан.

Еме Грифит продължи със същата влудяваща, самодоволна самоувереност, която беше най-отличителната ѝ черта.

— О, смея да твърдя, че до вас не стигат повечето от клюките тук. Но аз ги научавам! Чувам какво се говори. Имайте предвид, че дори и за миг не съм повярвала на нито една дума! Но нали знаете какви са хората — ако могат да кажат нещо злонамерено, те го правят! А и на момичето не му е лесно, особено след като трябва да си изкарва прехраната.

— Да си изкарва прехраната ли? — попитах озадачен.

Еме продължи:

— Естествено, положението ѝ не е никак леко. И смятам, че постъпи правилно. Не можеше да си тръгне веднага, без да е предупредила, и да остави децата, без да има някой да се грижи за тях. Тя се държи чудесно, направо чудесно. На всички го казвам. Положението обаче е неприятно и хората ще продължат да говорят.

— Кого имате предвид?

— Елси Холанд, разбира се — нетърпеливо продължи Еме Грифит. — Според мене тя е чудесно момиче и просто си върши работата.

— А какво разправят хората?

Еме Грифит се изсмя. Помислих си, че смехът ѝ е доста неприятен.

— Казват, че тя вече обмисля възможността да стане мисис Симингтън номер две, ето защо успокоявала вдовеца и се правела на незаменима.

— Боже мой, но мисис Симингтън е мъртва само от една седмица!

Еме Грифит сви рамене.

— Разбира се, че е абсурдно! Но нали знаете какви са хората! Холанд е млада и изглежда добре, а това е достатъчно. И не забравяйте, че работата като гувернантка не предлага особени перспективи за едно момиче. Не мога да я обвинявам, че иска уреден дом и съпруг, и играе картите си според ситуацията. — Разбира се — продължи тя, — горкият Дик Симингтън няма и най-малка представа за тези неща! Все още е напълно зашеметен от смъртта на Мона Симингтън. Но нали знаете какви са мъжете! Тъй като момичето непрекъснато се върти наоколо, успокоява го, грижи се за него и е отдадена на децата, той съвсем естествено става зависим от нея.

— Значи вие също мислите, че Елси Холанд е безсрамна и нахална? — тихо попитах аз.

Еме Грифит се изчерви.

— Съвсем не. Жал ми е за момичето. Хората говорят такива ужасни неща, което малко или много ме накара да посъветвам Меган да си отиде у дома. По-прилично е, отколкото ако Дик Симингтън и момичето са сами в къщата.

Започвах да разбирам.

Еме Грифит се разсмя весело.

— Май сте шокиран, мистър Бъртън, от клюките в нашия малък град. Мога да ви кажа само това — хората винаги си мислят най-лошото!

Тя се разсмя и се отдалечи.

III

В църквата се натъкнах на мистър Пай, който разговаряше с възбудената и зачервена Емили Бартън.

Мистър Пай ме поздрави с очевидна радост.

— А, Бъртън, добро утро, добро утро! Как е очарователната ви сестра?

Отговорих му, че Джоана е добре.

— Но няма да се присъедини към парламента на нашето малко общество? Всички сме възбудени от новината. Убийство! Истинско убийство тук, сред нас, подобно на онези, за които се съобщава в неделните вестници! Е, не е от най-интересните престъпления. Доста гнусно е. Брутално убийство на една най-обикновена прислужница. Около престъплението няма никакви изтънчени детайли, но не може да се отрече, че е разтърсваща новина.

Треперещата мис Бартън се намеси:

— Ужасно е, просто е ужасно!

Мистър Пай се обърна към нея.

— Но се забавлявате, нали, мила моя, забавлявате се. Признайте си. Не одобрявате, възмущавате се, но тръпката я има. Твърдя, че тръпката съществува!

— Такова мило момиче — отвърна Емили Бартън. — Дойде у нас от дома за сираци „Света Клотилда“. Беше съвсем неопитна, но много възприемчива. Превърна се в любезна и симпатична прислужница. Партридж беше много доволна от нея.

Бързо се намесих:

— Вчера следобед щеше да идва да пие чай с Партридж. — Обърнах се към Пай: — Предполагам, че Еме Грифит ви е казала.

Думите ми прозвучаха съвсем небрежно. Пай ми отвърна, без очевидно да подозира нещо:

— Да, спомена ми. Спомням си думите й, че е нещо съвсем ново прислужниците да звънят по телефоните на работодателите си.

— Партридж никога не би посмяла да направи подобно нещо и аз съм искрено изненадана, че Агнес е постъпила така — заяви мис

Емили.

— Изоставате от времето — отбеляза мистър Пай. — В дома си имам двама, които са истинска напаст. Непрекъснато използват телефона ми и дори пушеха из цялата къща, докато не им направих забележка. Но човек не смее да протестира прекалено много. Прескот е божествен готвач, въпреки че е доста раздражителен, а мисис Прескот е възхитителна прислужница.

— Да, наистина всички смятаме, че сте късметлия.

Намесих се, тъй като не исках разговорът да се насочи към домакински проблеми.

— Новината за убийството се разпространи много бързо.

— Разбира се, разбира се — потвърди мистър Пай. — Има всякакви хора. Влиза Мълвата, в дреха с нарисувани по нея езици^[1]. Уви, Лимсток отива по дяволите.

Анонимни писма, убийства, най-различни криминални прояви.

Емили Бартън се намеси нервно:

— Не мислят... не предполагат, че двете са свързани, нали?

Мистър Пай веднага прегърна идеята.

— Интересна хипотеза. Момичето е знаело нещо и затова е било убито. Да, да, много вероятно. Колко умно от ваша страна, че се сетихте.

— Аз... не мога повече да издържам — рязко заяви Емили Бартън, обърна се и бързо се отдалечи.

Пай се загледа след нея и върху херувимското му лице се появи насмешливо изражение. После се обърна към мене и поклати глава.

— Чувствителна душа. Очарователно създание, не мислите ли? Абсолютна отломка от старите времена. Тя не принадлежи към своето поколение, а към предишното. Майката трябва да е имала изключително силен характер. Все едно че часовникът на семейството е спрял през 1870 година. Всичките му членове са били под стъклен похлупак. Обичам да попадам на подобни случаи.

Не исках да говоря за отломки от старите времена.

— Какво мислите за целия този случай?

— За какво по-точно?

— Анонимни писма, убийство...

— Местната вълна от престъпления ли? А вие?

— Аз попитах първи — отговорих му любезно.

— Знаете, че изучавам отклоненията. Те живо ме интересуват. Най-невероятни хора вършат фантастични неща. Вземете случая с Лизи Бордън. Няма разумно обяснение за това. По конкретния повод съветът ми към полицията би бил — запознайте се с характера. Зарежете отпечатъците, изследването на почерка и микроскопите. Обърнете внимание на хората — какво правят с ръцете си, малките трикове в поведението им, начина, по който се хранят, защо понякога се смеят без очевидна причина.

Учудено повдигнах вежди:

— Луд?

— Много, много луд — заяви мистър Пай. После добави: — Но все пак човек никога не може да бъде сигурен.

— Кой?

Погледите ни се срещнаха. Той се усмихна.

— Не, Бъртън, това ще бъде клевета. Не можем да прибавим към всичко останало и клевети.

И той бързо продължи надолу по улицата.

[1] Шекспир, Исторически драми, т. I, Хенри IV, Втора част, „Народна култура“, С., 1980 г., превод Валери Петров. — Б.пр. ↑

IV

Докато гледах след него, вратата на църквата се отвори и оттам излезе преподобният Кейлъб Дейн Калтроп, който ми се усмихна разсеяно.

— Добро, добро утро, мистър... ъъъ...

— Бъртън — помогнах му аз.

— Разбира се, разбира се, не мислете, че не си спомням името ви, просто за момента изскочи от паметта ми. Прекрасен ден, нали?

— Да — кратко отвърнах.

Той примижа срещу мене.

— Но нещо... а, да, онова бедно, нещастно дете, което работеше у семейство Симингтън. Трябва да призная, трудно ми е да повярвам, че сред нас има убиец, мистър... ъъъ... Бъртън.

— Наистина изглежда доста невероятно.

— Още нещо стигна до ушите ми — той се наведе към мене. — Разбрах, че имало някакви анонимни писма. Вие чули ли сте подобен слух?

— Да.

— Страхливо и подло деяние. — И той цитира някакъв дълъг пасаж на латински. — Тези думи на Хорацій са много подходящи, не мислите ли?

— Абсолютно — отвърнах аз.

V

Май вече не беше останал никой, с който си заслужаваше да поговоря, затова тръгнах към къщи, като по пътя се отбих да си купя малко тютюн и бутилка шери, а и за да чуя мнението за престъплението на по-непретенциозните жители.

Присъдата беше една и съща.

— Отвратителен скитник.

— Идват до вратата, хленчат, молят за пари и ако в къщата има само момиче, стават гадни. Сестра ми Дора, от Кумейкър, също е имала подобно неприятно преживяване. Той бил пиян, продавал от онези малки стихосбирки...

Историята завършваше с това, как безстрашната Дора смело затръшна вратата под носа на натрапника, барикадирала се в някакво помещение, което, според деликатния намек, би трябвало да е тоалетната. „И стояла там, докато не се върнала господарката й!“

Няколко минути преди обяд стигнах в Литъл Фърз. Джоана стоеше до прозореца на гостната, без да прави нищо, просто гледаше през него и мислите й сякаш бяха далече оттук.

— Какво прави?

— О, не зная. Нищо особено.

Излязох на верандата. Два стола стояха до желязната масичка, на която имаше две празни чаши от шери. На друг стол видях нещо, което доста ме озадачи.

— Какво, за Бога, е това?

— О, мисля, че е снимка на болен далак или нещо подобно. Доктор Грифит явно смяташе, че ще ми бъде интересно да я видя.

Погледнах заинтригувано снимката. Всеки мъж ухажва жените по различен начин, но аз лично не бих избрал да го правя със снимки на далаци, независимо дали са болни или не. Без съмнение обаче Джоана е поискала да я види!

— Изглежда ужасно неприятно.

Джоана се съгласи с мене.

— Как е Грифит?

— Беше уморен и много нещастен. Мисля, че нещо му тежи.

— Може би някой далак, който не се поддава на лечение?

— Не бъди глупав. Имам предвид нещо сериозно.

— Бих казал, че ти му тежиш. Иска ми се да престанеш да го дразниш, Джоана.

— О, я млъкни. Нищо не съм му направила.

— Жените винаги казват така.

Ядосана, Джоана изхвърча от стаята.

Болният далак започваше да се сбръчква на слънцето. Хванах го за единия край и го внесох в гостната. Лично аз изобщо не държах на него, но за Грифит явно беше ценен.

Наведох се и извадих една дебела книга от долния рафт на библиотеката. Исках да притисна снимката между страниците ѝ, за да се изправи. Беше масивен том с нечии проповеди.

Книгата се отвори в ръцете ми по доста изненадващ начин. След секунда разбрах защо. От средата ѝ внимателно бяха откъснати голям брой страници.

VI

Стоях, вперил очи в книгата. Погледнах заглавната страница. Беше издадена през 1840 година.

Нямаше никакво съмнение. Пред мене стоеше книгата, от чиито страници бяха съставени анонимните писма. Кой ли ги беше изрязал?

Би могла да бъде самата Емили Бартън. Тя беше първата, за която човек би си помислил. Или Партридж.

Имаше обаче и други възможности. Страниците можеха да бъдат откъснати от всеки, останал сам в тази стая, от всеки посетител, който е стоял тук и е чакал мис Емили. Или дори от някой, който се е отбил по работа.

Не, не беше много вероятно. Спомних си как един ден, когато някакъв банков служител дойде да се срещне с мене, Партридж го покани в малкия кабинет в задната част на къщата. Явно такъв беше редът тук.

Значи обичаен посетител? Някой с „добро социално положение“. Мистър Пай? Еме Грифит? Мисис Дейн Калтроп?

VII

Звънът на гонга извести, че обядът е сервиран, и аз отидох в трапезарията. По-късно, когато влязохме в дневната, показах находката си на Джоана.

Обсъдихме всички възможности, а после я занесох в полицията.

Те се въодушевиха от откритието, а аз бях потупан по гърба за нещо, което всъщност се дължеше на чиста случайност.

Грейвс не беше там, но Наш му позвъни и го осведоми. Щяха да изследват книгата за отпечатъци, макар и Наш да не вярваше, че ще открият нещо важно. И наистина нямаше нищо. Върху нея бяха единствено моите отпечатъци и отпечатъците от пръстите на Партридж, което само показваше, че Партридж съвестно бърше праха.

Наш тръгна с мене нагоре по хълма. Попитах го дали напредват.

— Стеснява се кръгът на заподозрените, мистър Бъртън. Вече елиминирахме хората, които не е възможно да са замесени.

— О! И кой остава?

— Мис Гинч. Имала е уговорена среща с клиент вчера в една къща близо до пътя за Кумейкър, който минава и покрай дома на семейство Симингтън. И на отиване, и на връщане е минала покрай къщата... а предишната седмица, денят, в който е оставено анонимното писмо и когато мисис Симингтън се самоуби, е бил последният ѝ ден в кантората на Симингтън. Първоначално мистър Симингтън смяташе, че не е напускала работното си място през целия следобед. При него е бил сър Хенри Лушингтън и той няколко пъти е звънял на мис Гинч. Аз обаче открих, че е била извън кантората между три и четири. Излязла е да купи някакви марки с голяма стойност, от които нямали в момента. Куриерът също е можел да свърши тази работа, но тя изявила желание да отиде, заявявайки, че има главоболие и иска да излезе на чист въздух. Не е отсъствала дълго време.

— Но достатъчно дълго, така ли?

— Да, достатъчно дълго, за да отиде бързо до другия край на града, да пусне писмото в кутията и да се върне. Не успяхме обаче да открием никой, който да я е видял в близост до къщата на Симингтън.

— А биха ли обърнали внимание?

— Може би да, може би не.

— Кой друг е в списъка ви?

Наш погледна право пред себе си.

— Разбирате, че никого не можем да изключим, абсолютно никого.

— Да, разбирам.

Той мрачно продължи:

— Мис Грифит е ходила до Брентън, където вчера е имало среща на момичетата от „Гърл Гайдс“. Пристигнала е с доста голямо закъснение.

— Не мислите, че...

— Не, не мисля. Обаче нищо не зная. Мис Грифит изглежда абсолютно нормална, здравомислеща жена, но отново повтарям — не зная.

— А какво ще кажете за миналата седмица? Имала ли е възможност да пусне писмото?

— Възможно е. Онзи следобед тя е била на пазар в града — той помълча малко. — Същото се отнася и за мис Емили Бартън, която вчера следобед е пазарувала, а предишната седмица се е разходила до свои приятели и е минала по пътя край къщата на Симингтън.

Поклатих невярващо глава. Знаех, че откриването на книгата с откъснатите страници в Литъл Фърз директно насочваше вниманието към собственика на дома, но когато си спомних как мис Емили дойде вчера толкова лъчезарна, щастлива и възбудена...

По дяволите! Възбудена... Да, възбудена, със зачервени бузи и блеснали очи — нали не защото... не защото...

С прегракнал глас казах:

— Тая история се отразява зле на всички! Човек започва да си представя разни неща, да си въобразява...

— Да, не е никак приятно да виждаш във всеки човек, когото срещаш, вероятния престъпник и лунатик. — Замълча за момент, а после продължи: — Освен това да не забравяме и мистър Пай.

Рязко го прекъснах:

— Значи не изключвате и него?

Наш се усмихна.

— О, не, разбира се. Много странна личност, бих казал, не особено приятна личност. Няма алиби. Твърди, че и в двата случая е бил сам в градината си.

— Значи подозирате не само жени?

— Не смятам, че писмата са писани от мъж, всъщност сигурен съм, както и Грейвс, че авторът им е жена. Но винаги ми се е струвало, че мистър Пай има някаква ненормална женска жилка в характера си. За вчера следобед обаче сме проверили всички. Това е убийство. При вас всичко е наред — ухили се той, — а също и при сестра ви. Мистър Симингтън не е напускал кантората си, откакто е пристигнал там, а доктор Грифит е бил на посещения в другата част на града и болните потвърдиха визитите му. — Спря, усмихна се и продължи: — Така че сме проверили всички.

— Значи кръгът се стеснява до тези четиримата — мис Гинч, мистър Пай, мис Грифит и мис Бартън? — бавно попитах аз.

— О, не, не, има още няколко, освен съпругата на викария.

— Смятате, че и тя може да е?

— Подозираме всеки, но мисис Дейн Калтроп е доста отявлено луда, ако разбирате какво имам предвид. Все пак би могла да го направи. Вчера следобед е ходила в гората да наблюдава птичките, а те не могат да й осигурят алиби.

Когато Оуен Грифит влезе в полицейския участък, той се обърна рязко.

— Здравейте, Наш. Разбрах, че сте ме търсили сутринта. Нещо важно ли е?

— Ако ви е удобно, мистър Грифит, следствието за смъртта ще бъде в петък.

— Добре. Тази вечер Морзби и аз ще направим аутопсията.

— Има още нещо, доктор Грифит. Мисис Симингтън е пиела някакви капсули, прахове или нещо подобно, предписани от вас...

Той млъкна и Оуен Грифит попита неразбиращо:

— Да, и?

— Ако се прекали с тези капсули, ще бъде ли фатално?

— Не, разбира се. Освен ако болният не вземе наведнъж около двайсет и пет! — сухо отговори Грифит.

— Мис Холанд ми каза, че веднъж сте я предупредили да не превишава дозата.

— Да, наистина. Мисис Симингтън беше от тези жени, които имат навика да прекаляват с всичко, защото смятат, че ако вземат два пъти повече от лекарството, ефектът ще бъде двойно по-голям, а не е хубаво да се стига до крайности с фенацетин или аспирин, тъй като е вредно за сърцето. Но така или иначе, няма никакво съмнение за средството, причинило смъртта. Било е цианид.

— О, известно ми е, но вие не ме разбрахте. Помислих си, че когато човек се самоубива, би предпочел да вземе голяма доза приспивателно, вместо да се налее с цианид.

— О, да. От друга страна, цианидът е по-драматичен и много по-сигурен. При барбитуратите например жертвата може да бъде спасена, ако бъде открита малко след отравянето.

— Разбирам. Благодаря ви, доктор Грифит.

Грифит си тръгна, аз също се сбогувах с Наш и бавно се изкачих по хълма към къщи. Джоана явно беше излязла, защото от нея нямаше никаква следа, а на бележника до телефона беше надраскана загадъчна бележка, вероятно предназначена за Партридж или за мене.

„Ако доктор Грифит се обади, не мога да отида във вторник, а в сряда или четвъртък.“

Повдигнах учудено вежди, после влязох в дневната. Седнах на най-удобното кресло (нито едно от тях не беше особено удобно, всички имаха прави облегалки и бяха останали от старата мисис Бартън), опънах краката си и отново започнах да премислям цялата история.

С внезапно раздражение си спомних, че пристигането на Оуен беше прекъснало разговора ми с инспектора, точно когато той спомена, че има още двама заподозрени. Чудех се кои могат да бъдат.

Едната вероятно беше Партридж. Все пак сръзаната книга беше открита в тази къща. Беше напълно възможно нищо неподозиращата Агнес да е била ударена от настойничката си. Не, Партридж не можеше да бъде изключена.

Но коя беше другата?

Навярно някоя, която аз не познавах? Мисис Клийт? Жената, в която се съмняваха местните хора?

Затворих очи и започнах да прехвърлям в ума си четиримата заподозрени — хора, които едва ли бяха способни да извършат подобно престъпление. Кротката, крехка, дребна Емили Бартън? Кои

факти бяха против нея? Тежък живот? Изтормозена и потискана от ранно детство? Трябвало е да прави прекалено много жертви? Странният ѝ ужас при обсъждането на всичко, което „не е съвсем прилично“? Дали това не показваше, че точно тези теми занимаваха съзнанието ѝ? Дали не прекалявах с фройдистките си разсъждения? Спомних си как веднъж един лекар ми разказваше за бълнуването на кротките госпожици, излизащи от упойка, което било истинско откровение. „Никога не бихте предположили, че знаят подобни думи!“

Еме Грифит? Със сигурност тя не беше ограничавана или „потискана“. Жизнерадостна мъжкарана, пожънала доста успехи. Деен, пълноценен живот. И все пак мисис Дейн Калтроп я беше охарактеризирала като „Бедната жена!“

И освен това имаше още нещо, нещо, което ми се въртеше в главата... А! Сетих се. Оуен Грифит ми беше споменал: „Когато работех на север, имаше подобен взрив от анонимни писма“.

Дали Еме Грифит не е била отговорна и тогава? Наистина странно съвпадение. Две атаки, проявяващи се по един и същи начин.

Спри за минутка, авторката е била открита. Поне Грифит каза така. Някаква ученичка. Изведнъж ми стана студено, сигурно духаше от прозореца. Обърнах се неудобно в креслото. Защо внезапно се почувствах толкова особено и се разстроих?

Продължавай да мислиш... Еме Грифит? Сигурно тогава е била виновна Еме Грифит, а не онова момиче? Еме е дошла тук и отново е започнала да прави номерата си. Ето защо Оуен Грифит изглеждаше толкова нещастен, като че ли измъчван от кошмари. Подозираше нещо. Да, подозираше...

Мистър Пай? Не беше особено приятен човек. Можех да си го представя как планира цялата история... как се смее...

Онова телефонно съобщение на бележника в хола... защо продължавах да мисля за него? Грифит и Джоана — той си падаше по нея... Не, не за това ме тревожеше съобщението. Имаше нещо друго...

Бях замаян, сякаш се унасях в сън. Непрекъснато си повтарях като идиот: „Няма дим без огън. Няма дим без огън... Така е... всичко е свързано...“

И после изведнъж се намерих на улицата. Разхождахме се с Меган и срещнахме Елси Холанд. Беше облечена като булка и хората шепнеха:

„Най-накрая ще се омъжи за доктор Грифит. Разбира се, били са сгодени тайно от няколко години...“

Озовахме се в църквата, където Дейн Калтроп четеше проповедта на латински.

И по средата ѝ мисис Дейн Калтроп скочи и започна да вика силно:

„Това трябва да се спре, казвам ви. Трябва да се спре!“

За момент не знаех дали съм буден или сънувам. После съзнанието ми се проясни и аз разбрах, че се намирам в дневната на Литъл Фърз, а мисис Дейн Калтроп току-що беше влязла през френския прозорец, беше застанала пред мене и повтаряше нервно и яростно:

— Това трябва да се спре, така да знаете.

Скочих и отвърнах:

— Извинете ме. Страхувам се, че бях заспал. Какво казахте?

Мисис Дейн Калтроп яростно удари с юмрук по дланта си.

— Трябва да се прекрати. Тези писма! Убийство! Не бива да допуснем да бъдат убити и други бедни, невинни деца като Агнес Уодел!

— Напълно сте права. Но как предлагате да уредим въпроса?

Мисис Дейн Калтроп отвърна:

— Нещо трябва да бъде направено!

Усмихнах се, може би доста надменно.

— И какво предлагате да направим?

— Да се изясни всичко! Смятах, че това място не е злокобно. Сгрешила съм. Злокобно е.

Бях ядосан и заявих не особено учтиво:

— Да, мила госпожо, но какво ще направите!

— Ще сложа точка на тази история, разбира се — отвърна мисис Дейн Калтроп.

— Полицията прави всичко, което ѝ е по силите.

— След като вчера Агнес беше убита, явно не правят всичко, което им е по силите.

— Значи знаете повече от тях?

— Ни най-малко. Не зная нищо. Затова ще повикам експерт.

Поклатих глава.

— Не можете да го направите. От Скотланд Ярд ще изпратят човек, само ако областният началник на полицията поиска помощ. Всъщност те вече изпратиха Грейвс.

— Нямах предвид такъв експерт. Не някой, който знае всичко за анонимните писма или убийствата. Имах предвид някой, който познава хората. Не разбирате ли? Трябва ни някой, който знае много за злото.

Беше странна позиция. Донякъде обаче беше и доста обнадеждаваща.

Преди да мога да кажа нещо повече, мисис Дейн Калтроп кимна с глава и бързо и уверено заяви:

— Ще се погрижа за това веднага.

И отново излезе през френския прозорец.

ДЕСЕТА ГЛАВА

I

Следващата седмица беше един от най-необичайните периоди, които съм преживявал. Приличаше на странен сън. Нищо не изглеждаше реално.

Любопитните жители на Лимсток присъстваха масово на следствието за смъртта на Агнес Уодел. Не бяха разкрити никакви нови факти и беше повторено единственото възможно заключение: „Убиецът или убийците са неизвестни“.

И след като периодът, през който беше център на вниманието в селото, бедната Агнес Уодел беше погребана в тихия двор на старата църква, а животът в Лимсток си продължи постарому.

Не, последното твърдение не е вярно. Не постарому...

В очите на повечето хора проблясваше смесица от страх и възбуда. Съседите се дебнеха един друг. При следствието едно нещо беше установено със сигурност — беше малко вероятно непознат да е убил Агнес Уодел. Никакви скитници или чужди хора не бяха забелязани в района. Следователно по главната улица в Лимсток вървеше, пазаруваше и поздравяваше останалите жители човекът, смачкал черепа на беззащитната девойка и забил острия шиш в мозъка ѝ.

И никой не знаеше кой е този човек.

Както казах, дните преминаваха като сън. Вече всеки срещнат ми се представяше в нова светлина — в него виждах вероятния убиец. Усещането не беше никак приятно!

А вечер, след като се спуснеха завесите, двамата с Джоана непрекъснато спорехме и обсъждахме различните възможности, които все още изглеждаха фантастични и невероятни.

Джоана твърдо се придържаше към теорията си за мистър Пай. След кратко колебание аз се върнах към първоначалната си версия за мис Гинч. И въпреки това отново и отново обсъждахме вероятните престъпници.

Мистър Пай?

Мис Гинч?

Мисис Дейн Калтроп?

Еме Грифит?

Емили Бартън?

Партридж?

И през цялото време нервно и неспокойно чакахме нещо да се случи.

Но нищо не се случваше. Доколкото знаехме, никой не беше получавал ново писмо. Наш се появяваше от време на време, но аз нямах представа какво правеше той и какви капани залагаше полицията. Грейвс отново си беше заминал.

Емили Бартън ни идваше на гости. Меган обядваше с нас. Оуен Грифит продължаваше да се занимава с пациентите си. Понякога пиехме шери у мистър Пай. Ходехме на следобеден чай у викария.

Бях доволен да видя, че мисис Дейн Калтроп вече не проявяваше войнствената си ярост, която беше демонстрирала при последната ни среща. Мисля, че беше забравила за нея.

Сега беше изцяло погълната от унищожаването на белите пеперуди, за да запази карфиола и зелето си.

Следобедът, който прекарахме у викария, беше един от най-спокойните досега. Старата къща беше много приятна, а занемарената дневна, със завеси и мебели, тапицирани с избелял розов кретон, беше голяма и удобна. Семейство Дейн Калтроп имаше гостенка — симпатична, възрастна дама, която плетеше нещо от бяла, пухкава прежда. С чая ни бяха поднесени топли кифлички, после дойде и самият викарий, който ни се усмихваше ведро, докато водеше увлекателен, ерудиран разговор. Беше много приятно.

Не искам да кажа, че не обсъждахме убийството, защото говорихме и за него.

Гостенката, мис Марпъл, естествено беше много заинтригувана от случая. Както се изрази тя, извинявайки се: „Толкова малко са нещата, за които можем да говорим в провинцията!“ Беше решила, че мъртвото момиче е приличало точно на нейната Едит.

— Толкова мила прислужница, готова винаги да послужи, но понякога малко бавно схваща.

Мис Марпъл разказа и за снахата на племенницата на една нейна братовчедка, която имала доста неприятности и тревоги с някакви

анонимни писма, така че писмата също бяха изключително интересни за симпатичната възрастна дама.

— Но кажете ми, драга — обърна се тя към мисис Дейн Калтроп, — какво говорят хората от селото... имам предвид жителите на градчето? Какво мислят те?

— Предполагам все още подозират мисис Клийт — отбеляза Джоана.

— О, не. Вече не — отвърна мисис Дейн Калтроп.

Мис Марпъл попита коя е мисис Клийт и Джоана ѝ обясни, че е местната вещица.

— Нали така, мисис Дейн Калтроп?

Викарият тихо изрецитира дълга латинска сентенция, мисля, че беше за злата сила на вещиците, която ние изслушахме в почтително и неразбиращо мълчание.

— Тя е много глупава жена — заяви съпругата му. — Обича да се перчи. Ходи да събира билки и други неща при пълнолуние и се старее всички да научат за това.

— И предполагам, че разни глупави момичета се съветват с нея? — попита мис Марпъл.

Видях, че викарият е готов да ни поговори отново на латински и бързо се намесих:

— Защо сега вече не я подозират в убийството? Нали смятаха, че писмата са нейно дело.

Мис Марпъл отговори:

— О! Момичето е било убито с шиш, както разбирам (изключително неприятно!). Естествено това сваля всички подозрения от тази мисис Клийт. Защото тя би могла да я прокълне, момичето да залинее и да умре все едно от естествена смърт.

— Странно е как старите поверия продължават да се ширят — отбеляза викарият. — В периода на ранното християнство местните суеверия мъдро са били свързвани с християнската доктрина и по-неприятните им черти постепенно са били отстранени.

— Тук нямаме работа със суеверия, а с факти — твърдо заяви мисис Дейн Калтроп.

— И то много неприятни — добавих аз.

— Така е, мистър Бъртън — намеси се мис Марпъл. — Извинете ме, ако забележката ми е прекалено лична, но вие сте чужденец тук,

познавате света и различните страни на живота и аз смятам, че сте способен да разрешите този неприятен проблем.

Усмихнах се.

— Най-доброто решение, което ми хрумна, беше насън. В съня ми всичко си пасваше и завършваше чудесно. За нещастие, когато се събудих, цялата история ми се стори пълна глупост!

— Колко интересно все пак. Разкажете ми каква беше тази глупост!

— О, онази глупава фраза „Няма дим без огън“. Хората я повтаряха до втръсване. После тя се смеси с разни военни термини. Димни завеси, парче хартия, телефонни съобщения... Не, това беше от друг сън.

— И какъв беше той?

Възрастната дама беше много настоятелна и аз си помислих, че сигурно тайно четете Книгата на сънищата на Наполеон, която беше главната опора на старата ми бавачката.

— О! Елси Холанд, гувернантката на семейство Симингтън, която щеше да се омъжва за доктор Грифит, викарият, който четеше проповед на латински („Много подходящо, скъпи“ — прошепна мисис Дейн Калтроп на съпруга си) и после мисис Дейн Калтроп, която стана и се противопостави на извършването на бракосъчетанието, заявявайки, че всичко това трябва да бъде спряно! Последната част беше вярна — добавих усмихнат аз. — Когато се събудих, вие стояхте пред мене и изричахте същите думи.

— И бях съвсем права — заяви мисис Дейн Калтроп, но този път го каза доста меко, както със задоволство забелязах.

— Но откъде идваше телефонното съобщение? — попита мис Марпъл, присвивайки вежди.

— Страхувам се, че е доста глупаво. То не беше по време на съня ми, а точно преди него. Когато минах през вестибюла, забелязах, че Джоана е оставила съобщение, което трябваше да се предаде, ако някой позвънеше...

Мис Марпъл се наклони напред. И двете й бузи бяха леко зачервени.

— Ще ме сметнете ли за прекалено нахална и груба, ако попитам какво гласеше съобщението? — тя хвърли поглед към Джоана. — Извинете ме, скъпа.

Джоана обаче се забавляваше много.

— О, нямам нищо против — увери тя възрастната дама. — Аз самата вече съм забравила, но може би Джери го помни. Едва ли е било нещо особено.

Повторих важно съобщението, доколкото успях да си го спомня, макар че доста се забавлявах от съсредоточеността на старата дама.

Страхувах се, че действителните думи ще я разочароват, но може би тя беше сантиментално настроена по повод на някаква любовна история, защото просто кимна с глава, усмихна се и изглеждаше напълно доволна.

— Разбирам. Помислих си, че е нещо подобно.

— Подобно на какво, Джейн? — рязко попита мисис Дейн Калтроп.

— Нещо съвсем обикновено.

За секунда-две тя се втренчи замислено в мене и после неочаквано заяви:

— Виждам, че сте изключително умен мъж, но нямате достатъчно доверие в себе си. А би трябвало!

Джоана избухна в силен смях.

— За Бога, не го окуражавайте така. И без това има прекалено високо мнение за себе си.

— Млъкни, Джоана. Мис Марпъл ме разбира много добре.

Мис Марпъл отново се беше заловила с плетивото си.

— Знаете ли — замислено отбеляза тя, — извършването на убийство сигурно прилича на успешното изпълнение на фокус.

— Където бързината на ръката заблуждава погледа ли?

— Не само. Карате хората да гледат не там, където трябва, мисля, че го наричат „преднамерено насочване“.

— Е, явно досега сме търсили нашия лунатик не там, където трябва — отбелязах аз.

— Аз самата бих издирвала някой съвсем нормален — заяви мис Марпъл.

— Да, точно така каза и Наш — замислено обясних аз. — Спомням си, че той наблегна и на доброто социално положение.

— Да, това също е много важно — съгласи се мис Марпъл.

Май всички бяхме съгласни.

Обърнах се към мисис Дейн Калтроп.

— Наш смята, че ще има още анонимни писма. Вие какво мислите?

— Предполагам, че ще има.

— Ако полицията смята, че ще има, значи ще има, няма никакво съмнение — отсече мис Марпъл.

Упорито продължих да питам мисис Дейн Калтроп.

— Все още ли съжалявате авторката?

— Защо не? — изчерви се тя.

— Не съм съгласна с тебе, скъпа. Не и в този случай — възпротиви се мис Марпъл.

— Една жена е доведена до самоубийство, причинена е неопишуема мъка и болка — разгорещено заявих аз.

— Мис Бъртън, вие получихте ли писмо? — попита мис Марпъл.

— О, да! В него се твърдяха ужасни неща — изхили се Джоана.

— Страхувам се, че младите и красиви хора са избраниците на автора — изрази мнението си мис Марпъл.

— Именно затова се чудя защо Елси Холанд не е получила нито едно — намесих се аз.

— Почакайте, тази жена не е ли гувернантката на Симингтънови, онази, която сте сънували, мистър Бъртън?

— Да.

— Вероятно и тя е получила, но не иска да си признае — заяви Джоана.

— Не. Аз ѝ вярвам, както и Наш.

— Боже мой. Това наистина е много интересно. Най-интересното нещо, което съм чула до този момент — възкликна мис Марпъл.

II

На връщане към къщи Джоана ме упрекна, защото съм повторил думите на Наш, че писмата ще продължат да идват.

— И какво толкова е станало?

— Ами мисис Дейн Калтроп може да е авторката.

— Сама не вярваш на думите си, нали?

— Чудя се. Тя е странна жена.

Отново започнахме да обсъждаме възможните варианти.

Две вечери по-късно аз се връщах с колата от Ексхамптън. Бях вечерял там и когато потеглих за Лимсток, вече се беше стъмнило.

Фаровете на колата не бяха съвсем наред и след като няколко пъти намалявах скоростта и включвах, и изключвах светлините, накрая се принудих да спра и да видя какво става. Доста време ми трябваше, но успях да ги оправя.

Пътят беше съвсем пуст. В Лимсток никой не излизаше, след като се стъмнеше. Първите няколко къщи бяха точно пред мене, сред тях беше и грозната, островърха сграда на Женското дружество. Тя се мержелееше на фона на неясната звездна светлина и нещо ме накара да отида и да я огледам. Стори ми се, че една фигура се промуши през портата, но беше толкова неуловимо, че вероятно съм го забелязал само подсъзнателно. Изведнъж обаче изпитах любопитство към мястото, което впоследствие се оказа твърде самонадеяно.

Портата беше леко открената. Бутнах я и влязох. До входната врата водеше къса пътечка и четири стъпала. Поколебах се и спрях. Какво всъщност правех тук? И аз не знаех. Точно тогава внезапно някъде наблизо чух тих звук. Сякаш прошумоля рокля. Обърнах се рязко и отидох до ъгъла на сградата, откъдето бях дочул шума.

Не видях никого. Продължих и завих зад следващия ъгъл. Вече бях зад къщата, когато изведнъж на две крачки пред себе си забелязах отворен прозорец.

Промъкнах се до него и се ослушах. Не чувах нищо, но не знам защо бях сигурен, че вътре има някой.

Гърбът ми не беше съвсем оздравял, за да правя акробатични номера, но някак си успях да се повдигна и да се прехвърля през перваза. За нещастие вдигнах доста шум.

Заставах точно до прозореца и се ослушах. Тръгнах напред с протегнати ръце. И тогава отдясно чух лек шум.

В джоба си имах фенерче. Извадих го и го включих. Нисък, рязък глас веднага ми нареди:

— Изгасете го.

Незабавно се подчиних, защото в този кратък миг бях разпознал гласа на инспектор Наш.

Усетих как ме хвана за рамото и ме бутна през една врата и после в някакъв коридор. Тъй като тук нямаше прозорец, който да издаде присъствието ни, ако някой стоеше отвън, той запали лампата и ме погледна по-скоро тъжно, отколкото ядосано.

— Точно сега ли трябваше да се намесвате, мистър Бъртън?

— Съжалявам — извиних се аз. — Имах някакво предчувствие, че ще се натъкна на нещо.

— Вероятно. Видяхте ли някого?

Поколебах се и после бавно отвърнах:

— Не съм сигурен. Имах смътното усещане, че някой се промъква през портата, но всъщност не видях никого. После чух шум от дреха покрай къщата.

Наш кимна.

— Правилно. Някой зави зад къщата преди вас. Поколеба се пред прозореца, после продължи бързо — предполагам, защото ви е чул.

Отново се извиних.

— Какво значи всичко това?

— Разчитам на факта, че авторката на анонимните писма не може да престане да пише послания. Сигурно знае, че е опасно, но въпреки всичко ще продължи. Подобно на заклетите алкохолици или наркомани.

Кимнах.

— Разбирате ли, мистър Бъртън, мисля, че която и да е авторката, тя ще иска писмата да изглеждат както преди. Тя все още има откъснати страници от онази книга и може да използва изрязаните оттам букви. Но пликите са проблем. Ще иска да ги напечата на

същата пишеща машина. Не може да рискува да използва друга или пък да ги надпише на ръка.

— Наистина ли смятате, че ще продължи играта? — попитах невярващо аз.

— Да. И се обзалагам, че е напълно сигурна в успеха си. Тези личности винаги са толкова самонадеяни! Е, който и да е, отново ще дойде по тъмно до Дружеството, за да се добере до пишещата машина.

— Мис Гинч?

— Може би.

— Все още ли не знаете?

— Не, не зная.

— Но подозирате някого?

— Да. Но този някой е много хитър, мистър Бъртън. Някой, който познава всички тънкости на играта.

Можех да си представя мрежата, която Наш беше опънал. Бях сигурен, че всяко съмнително писмо, пуснато по пощата или направо в кутиите по домовете, веднага се проверява. Рано или късно престъпникът ще сбърка, ще стане непредпазлив.

За трети път се извиних за усърдието си и за ненавременната си поява.

— Е, вече нищо не може да се направи — философски заяви Наш. — Дано следващия път да имаме повече късмет.

Когато излязох навън, до колата си забелязах неясна фигура. Изненадан разпознах Меган.

— Здравей! — каза тя. — Помислих си, че това сигурно е твоята кола. Какво правеше тук?

— По-важно е ти какво правеше? — попитах аз.

— Разхождах се. Обичам да се разхождам вечер. Никой не ме спира и не ми говори глупости, харесват ми звездите, мирише похубаво и делничните неща изглеждат загадъчни.

— Съгласен съм с всичко. Но само котките и вещиците се разхождат по тъмно. У вас ще се безпокоят.

— Не, няма. Никога не се интересуват къде съм или какво правя.

— Как си? — попитах аз.

— Добре съм.

— Мис Холанд грижи ли се както трябва за тебе?

— С Елси всичко е наред. Тя просто е глупава и не може да избяга от същността си.

— Не е много мило, но май си права — отбелязах аз. — Качвай се, ще те закарам до вас.

Не беше съвсем вярно, че липсата на Меган никога не се е усещала в къщата. Когато пристигнахме, Симингтън стоеше на вратата. Той се взря в нас и попита:

— Здравейте. Меган с вас ли е?

— Да. Докарах я дотук.

— Не бива да излизаш, без да ни предупредиш, Меган — рязко заяви Симингтън. — Мис Холанд доста се разтревожи за тебе.

Меган промърмори нещо и влезе вътре. Симингтън въздъхна.

— Голямото момиче е огромна отговорност, след като няма майка, която да се грижи за нея. А и май вече доста порасна, за да ходи на училище. — После ме погледна подозрително. — Предполагам, че сте я извели на разходка с колата?

Реших, че е най-добре да не му обяснявам.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

На следващия ден откачих. Връщайки се назад, това е единственото обяснение, което мога да дам.

Предстоеше ми редовното месечно посещение при Маркърс Кент... Щях да ходя с влак. За моя огромна изненада Джоана реши да остане. По принцип тя винаги искаше да идва с мене и обикновено оставахме няколко дни в Лондон.

Този път предложих да се върнем същия ден с вечерния влак, но Джоана отново реагира доста изненадващо. Просто загадъчно ми отвърна, че има много работа и не вижда защо трябва да прекара дълги часове в отвратителния, задушен влак, след като на село е такъв прекрасен ден.

Разбира се, не можех да отрека, че имаше право, но подобна постъпка съвсем не беше типична за Джоана.

Тя заяви, че колата няма да ѝ трябва и затова мога да отида с нея до гарата и да я оставя там до завръщането си.

По някаква неясна причина, известна само на железопътните компании, гарата беше разположена на около километър от самия Лимсток. На средата на пътя настигнах Меган, която се мотаеше безцелно. Спрях.

— Здравей, какво правиш?

— Просто излязох на разходка.

— Но не на бърза, освежаваща разходка. Пълзеше като унил паяк.

— Е, не съм тръгнала в някаква определена посока.

— Тогава ела и ме изпрати до гарата.

Отворих вратата на колата и Меган скочи вътре.

— Къде отиваш?

— В Лондон. При лекаря си.

— Да не би гърбът ти да е по-зле?

— Не, напротив, даже е много добре. Очаквам лекарят ми да е безкрайно доволен.

Меган кимна.

Стигнахме до гарата, аз паркирах и отидох да си купя билет. На перона имаше само няколко души, които не познавах.

— Ще ми заемеш ли едно пени? — попита Меган. — Искам да си купя малко шоколад от монетния автомат.

— Ето ти, бебче — подадох ѝ аз въпросната монета. — Сигурна ли си, че не искаш и дъвки или бонбони за смучене?

— Най-много обичам шоколад — отвърна Меган, без изобщо да усети сарказма ми.

Тя отиде до автомата, а аз се загледах след нея с нарастващо раздражение.

Носеше разкривени обувки, груби, грозни чорапи и абсолютно безформени пуловер и пола. Не зная защо, но това ме вбеси.

Когато се върна, ядосано я попитах:

— Защо носиш тези отвратителни чорапи?

Меган ги погледна изненадано.

— Какво не им е наред?

— Нищо не им е наред. Гадни са. И защо си облякла пуловер, който прилича на гниеца зелка?

— Хубав е, нали? Имам го от години.

— И аз така предполагам. И защо...

В този момент пристигна влакът и прекъсна гневната ми тирада.

Качих се в един празен вагон първа класа, свалих прозореца и се наведох да продължа разговора.

Отдолу стоеше Меган с вдигнато към мене лице. Попита ме защо съм толкова ядосан.

— Не съм ядосан — излъгах аз. — Просто ме дразни фактът, че си толкова размъкната и изобщо не те интересува как изглеждаш.

— Какво значение има, след като и без това не мога да изглеждам добре?

— Боже мой! Бих искал да те видя прилично облечена. Бих искал да те отведа в Лондон и да те облека от главата до петите.

— И аз бих искала — отвърна Меган.

Влакът потегли. Погледнах към тъжното, вдигнато нагоре лице на Меган.

И тогава, както вече споменах, внезапно откачих.

Отворих вратата, сграбчих Меган за едната ръка и я вмъкнах във вагона.

Носачът се разкреця сърдито, но единственото, което можеше да направи, беше ловко да затръшне вратата. Вдигнах Меган от пода, където се беше озовала след необмислената ми постъпка.

— Защо, по дяволите, направи това? — попита тя, търкайки коляното си.

— Млъкни. Идваш с мене в Лондон и когато приключи с тебе, няма да се познаеш. Ще ти покажа как можеш да изглеждаш, ако малко се постараш. Омръзна ми да те гледам как се шляеш дрипава и окаяна.

— О! — прошепна Меган възторжено.

Кондукторът дойде и аз купих на Меган билет. Тя седна в единия ъгъл и ме погледна със страхопочитание.

— Май че действаш доста импулсивно? — попита тя, след като мъжът излезе.

— Да. Наследствена черта.

Как да обясня на Меган внезапно връхлетелия ме порив? Тя изглеждаше като тъжно, изоставено куче. А сега върху лицето ѝ беше изписан недоверчивият израз на доволно куче, което все пак бяха извели на разходка.

— Предполагам, че не познаваш добре Лондон? — попитах аз.

— Напротив. Докато учех, винаги минавах през него. Ходила съм там и на зъболекар, а веднъж гледах и една пантомима.

— Е, това ще бъде друг Лондон — загадъчно отвърнах аз.

Пристигнахме половин час по-рано от уговорката ми на Харли Стрийт.

Наех такси и отидохме право в Миротен, модната къща, където Джоана си шиеше дрехите. Всъщност Миротен се представляваше от Мери Грей — необикновена жизнерадостна четирийсет и пет годишна жена. Беше умна и много приятна за компания. Винаги съм я харесвал.

— Ти си ми братовчедка — казах на Меган.

— Защо?

— Без излишни въпроси.

Мери Грей не отстъпваше пред набитата еврейка, която въздишаше по някаква тясна светлосиня вечерна рокля. Извиках я настрани.

— Слушайте — започнах аз, — довел съм ви една моя братовчедка. Джоана също щеше да дойде, но беше възпрепятствана.

Тя каза да ви я оставя на вас. Виждате как изглежда сега момичето, нали?

— Боже мой, виждам — прочувствено отвърна Мери Грей.

— Е, искам да я облечете добре от главата до петите. Давам ви пълна свобода. Чорапи, обувки, бельо, всичко! Между другото, фризьорът на Джоана също е наблизно, нали?

— Антоан? Съвсем наблизно е. Ще се погрижа и за това.

— Вие сте изключителна жена!

— О, ще ми бъде приятно, независимо от парите, които съвсем не трябва да се пренебрегват в тези дни. Половината от проклетите ми клиентки, невъзможни жени, никога не си плащат сметките. Но както вече казах, за мене ще е удоволствие. — Бързо и професионално огледа Меган, която стоеше малко встрани, и отбеляза: — Има хубава фигура.

— Сигурно притежавате рентгенов поглед, защото на мене ми изглежда напълно безформена.

Мери Грей се разсмя.

— Заради тези училища е. Явно се гордеят с това, че учат момичетата да се перчат с неугледния си външен вид. Твърдят, че така изглеждат очарователни и естествени. Понякога минава цял сезон, преди едно момиче да успее да се съвземе и да заприлича на човек. Не се притеснявайте, оставете я на мене.

— Добре. Ще се върна да я взема към шест часа.

II

Маркърс Кент беше доволен от мене и каза, че съм надхвърлил и най-смелите му очаквания.

— Човек трябва да има организъм на слон, за да се възстанови толкова бързо. Ето какви чудеса могат да направят провинциалният въздух, ранното лягане и липсата на вълнения, ако човек се придържа към тях.

— С първите две съм съгласен, но не мисля, че в провинцията няма вълнения. Там, където съм аз, ги има в изобилие.

— Какви по-точно?

— Убийство.

Маркърс Кент подсвирна.

— Някоя селска любовна трагедия ли? Момък убил изгората си?

— Ни най-малко. Ловък и безскрупулен убиец лунатик.

— Не съм чел нищо за случая. Кога са го арестували? — Все още никой не е арестуван и освен това е жена! — Ами! Не съм съвсем сигурен, че Лимсток е най-подходящото място за вас, старче.

— Напротив. Не можете да ме помръднете оттам — твърдо отговорих аз.

Маркърс Кент имаше богата фантазия. Веднага заяви: — А, така значи! Намерили сте си някоя блондинка? — Ни най-малко — отвърнах аз, леко гузен заради Елси Холанд. — Просто психологията на престъплението ме интересува много.

— Е, добре. Досега не ви се е отразило зле, но внимавайте убиецът лунатик да не унищожи и вас.

— Няма страшно.

— Какво ще кажете да вечеряме заедно? Тъкмо ще ми разкажете по-подробно за отвратителното убийство.

— Съжалявам, зает съм.

— Среца с дама ли? Да, определено се оправяте.

— Предполагам, че може да се каже и така — отвърнах аз, доста развеселен от мисълта за Меган в ролята на дама.

Пристигнах в Миротен в шест часа, когато беше краят на работното време на модната къща. Мери Грей ме посрещна на стълбите пред залата, където излагаха експонатите за продажба, и ми даде знак с пръст на устните да мълча.

— Ще бъдете шокиран! Трябва да отбележа, че свърших доста добра работа.

Влязох в голямата зала. Меган стоеше и се оглеждаше пред едно голямо огледало. Честна дума, едва я познах! За момент останах без дъх. Висока и стройна като върба, с тънки глезени и изящни стъпала, обути във фини копринени чорапи и красиви обувки. Да, прекрасни крака и ръце, дребни кости — всяка нейна черта се отличаваше с елегантност и изисканост. Косата ѝ беше подстригана късо и прическата чудесно подходеше на формата на главата ѝ, бляскава като лъскав кестен. Бяха проявили достатъчно разум и не оставили на мира лицето ѝ. Нямаше грим или пък беше толкова лек и умело сложен, че не се забелязваше. Устните ѝ не се нуждаеха от червило.

Освен това за първи път видях една нова, неосъзната гордост в стойката ѝ. Погледна ме замислено, с лека срамежлива усмивка, после попита:

— Доста добре изглеждам, нали?

— Добре? „Добре“ не е точната дума! Сега ще те заведе на вечеря и ако всеки втори мъж не се обърне след тебе, ще бъда много изненадан. Ще сложиш всички други момичета в джоба си.

Меган не беше красива, но имаше необикновена и удивителна външност. Притежаваше индивидуалност. Влезе преди мене в ресторанта. Когато оберкелнерът се насочи към нас, почувствах трепета на идиотската гордост, която един мъж изпитва, когато притежава нещо необикновено.

Първо бавно изпихме по няколко коктейла, а после вечеряхме. По-късно танцувахме. Меган много настояваше да танцуваме и аз не исках да я разочаровам, макар че по една или друга причина смятах, че не танцува добре. Тя обаче танцуваше прекрасно. Беше лека като перце в прегръдките ми, а тялото и краката ѝ следяха ритъма съвсем точно.

— Боже мой! Та ти можеш да танцуваш!

Тя изглеждаше леко изненадана.

— Разбира се, че мога. Всяка седмица в училище имахме час по танци.

— За да стане добър танцьор, на човек му е нужно много повече от часовете по танци в училище.

Когато се върнахме на масата, Меган възкликна:

— Храната е чудесна! Както и всичко останало!

Тя въздъхна доволно.

— И моето мнение е такова — отвърнах аз.

Вечерта беше приказна. Все още не бях на себе си.

Меган ме върна на земята, когато колебливо попита:

— Не трябва ли да се прибираме?

Челюстта ми увисна. Да, определено бях откачил. Бях забравил всичко! Намирах се в свят, откъснат от реалността, заедно със съществуването, което бях създал.

— Боже господи! — възкликнах аз, като осъзнах, че сме изпуснали последния влак.

Обадих се в Луелин — фирма за наемане на коли — и поръчах да докарат колкото се може по-бързо най-голямата и бърза кола, която имат.

Върнах се обратно при Меган.

— Последният влак е заминал. Ще се приберем с кола.

— Наистина ли? Колко забавно!

Какво мило дете беше тя. Толкова се радваше на всичко, не задаваше въпроси, приемаше всичките ми предложения, без да се двоуми или суети.

Колата дойде. Беше голяма и бърза, но все пак пристигнахме в Лимсток доста късно.

Внезапно обхванат от угризения, казах:

— Сигурно вече са тръгнали да те търсят!

Но Меган беше спокойна и разсеяно отвърна:

— О, не мисля. Често излизам и не се връщам вкъщи за обяд.

— Да, но сега, мило дете, не си се връщала нито за чая, нито за вечерята.

Както и да е, Меган явно беше родена под щастлива звезда. Къщата беше тъмна и тиха. По съвета на Меган минахме отзад и започнахме да хвърляме камъчета по прозореца на Роуз.

След малко Роуз се показа и със сподавени възклициания и въздишки слезе да ни отвори.

— Браво на вас, а аз мисля, че вече спите. Господарят и мис Холанд (при произнасянето на името на мис Холанд тя леко се намуси) — вечеряха рано и излязоха на разходка с колата. Аз ги успокоих, че ще наглеждам момчетата. Стори ми се, че ви чух да се връщате, когато бях в детската и се опитвах да приспя Колин, който си играеше. После слязох долу, не ви открих и реших, че сте си легнали. Това казах и на господаря, когато се прибра и попита за вас.

Прекъснах разговора и заявих, че е най-добре Меган да си ляга.

— Лека нощ — обърна се към мене Меган. — Страшно много ти благодаря. Беше най-прекрасният ден в живота ми.

Все още бях доста лекомислено настроен, когато се прибрах къщи. Дадох голям бакшиш на шофьора и дори му предложих ако иска да преспи у нас. Но той предпочете да се върне обратно.

Докато разговаряхме, вратата на вестибюла се отвори и след като той се отдалечи, Джоана излезе и каза:

— А, ето те и тебе най-накрая!

— Да не би да си се притеснила? — попитах аз, след като влязох и затворих вратата.

Джоана отиде в дневната и аз я последвах. На трикраката масичка имаше чайник и Джоана си приготви кафе, а аз си налях уиски със сода.

— Да съм се притеснила? Не, разбира се. Помислих си, че си решил да останеш в града и да погуляеш.

— Аз всъщност наистина се позабавлявах.

Ухилих се и после избухнах в смях. Джоана ме попита защо се смее и аз ѝ разказах.

— Но, Джери, ти трябва да си полудял, съвсем полудял!

— Сигурно.

— Скъпи мой, не можеш да постъпваш по този начин, не и на такова място. Утре целият Лимсток ще научи.

— Убеден съм. Но все пак Метан е още дете.

— Не е. На двайсет години е. Не можеш да заведеш едно момиче до Лондон и да му купиш дрехи, без да избухне ужасен скандал. Боже господи, Джери, вероятно ще трябва да се ожениш за нея.

Джоана говореше полусериозно, полушеговито.

В този момент направих изключително важно откритие.

— По дяволите. Нямам нищо против. Всъщност идеята ми харесва.

На лицето на Джоана се появи много смешно изражение. Тя се изправи и иронично заяви, докато отиваше към вратата:

— Да, подозирах го от известно време насам...

И ме остави да стоя прав, с чаша в ръка, поразен от откритието си.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

Не зная как се чувства мъж, който отива да прави предложение за женитба.

В романите гърлото му е сухо, яката го стяга, а нервите му са в окаяно състояние.

Аз не се чувствах така. След като тази хубава идея ми беше дошла наум, просто исках да я осъществя колкото се може по-бързо. Не разбирах защо е нужно да се притеснявам.

В дома на Симингтънови отидох към единайсет часа. Позвъних и когато Роуз ми отвори, попитах за мис Меган. Едва когато Роуз ме погледна многозначително, леко се смутих.

Тя ме остави в малката дневна и докато чаках, се тревожех дали не са се карали на Меган.

Когато вратата се отвори и аз се обърнах, веднага се успокоих. Меган не изглеждаше нито притеснена, нито разстроена. Косата ѝ все още беше с цвят на лъскав кестен и гордото ѝ държание и чувството за собствено достойнство, които беше придобила вчера, също се бяха запазили. Отново беше облечена в старите си дрехи, но беше успяла да ги промени и те изглеждаха различно. Чудно какво може да направи за едно момиче откритието, че е привлекателна. Изведнъж осъзнах, че Меган е пораснала.

Предполагам, че съм бил доста нервен, защото иначе не бих започнал разговора с нежното обръщение:

— Здравей, речна рибке!

При тези обстоятелства това изобщо не приличаше на любовен поздрав. Думите ми обаче явно допаднаха на Меган, тя се ухили и отвърна:

— Здравей!

— Надявам се, че не е имало скандал заради вчера?

— О, не — увери ме Меган. После премигна и разсеяно добави:
— Всъщност, да, май че имаше. Наговориха ми разни неща и явно смятаха, че е странно, но нали знаете какви са хората и как вдигат много шум за нищо.

Бях облекчен да разбера, че изненадата и възмущението им не бяха направили никакво впечатление на Меган.

— Дойдох тук тази сутрин, защото искам да ти предложа нещо. Аз много те харесвам и мисля, че и ти ме харесваш...

— Страшно много — заяви Меган с доста обезпокоителен ентузиазъм.

— И тъй като се разбираме чудесно, си помислих, че не би било зле да се оженим.

— О! — възкликна Меган.

Изглеждаше изненадана. Нищо повече. Не беше разтревожена, нито шокирана. Просто леко изненадана.

— Искаш да кажеш, че наистина имаш желание да се ожениш за мене? — попита тя като човек, който се опитва да си изясни нещо.

— Повече от всичко на света — потвърдих аз и наистина го мислех.

— Тоест ти си влюбен в мене?

— Да, аз съм влюбен в тебе.

Гледаше ме втренчено и сериозно. После каза:

— Смятам, че си най-прекрасният човек на света, но аз не съм влюбена в тебе.

— Ще те накарам да се влюбиш.

— Няма да стане. Не искам да бъда наказана.

Спря и после отново продължи сериозно:

— Аз не съм жена за тебе. По-лесно намразвам, отколкото обиквам човека.

Думите ѝ бяха пълни със странна напрегнатост.

— Омразата не трае дълго. А любовта продължава.

— Вярно ли е?

— Аз поне така смятам.

Отново настъпи мълчание. После попитах:

— Значи отговорът е „не“?

— Да, отговорът е „не“.

— И не ми даваш никаква надежда?

— Има ли някакъв смисъл?

— Не, няма — съгласих се аз, — абсолютно никакъв, защото независимо какво ще ми кажеш, аз ще продължа да се надявам.

II

Е, това беше всичко. Отдалечих се от къщата, чувствайки се доста замаян, но и раздразнен от натрапчивия, любопитен поглед на Роуз.

Преди обаче да избягам, Роуз имаше да ми каже доста неща.

Тя никога не се била чувствала така, преди да настъпи онзи ужасен ден! Никога не би останала, ако не били децата и съжалението ѝ към бедния мистър Симингтън. Искала веднага да напусне, но те едва ли можели да намерят бързо друга прислужница, след като в къщата е станало убийство! Мис Холанд била казала, че междуременно тя ще помага в домакинството, което било чудесно. Била много мила и внимателна. О, да, но тя си представяла, че един прекрасен ден ще стане господарка на къщата! Бедният човечец, мистър Симингтън, никога не забелязвал нищо, но всеки знаел какво е да бъдеш вдовец, безпомощно същество, което може лесно да стане жертва на някоя хитра жена. И ако мис Холанд не заемела мястото на починалата господарка, нямало да бъде заради това, че не се е опитала!

Механично се съгласявах с всичко, като в същото време много ми се искаше да се махна оттам, а не можех да го направя, защото Роуз здраво стискаше шапката ми, докато се отдаваше на злюбения си изблик.

Чудех се дали има нещо вярно в думите ѝ. Дали Елси Холанд не си представяше, че някой ден може да стане втората мисис Симингтън? Или пък беше само скромно, добросърдечно момиче, което правеше всичко възможно, за да се грижи за домакинството на един вдовец?

И в двата случая резултатът щеше да бъде еднакъв.

И защо не? Малките деца на Симингтън имаха нужда от майка — Елси беше скромно момиче и освен това прекалено красива, нещо, което всеки мъж би оценил, дори и такъв студенокръвен човек като Симингтън.

Знаех, че размишлявам върху всички тези неща, за да прогоня мисълта за Меган.

Може би ще кажете, че съм бил абсолютно самонадеян, предлагайки на Меган да се омъжи за мене, и че съм си получил заслуженото, но, уверявам ви, не е така. Бях толкова уверен, толкова сигурен, защото чувствах, че Меган ми принадлежи — че аз трябва да се грижа за нея, да я направя щастлива и да я предпазвам от всички злини. Това беше единственият правилен начин на живот за мене. Според мене и двамата си принадлежахме един на друг и аз мислех, че тя го усеща.

Но аз нямаше да се предам. О, не! Меган беше жената, отредена за мене, и аз щях да я имам.

След като размислих малко, се отправих към кантората на Симингтън. Меган може и да не обръщаше внимание на критиките, отправени по повод на поведението ѝ, но аз исках всичко да се изясни.

Казаха ми, че мистър Симингтън е свободен и ме въведоха при него. От стиснатите устни и резервираното му държание разбрах, че не съм най-желаната личност.

— Добро утро — започнах аз. — Не идвам по работа, а по личен въпрос. Ще говоря направо. Сигурно сте разбрали, че съм влюбен в Меган. Помолих я да се омъжи за мене, но тя ми отказа. Аз обаче не смятам отговора ѝ за окончателен.

Видях как се променя изражението на Симингтън и с поразителна яснота прочетох мислите му. Меган беше излишен елемент в къщата му. Бях убеден, че е справедлив и мил човек и никога не би допуснал възможността да не осигури дом за дъщерята на починалата си съпруга. Но бракът ѝ с мене щеше да е истинско облекчение за него. Леденото му изражение се разтопи и той се усмихна предпазливо.

— Честно да ви кажа, Бъртън, подобно нещо изобщо не ми беше идвало наум. Зная, че ѝ обръщате доста внимание, но ние винаги сме гледали на нея като на дете.

— Тя не е дете — сухо отбелязах аз.

— Не е, поне що се отнася до възрастта.

— Тя може да изглежда на годините си, веднага щом ѝ се даде възможност — леко ядосан отвърнах аз. — Зная, че все още не е навършила двацет и една, но след месец-два и това ще стане. Ако желаете, ще ви дам пълна информация за себе си. Материално съм

добре и съм водил съвсем благоприличен живот. Ще се грижа за нея и ще направя всичко, за да е щастлива.

— Убеден съм. И все пак решението трябва да вземе самата Меган.

— След време тя ще се съгласи. Помислих си обаче, че ще бъде добре, ако ви уведомя още сега.

Той каза, че оценява постъпката ми и ние се разделихме като приятели.

III

Навън се натъкнах на мис Емили Бартън. В ръката си държеше пазарска кошница.

— Добро утро, мистър Бъртън. Чух, че сте ходили вчера до Лондон.

Да, вече всичко беше научила. Помислих си, че погледът ѝ е мил, но и пълен с любопитство.

— Ходих да се видя с лекаря си.

Мис Емили се усмихна. Усмивката ѝ показваше, че Маркъс Кент изобщо не я интересува. Тя промърмори:

— Чух, че Меган едва не е изпуснала влака. Скочила е в него, когато вече тръгвал.

— Аз ѝ помогнах. Изтеглих я вътре.

— Имала е късмет, че сте били там. Иначе е можело да стане нещастие.

Невероятно е как такава мила, любопитна стара мома може да накара един мъж да се чувства пълен глупак!

По-нататъшното страдание ми беше спестено от стремителната атака на мисис Дейн Калтроп. С нея беше кротката възрастна дама, но тя ме засипа с порой от думи.

— Добро утро. Чух, че сте накарали Метан да си купи прилични дрехи? Много умно от ваша страна. Само един мъж е способен да измисли нещо толкова практично. Отдавна се притеснявам за нея. Умните момичета понякога са склонни да не обръщат внимание на външния си вид, не мислите ли?

След забележителното си изказване тя се шмугна в магазина за риба.

Мис Марпъл, която все още стоеше до мене, ми намигна и каза:

— Мисис Дейн Калтроп е изключителна жена. Тя почти никога не греши.

— Това я прави доста опасна.

— Искреността обикновено има подобен ефект — заяви мис Марпъл.

Мисис Дейн Калтроп изхвърча от магазина за риба и отново се присъедини към нас. В ръцете си държеше голям червен омар.

— Виждали ли сте някога нещо, което толкова да се различава от мистър Пай? — попита тя. — Така мъжествено и красиво?

IV

Бях доста нервен от предстоящата среща с Джоана, но когато се прибрах, установих, че не е имало защо, тъй като тя беше излязла и дори не се върна за обяд. Това доста огорчи Партридж, която кисело заяви: „Мис Бъртън специално каза, че ще се върне за обяд“, докато ми сервираше две парчета филе.

Изядох ги и двете, опитвайки се да компенсирам прегрешението на Джоана. Все пак и аз се почудих къде е сестра ми. Напоследък беше станала доста тайнствена.

В три и половина Джоана нахлу в дневната. Чух, че пред къщата спря кола и очаквах да видя Грифит, но колата продължи, а Джоана влезе сама вкъщи.

Лицето ѝ беше зачервено и разстроено. Разбрах, че нещо се е случило.

— Какво има? — попитах аз.

Джоана отвори уста, после я затвори, въздъхна, стовари се тежко в креслото и се втренчи пред себе си.

— Имах ужасен ден.

— Какво се е случило?

— Направих най-невероятното нещо. Беше ужасно...

— Но какво...

— Тръгнах просто на разходка, на най-обикновена разходка, качих се по хълма и стигнах до бърдото. Извървях няколко километра, защото ми се искаше да походя. След това стигнах до една котловина. Там има ферма — забравено от Бога място. Бях жадна и се чудех дали могат да ми дадат мляко или нещо друго. Влязох в двора, вратата на къщата се отвори и оттам излезе Оуен.

— Е, и?

— Помислил си, че е областната медицинска сестра. В къщата някаква жена раждаше. Той очакваше сестрата, защото ѝ беше съобщил да намери още един лекар. Положението на родилката беше тежко.

— И?

— Каза ми: „Влизайте, и вие ще свършите работа, щом няма друг“. Отвърнах, че не мога, а той ме попита какво имам предвид. Обясних му, че никога не съм правила подобно нещо и не зная как...

— „По дяволите, какво значение има“ — изкрещя ми той. И после се държа ужасно. Нахвърли се върху мене и започна да ми вика „Вие сте жена, нали? Предполагам, че можете поне да се опитате да помогнете на друга жена, да ви вземат мътните.“ И продължи да ме ругае — говорила съм така, все едно че се интересувам от медицина, и съм изявила желание да бъда медицинска сестра. „Явно всичко е било само на приказки! Изобщо не сте мислили така, но това тук е истинско и вие ще трябва да се държите като нормално човешко същество, а не като глупачка, която служи само за безполезна украса!“

— Не можеш да си представиш какво съм правила, Джери. Държах инструментите, изварявах ги и подавах необходимите неща. Толкова съм уморена, че едва се държа на краката си. Беше ужасно. Но той я спаси — и нея, и бебето. Роди се живо. По едно време си мислеше, че няма да успее. О, Господи!

Джоана закри с ръце лицето си.

Наблюдавах я с известно задоволство и мислено свалих шапка на Оуен Грифит. Беше накарал Джоана поне веднъж да се сблъска с реалността.

— Във вестибюла има писмо за тебе. Мисля, че е от Пол — информирах я аз.

— А? — Тя замълча за секунда, а после каза: — Нямах никаква представа, Джери, какво вършат лекарите. Какво хладнокръвие трябва да имат!

Отидох във вестибюла и донесох писмото на Джоана. Тя го отвори, прегледа го бегло и го захвърли.

— Той беше... наистина... просто чудесен. Как се бореше, как не се оставяше да бъде победен! Държа се грубо и ужасно с мене, но беше прекрасен.

Погледнах с удоволствие писмото, на което сестра ми не беше обърнала почти никакво внимание. Очевидно Джоана се беше излекувала от Пол.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

Нещата никога не стават така, както очаква човек.

Бях зает с личните си тревоги и с проблемите на Джоана и доста се изненадах, когато на следващата сутрин ми се обади Наш и заяви: „Заловихме я, мистър Бъртън!“

Бях толкова слисан, че едва не изпуснах слушалката.

— Искате да кажете...

Той ме прекъсна.

— Възможно ли е някой да ви слуша?

— Не, не мисля... е, всъщност...

Стори ми се, че вратата към кухнята леко се откряна.

— Може би ще искате да дойдете до управлението?

— Да, идвам веднага.

Озовах се в полицейското управление невероятно бързо. В една от вътрешните стаи бяха Наш и сержант Паркинс. Наш беше усмихнат до ушите.

— Беше дълго преследване, но най-сетне свърши — каза той.

После хвърли на масата едно писмо. Този път цялото беше напечатано на пишеща машина. Беше доста безобидно.

„Няма никакъв смисъл да си мечтаете, че можете да заемете мястото на мъртвата. Целият град ви се смее. Изчезвайте веднага. Скоро ще бъде твърде късно. Това е предупреждение. Спомнете си какво се случи на другото момиче. Махнете се оттук завинаги.“

Писмото завършваше с някакви неприлични изрази, които бяха доста по-меки.

— Мис Холанд го е получила тази сутрин — съобщи ми Наш.

— Въпреки че е странно как досега не беше получила нито едно — отбеляза сержант Паркинс.

— Кой го е написал?

Част от възбудата изчезна от лицето на Наш. Изведнъж то стана уморено и загрижено. После той мрачно заяви:

— Съжалявам, защото един свестен човек ще бъде силно наранен, но така стоят нещата. Но може би той вече има някакви

подозрения.

— Кой го е написал? — отново попитах аз.

— Мис Еме Грифит.

II

Същия следобед Наш и Паркинс отидоха в дома на Грифит със заповед за арест.

По покана на Наш ги придружих и аз.

— Докторът ви уважава. Той няма много приятели тук. Ако не е прекалено болезнено за вас, мистър Бъртън, би било добре да му помогнете да се съвземе от шока.

Отвърнах му, че ще отида. Перспективата не ми харесваше, но си помислих, че мога да бъда от полза.

Позвънихме, попитахме за мис Грифит, след което бяхме поканени в дневната. Елси Холанд, Меган и Симингтън бяха там на следобеден чай.

Наш се държа много внимателно. Той попита Еме Грифит дали може да разговаря насаме с нея.

Тя се изправи и се приближи към нас. Стори ми се, че в очите ѝ видях израза на преследвано животно. Дори и да е било така, беше за кратко. Тя се държеше напълно естествено и сърдечно.

— Да говорите с мене ли? Надявам се, че този път не е във връзка с фаровете на колата ми.

Изведе ни от гостната и ни покани в малък кабинет.

Когато затварях вратата на дневната, забелязах, че главата на Симингтън подскочи рязко. Предположих, че кариерата му го беше сблъсквала с полицейски разследвания и вече се беше досетил за нещо от държанието на Наш. Той почти се изправи.

Това беше всичко, което видях, преди да затворя вратата и да последвам останалите.

Наш започна да обяснява тихо и спокойно. Предупреди я, че ще трябва да го придружи, защото има заповед за арестуването ѝ, след което ѝ прочете обвинителния акт...

Забравих какъв беше точният правен термин, но все още се говореше за писмата, а не за убийството.

Еме Грифит отметна глава и избухна в смях. После се развика:

— Каква нелепост! Като че ли бих могла да напиша такава мръсотия. Трябва да сте полудели. Никога не съм писала подобно нещо.

Наш извади писмото до Елси Холанд.

— Отричат ли, че сте написали това, мис Грифит?

Ако се поколеба, то беше само за секунда.

— Разбира се. Никога досега не съм го виждала.

Тогава Наш продължи тихо:

— Трябва да ви кажа, мис Грифит, че са ви видели да печатате писмото на пишещата машина в Женското дружество между единайсет и единайсет и половина по-миналата вечер. Вчера влязохте в пощата с купчина писма в ръка...

— Никога не съм изпращала подобно писмо.

— Не, вие не сте. Докато чакахте за марки, незабелязано го изпуснахте на пода, така че някой човек, който не подозира нищо, да го види и да го вдигне, а после да го пусне.

— Никога не съм...

Вратата се отвори и при нас влезе Симингтън, който остро заяви:

— Какво става? Еме, ако има някакъв проблем, ти трябва да бъдеш защитена от адвокат. Ако искаш, аз...

Тогава тя не издържа. Закри лицето си с ръце и се строполи върху един стол.

— Махни се, Дик, махни се. Не ти! Точно ти — не!

— Но ти се нуждаеш от адвокат, мила моя.

— Не ти. Не мога да го понеса. Не искам да знаеш за всичко това.

Тогава той може би разбра какво става и тихо добави:

— Ще се свържа с Майлдмей от Ексамптън. Така добре ли е?

Тя кимна. Вече плачеше.

Симингтън излезе от стаята. На вратата се сблъска с Оуен Грифит.

— Какво става? — ядосано попита Оуен. — Сестра ми...

— Съжалявам, доктор Грифит. Много съжалявам. Но нямаме избор.

— Мислите, че тя е отговорна за онези писма?

— Страхувам се, че няма никакво съмнение, сър — отговори Наш и се обърна към Еме. — Сега трябва да дойдете с нас, мис

Грифит. Разбира се, ще ви се осигури възможност да се срещнете с адвокатата си.

— Еме? — извика Оуен.

Без да го погледне, тя мина бързо покрай него.

— Не казвай нищо. Не казвай нищо. И за Бога, не ме гледай!

После те излязоха. Оуен приличаше на човек, изпаднал в транс. Изчаках малко и се приближих към него.

— Ако мога да направя нещо, Грифит, кажете ми.

Той прошепна като в сън:

— Еме? Не мога да повярвам.

— Възможно е да е станала грешка — доста несигурно подхвърлих аз.

— Не би го приела по този начин, ако е грешка — бавно каза той.

— И все пак аз никога няма да повярвам. Не мога да повярвам.

После се отпусна на стола. Налях му някакво силно питие и му го дадох. Той го изпи наведнъж и, изглежда, му подейства добре.

— Първоначално не можах да го възприема. Сега вече съм добре. Благодаря ви, Бъртън, но нищо не можете да направите. Никой нищо не може да направи.

Вратата се отвори и Джоана влезе. Беше съвсем преbledняла.

Приближи се до Оуен и ме погледна.

— Изчезвай, Джери. Това е моя работа.

Когато излизах, я видях да коленичи до стола му.

III

Не мога да пресъздам свързано събитията през следващите двайсет и четири часа. В съзнанието ми изпъкват различни случки, които нямат никаква връзка с останалите.

Спомням си как Джоана се прибра вкъщи, с преbledняло и изпито лице, и аз се опитах да я развеселя:

— А сега кой играе ролята на ангел хранител?

Тя се усмихна жалостиво и устата и леко се изкриви.

— Той не ме иска, Джери. Прекалено горд и твърдоглав е!

— И моето момиче също не ме иска...

Известно време никой не продума и после Джоана заключи:

— Семейство Бъртън май не е много търсено в момента!

— Не се отчайвай, сладка моя, поне аз имам теб, а ти — мен.

Джоана отвърна:

— Точно сега това не ме успокоява особено, Джери...

IV

На следващия ден пристигна Оуен и започна да възхвалява Джоана до Бога. Тя била прекрасна, чудесна! Начинът, по който дошла при него и поискала да се оженят — веднага, ако той иска. Но той нямало да ѝ позволи да го направи. Не, тя била прекалено добра, прекалено изтънчена, за да се свързва с цялата тази мръсотия, която ще излезе наяве, веднага щом вестниците научат новината.

Обичах Джоана и знаех, че е от онези хора, на които може да се разчита в беда, но доста се отегчих от безкрайните бомбастични слова. Раздразнено казах на Оуен да не се прави на прекалено благороден.

Отидох на главната улица и заварих всички да клюкарстват усилено. Емили Бартън твърдеше, че никога не е вярвала особено на Еме Грифит. Съпругата на бакалина с удоволствие споделяше, че винаги е смятала мис Грифит за доста странна...

От Наш разбрах, че следствието срещу Еме е приключило. В резултат на обиска в къщата били открити откъснатите страници от книгата на Емили Бартън — отново в шкафа под стълбището, увити в стара ролка тапети.

— Много подходящо място — одобрително заяви Наш. — Човек никога не знае кога някой любопитен слуга ще надникне в бюрото или в заключеното чекмедже, но шкафовете за вектори, пълни с миналогодишни топки за тенис и стари тапети, никога не се отварят, освен ако не трябва да се пхне още нещо.

— Дамата явно има слабост точно към този тип скривалище — отбелязах аз.

— Да. Престъпникът рядко променя навиците си. Между другото, говорейки за мъртвото момиче, натъкнахме се на още един факт. От аптеката на доктора липсва тежко чукало за хаванче. Обзалагам се на каквото искате, че е била зашеметена с него.

— Доста неудобно за пренасяне предмет.

— Не и за мис Грифит. Онзи следобед е отивала на Кръжока, но преди това е трябвало да остави цветя и зеленчуци на сергията на Червения кръст, така че е носела огромна лазарска кошница.

— Не открихте ли шиша?

— Не, но не се и надявам. Тя горката може да не е добре, но не е чак толкова луда, че да остави окървавения шиш и да опрости нещата, след като най-лесният начин е да го измие и да го върне в чекмеджето на кухненския шкаф.

— Сигурно не е възможно да се открие всичко — съгласих се аз.

В дома на викария бяха сред последните, чули новината. Мис Марпъл беше много разстроена. Докато разговаряхме по темата, тя доста разгорещено спореше.

— Не е вярно, мистър Бъртън. Сигурна съм, че не е вярно.

— Страхувам се, че е напълно вярно. Направили са засада. Видели са я да печата писмото.

— Да, да, може би. Да, това мога да го разбера.

— В къщата ѝ бяха открити и страниците, от които е изрязвала буквите за писмата си.

Мис Марпъл ме погледна втренчено. После тихо промълви:

— Ужасно е, наистина е злобно.

Мисис Дейн Калтроп връхлетя върху нас:

— Какво става, Джейн?

Мис Марпъл безпомощно повтаряше:

— О, Боже, о, Боже, какво да направя?

— Какво те тревожи, Джейн?

— Трябва да има нещо. Но аз съм стара и невежа, а и толкова глупава.

Чувствах се доста неловко и затова бях доволен, когато мисис Дейн Калтроп отведе приятелката си със себе си.

Същия следобед обаче отново ми се случи да срещна мис Марпъл. Този път вече бях тръгнал към къщи.

Тя стоеше до малкото мостче в края на селото, близо до къщата на мисис Клийт, и разговаряше не с някой друг, а със самата Меган.

Исках да видя Меган. Цял ден очаквах тази среща. Ускорих крачка. Когато обаче се приближих към тях, Меган се обърна и се отправи в обратната посока.

Ядосах се и щях да я последвам, но мис Марпъл ми препречи пътя.

— Исках да говоря с вас. Не, не тръгвайте сега след Меган. Не би било особено разумно.

Тъкмо щях да възразя рязко, когато тя ме обезоръжи с думите:

— Това момиче притежава голям кураж. Страшно е смела.

Все още исках да настигна Меган, но мис Марпъл продължи:

— Не се опитвайте да се срещнете с нея сега. Зная какво говоря.

Тя трябва да запази смелостта си.

Нещо в твърдението на възрастната дама ме накара да изтръпна. Като че ли тя знаеше някаква подробност, която на мене не ми беше известна.

Страхувах се, без да осъзнавам защо.

Не се прибрах вкъщи. Върнах се на главната улица и започнах да се разхождам безцелно надолу-нагоре. Не зная какво чаках, нито за какво мислех...

По едно време ме нападна ужасният стар досадник, полковник Апълтън. Както обикновено, първо се осведоми за красивата ми сестра и после продължи:

— Както чувам сестрата на Грифит е напълно откачила? Говорят, че тя стояла зад онези анонимни писма, които бяха толкова ужасни и неприятни за всички. В началото не можах да повярвам, но казват, че било истина.

Аз също потвърдих, че е вярно.

— Е, не можем да отречем, че като цяло полицията ни е добра. Трябва да им се даде време, това е всичко. Номерът с анонимните писма е доста необичаен — съсухрените стари моми винаги се забъркват в подобни неща — въпреки че тази Грифит не изглежда зле, независимо от големите ѝ зъби. В тази част на страната няма хубави жени, с изключение на гувернантката на Симингтън. Тя заслужава да ѝ се любува човек. И е много мило момиче, освен всичко останало. Благодарна е, когато човек ѝ направи някоя малка услуга. Неотдавна се натъкнах на нея и децата, докато бяха излезли на разходка или нещо подобно. Те лудуваха в храстите, а тя плетеше и се ядосваше, че преждата ѝ е на привършване. „Искате ли да ви закарам до Лимсток? Аз самият трябва да взема една въдица оттам. Няма да се забавим повече от десет минути. После ще ви върна“ — предложих ѝ аз. Тя доста се колебаеше дали да остави сами децата. „Нищо няма да им стане. Кой може да им стори някакво зло?“ — успокоих я аз. Нямаше защо да се страхува за децата. Така че аз я качих, оставих я в магазина за прежди, след малко я взех оттам и това беше всичко. Тя ми

благодари много мило. Беше изключително признателна. Хубаво момиче.

Най-сетне успях да се отскубна от него.

Тогава видях за трети път мис Марпъл. Излизаше от полицейския участък.

V

Откъде се появяват страховете на човек? Къде се оформят? Къде се крият, преди да излязат наяве?

Просто една кратка фраза. Чута, запомнена и не успяла да избледнее:

— Отведете ме, тук е ужасно... Чувствам се толкова виновна...

Защо беше казала това Меган? Защо се чувстваше виновна?

Нищо в смъртта на мисис Симингтън не можеше да накара Меган да се чувства виновна. Тогава защо детето смяташе така? Защо? Защо?

Може би се смяташе отговорна за нещо?

Меган? Невъзможно! Меган не би могла да има нищо общо с онези писма, онези отворителни, непристойни писма.

Оуен Грифит се беше сблъсквал с подобен случай на Север — някаква ученичка...

Какво беше споменал инспектор Грейвс?

Нещо за мисленето на младежите...

Праведни жени на средна възраст, които изричат думи, почти непознати за тях. Малки момчета драскат с тебешир разни неща по стените.

Не, не и Меган.

Наследственост? Омраза? Обременена от нещо патологично? Нещастна не по нейна вина, а потомка на прокълнат род?

„Не съм подходящата жена за вас. По-лесно намразвам, отколкото обиквам човека.“

О, милата ми Меган, моето малко момиче. Не това! Всичко друго, но не и това. А и тази свадлива стара клюкарка сигурно подозира и те преследва. Казва, че си смела. Смела да направиш какво?

Беше само нервен пристъп. И ми мина. Аз обаче все още исках да видя Меган, страшно много исках да я видя.

В девет и половина вечерта излязох от къщи и тръгнах към селото и към къщата на Симингтън.

И тогава ми хрумна съвсем нова идея. Сетих се за жената, която до момента никой не беше подозирал.

(Или Наш я беше включил в списъка на заподозрените?)

Налудничаво и невероятно, налудничаво и неправдоподобно, а до момента смятах, че е и напълно невъзможно. Но не беше така. Не, не беше невъзможно.

Ускорих крачка. Защото сега беше още по-наложително да видя веднага Меган.

Отворих портата на Симингтън и отидох до къщата.

Нощта беше черна и непрогледна. Започваше да ръми. Почти нищо не се виждаше.

От единия прозорец се процеждаше сноп светлина. Може би това беше малката дневна?

За секунда се поколебах, после, вместо да отида при входната врата, аз се обърнах и много тихо допълзях до прозореца, като заобиколих наведен някакъв голям храст.

Светлината се процеждаше през процепа между завесите, които не бяха дръпнати докрай. Оттам можех лесно да наблюдавам стаята.

Беше необикновено спокойна семейна сцена. Симингтън беше седнал в голямо кресло, а Елси Холанд, навела глава, енергично кърпеше скъсаната риза на някое от момчетата.

Чуваше се ясно, защото горният прозорец беше отворен.

Говореше Елси Холанд.

— Аз наистина смятам, мистър Симингтън, че момчетата вече са достатъчно пораснали, за да отидат в пансион. Не искам да кажа, че няма да ми липсват, напротив. Обичам и двамата.

— Може би сте права за Брайън, мис Холанд — отвърна Симингтън. — Реших есента да започне в Уинхейс — старото ми начално училище. Колин обаче все още е малък. Предпочитам да изчакаме една година.

— Да, разбирам какво имате предвид. А и Колин може би изглежда прекалено малък за годините си...

Спокоен семеен разговор, спокойна семейна сцена и една златиста глава, наведена над ръкоделието.

После вратата се отвори и влезе Меган.

Тя застана изправена до вратата и веднага пролича, че е напрегната и възбудена. Лицето ѝ беше опънато и изпито, но погледът

й беше бляскав и решителен. В държанието й тази вечер нямаше неувереност и нито следа от детското й изражение.

Обръщайки се към Симингтън, но без да го назовава по име (изведнъж се сетих, че никога не съм я чувал да прави това. Дали го наричаше татко или Дик, или нещо подобно?), тя каза:

— Бих искала да разговарям с тебе, моля те. Насаме.

Симингтън изглеждаше изненадан и според мене не особено доволен. Намръщи се, но Меган продължи да упорства с решителност, неприсъща за нея.

Обърна се към Елси Холанд и попита:

— Имаш ли нещо против, Елси?

— О, не разбира се — Елси Холанд се изправи. Изглеждаше изненадана и леко смутена.

Тя се отправи към вратата, а Меган се приближи напред, така че Елси мина покрай нея.

За момент Елси застана неподвижна на прага и погледна през рамо. Устните й бяха стиснати, стоеше като закована, протегнала едната си ръка, а с другата стискаше ръкоделието си.

Затаих дъх, покорен от красотата й. Когато си мисля за нея, винаги се сещам за този момент — застанала неподвижна, с несравнимото, безсмъртно съвършенство, характерно за жените от древна Гърция.

После затвори вратата зад себе си.

Симингтън попита доста раздражено:

— Е, Меган, какво има? Какво искаш?

Меган се приближи съвсем близо до масата. Стоеше там и наблюдаваше Симингтън. Отново бях поразен от решителността, изписана на лицето й, и от някаква необичайна жестокост, която досега не бях забелязал.

След това отвори уста и каза нещо, което съвсем ме изненада.

— Искам пари.

Изявлението й не подобри настроението на Симингтън. Той рязко отвърна:

— Не можеше ли да почакаш до утре? Какво има, да не мислиш, че сумата, която ти отпускам периодично, не е достатъчна?

Безпристрастен човек, помислих си тогава, склонен да проведе разумен разговор, но не и да се разчувства.

— Искам много пари — заяви Меган.

Симингтън се изправи в креслото и студено отвърна: — След няколко месеца ставаш пълнолетна. Тогава парите, оставени от баба ти, ще ти бъдат прехвърлени от попечителя.

— Май не разбираш — отвърна Метан. — Искам пари от тебе. — И после продължи по-бързо: — Никой не ми е разказвал за баща ми. Не искаха да зная за него. Известно ми е обаче, че е бил в затвора и защо са го осъдили. За изнудване!

Тя направи пауза.

— Е, аз съм негова дъщеря. И може би приличам на него. Както и да е, сега искам пари от тебе, защото ако не ми дадеш — тя спря и после продължи по-бавно и безизразно, — ако не ми дадеш, ще разкажа какво видях да правиш с капсулата в стаята на майка ми през онзи ден.

Настъпи мълчание. После Симингтън изрече с напълно безстрастен глас:

— Не зная какво имаш предвид.

— Мисля, че знаеш.

И Меган се усмихна. Не беше никак хубава усмивка.

Симингтън се изправи и отиде до бюрото. Извади от джоба чековата си книжка и написа чек. Старателно го попи, върна се и го подаде на Меган.

— Вече си пораснала — каза той. — Разбирам, че сигурно имаш нужда от нещо по-специално като дрехи например. Не схващам за какво говориш. Всъщност нямам намерение да обръщам внимание на приказките ти. Но ето ти чек.

Меган го погледна и заяви:

— Благодаря. Засега ще свърши работа.

Тя се обърна и излезе от стаята. Симингтън се вторачи в затворената врата, после се обърна и когато видях лицето му, без да мога да се контролирам, скочих напред.

Бях спрял по най-невероятен начин. Големият храст, който бях забелязал до стената, престана да бъде храст. Ръцете на инспектор Наш се ключиха около мене и аз го чух да казва в ухото ми:

— Тихо, Бъртън. За Бога, тихо.

Оттегли се назад изключително внимателно, заставяйки ме да го придружа.

Зад къщата се изправи и си избърса челото.

— Не можеше да мине без вас, разбира се — отбеляза той.

— Момичето е в опасност — настойчиво казах аз. — Видяхте ли лицето му? Трябва да я измъкнем оттам.

Наш ме хвана здраво за ръката.

— Мистър Бъртън, трябва да ме послушате.

VI

Е, послушах го.

Не ми се искаше, но отстъпих.

Настоях обаче да присъствам и се заклях да изпълнявам безпрекословно всички заповеди.

Ето как влязох в къщата заедно с Наш и Паркинс през задната врата, която вече беше отключена.

Зачакахме с Наш на площадката на стълбището, скрити зад кадифената завеса на нишата, докато часовниците в къщата удариха два часа. Тогава вратата на Симингтън се отвори, той прекоси площадката и влезе в стаята на Меган.

Не помръднах изобщо, защото ми беше известно, че вътре беше сержант Паркинс. Бях сигурен, че Паркинс е свестен човек и си знае работата, а също така нямах вяра в себе си, че мога да стоя тихо и да не се намесвам.

Докато чаках с разтуптяно сърце, видях как Симингтън излиза с Меган на ръце и я сваля долу. Наш и аз го последвахме, като се опитвахме да вървим на такова разстояние от него, че да не ни забележи.

Той я пренесе до кухнята и тъкмо беше напъхал удобно главата ѝ в газовата печка и беше включил газта, когато двамата с Наш нахлухме през вратата и запалихме лампата.

И това беше краят на Ричард Симингтън. Той рухна. Още докато измъквах Меган и изключвах газта, видях как рухва. Изобщо не се опита да се бори. Знаеше, че е изгубил играта.

VII

Стоях до леглото на Меган и чаках да дойде в съзнание, като междуременно ругаех Наш.

— Откъде бяхте сигурен, че всичко ще е наред? Поели сте голям риск.

Наш беше много спокоен.

— Просто малко приспивателно в млякото, което пие всяка вечер. Нищо повече. Беше очевидно, че не може да рискува да я отрови. Що се отнася до него, целият случай приключи с арестуването на мис Грифит. Той не може да си позволи никаква мистериозна смърт. Никакво насилие, никаква отрова. Ако обаче едно доста нещастно момиче изпадне в мрачно настроение след самоубийството на майка си, а накрая си пъкне главата в газовата печка — е, тогава хората просто ще кажат, че не е била съвсем нормална и шокът от смъртта на майка ѝ я е довършил.

Наблюдавайки Меган, отбелязах:

— Доста време ѝ трябва, за да се събуди.

— Нали чухте какво каза доктор Грифит? Сърцето и пулсът са наред, тя просто спи и ще се събуди съвсем естествено. Той казва, че предписва това лекарство на много свои пациенти.

Меган се размърда и промърмори нещо.

Инспектор Наш незабелязано напусна стаята.

След малко Меган отвори очи.

— Джери.

— Здравей, сладка моя.

— Добре ли се справих?

— Сигурно още от люлката се занимаваш с изнудване!

Меган отново затвори очи. После прошепна:

— Миналата вечер започнах да ти пиша... в случай че нещо се беше объркало. Бях прекалено сънена и не го завърших. Ей там е.

Отидох до бюрото. В една малка протрита папка с листа за писане и попивателна хартия открих незавършеното писмо на Меган.

То започваше доста официално:

„Мили мой Джери.

Препрочитах Шекспир от училище и сонета, който започваше така:

«Мой дъжд при суша, мой насъщен хляб»^[1], и разбирам, че все пак съм влюбена в тебе, защото точно това чувствам...“

[1] 75-и сонет на Шекспир, превод Валери Петров. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Както виждате, бях съвсем права да извикам експерт — заяви мисис Дейн Калтроп.

Опулих се. Всички се бяхме събрали в дома на викария. Навън валеше проливен дъжд, а вътре гореше приятен огън. Мисис Дейн Калтроп току-що се беше разходила из дневната, беше изтупала една възглавница на дивана и по някаква причина, известна само на нея, я беше оставила върху рояла.

— Наистина ли сте извикали? — изненадан попитах аз. — Кой е той? Какво е направил?

— Не беше той — отвърна мисис Дейн Калтроп.

С широк жест тя показа мис Марпъл. Мис Марпъл беше свършила с плетката от мъхеста прежда и сега плетеше нещо на една кука от навити на кълбо памучни конци.

— Ето го моят експерт — заяви мисис Дейн Калтроп. — Джейн Марпъл. Добре я погледнете. Казвам ви, тази жена знае повече за различните прояви на злото от всеки друг, който познавам.

— Не мисля, че трябва да го формулираш по този начин, скъпа — промърмори мис Марпъл.

— Но е вярно.

— Когато живееш в провинцията, научаваш много за човешката природа — тихо отговори мис Марпъл.

И като разбра какво се очакваше от нея, тя остави плетивото и спокойно изнесе най-подробен трактат върху убийството.

— Най-важното нещо при подобни случаи е да запазиш непредубедеността си. Разбирате ли, повечето престъпления са абсурдно прости. Като това. Напълно логично, просто и доста разбираемо, макар и отвратително.

— Страшно отвратително!

— Истината беше толкова очевидна. Вие я разбрахте, мистър Бъртън.

— Не съм.

— Напротив. Вие ми показахте всичко. Прекрасно виждахте връзката между събитията, но просто не бяхте достатъчно уверен в себе си, за да разберете какво означават впечатленията ви. Да започнем с онази досадна фраза „Няма дим без огън“. Дразнеше ви, но съвсем правилно вие я нарекохте точно каквото беше — димна завеса. Насочване към погрешна цел — всички търсеха в неправилна посока — анонимните писма, но въпросът беше, че нямаше никакви анонимни писма!

— Но мис Марпъл, мога да ви уверя, че имаше. Аз самият получих едно.

— О, да, но те изобщо не са били истински. Милата Мод се досети за това. Дори и в тихия Лимсток има доста скандали и мога да ви уверя, че всяка жена, която живее тук, сигурно знае за повечето и би се възползвала от тях. Но мъжете не се интересуват от клюки по същия начин, особено един безпристрастен, логично разсъждаващ мъж като мистър Симингтън. Ако авторът на писмата наистина беше жена, те щяха да попадат точно в целта.

Така че, ако оставите настрана дима и се занимаете само с огъня, ще установите за какво става дума. Ще се доближите до истинските факти относно случилото се. А ако пренебрегнете писмата, случката всъщност е само една — мисис Симингтън почина.

И тогава естествено си задаваме въпроса кой може да иска смъртта на мисис Симингтън. Разбира се, човекът, който веднага ни идва наум, за съжаление е съпругът. И се питаме каква може да е причината? Мотивът? Например друга жена?

И така, първото нещо, което научавам, е, че в дома им има много привлекателна млада гувернантка. Съвсем очевидно е, нали? Мистър Симингтън, студен, потиснат и сдържан мъж, е обвързан с вечно мърмореща и невротична жена. И изведнъж се появява това сияещо, младо създание.

Вероятно знаете, че когато господата на определена възраст се влюбят, те се разболяват тежко. Почти откачат. А доколкото разбирам, в действителност мистър Симингтън никога не е бил добър човек — не е бил мил, любещ или милостив. В него преобладават отрицателните качества — така че той не е бил достатъчно силен, за да се бори с лудостта. А в място като Лимсток единствено смъртта на съпругата му би разрешила проблема. Искал е да се ожени за момичето. Тя е

почтена, той също. Нещо повече, той е обичал децата си и не е желал да се раздели с тях. Искал е всичко — дома си, децата, уважението и Елси. Цената, която е трябвало да плати за това, е била убийството на жена му.

Мисля, че е избрал изключително хитър подход. От практиката си много добре е знаел колко бързо подозрението пада върху съпруга, ако съпругата почине неочаквано, както и за съществуващата вероятност трупът да бъде ексхумиран в случай на отравяне. И той създал несъществуващия анонимен автор. Накарал е полицията да смята, че подателят е жена, и аз донякъде разбирам защо са му повярвали — според мене този е най-сполучливият му ход. Всички писма са били от жени. Той плагиатствал умело писмата от сродния случай миналата година и черпел идеи от историите, разказани му от доктор Грифит. Не е постъпил толкова необмислено, че да пресъздава писмата дословно. Просто е заимствал отделни фрази и изрази и ги е смесвал, а крайният резултат е бил, че писмата определено изглеждали така, сякаш са написани от жена — почти ненормална, потисната личност.

Знаел е всички трикове, които полицията използва — експертизи на почерка, на пишещите машини и прочие. Известно време внимателно е подготвял престъплението си. Напечатал е всички пликосе, преди да подари пишещата си машина на Женското дружество, а страниците от книгата в Литъл Фърз вероятно е откъснал доста отдавна, докато е бил сам в дневната. Хората не отварят особено често книгите с проповеди!

Накрая, след като версията за Злостната драскачка е била приета от всички, той е осъществил и основния замисъл. В един прекрасен следобед, когато гувернантката с момчетата и доведената му дъщеря излезли, а прислужниците имали свободен ден. Не е можел да предвиди, че Агнес ще се скара с приятеля си и ще се върне в къщата.

— Но какво е видяла тя? Знаете ли? — попита Джоана.

— Не зная. Мога само да се досещам. Според мене не е видяла нищо.

— Значи всичко е било празна работа?

— Не, не, скъпа. Целия следобед тя е стояла на прозореца в килера и е чакала любимият ѝ да дойде, за да се сдобрят, и не е видяла

нищо. Тоест, никой не се е приближавал до къщата, нито раздавачът, нито който и да било друг.

Тъй като не била особено схватлива, доста време ѝ трябвало да осъзнае, че това е много странно — защото очевидно мисис Симингтън е получила анонимно писмо онзи следобед.

— А не е ли? — озадачено попитах аз.

— Разбира се, че не. Както казах, престъплението е съвсем просто. Съпругът ѝ е сложил цианид в горната капсула от онези, които тя вземала следобед, когато ишиасът ѝ се обаждал. На Симингтън оставало само да се прибере вкъщи преди или заедно с Елси Холанд, да повика съпругата си и като не получи отговор, да се качи в стаята ѝ, да капне малко цианид в чашата с вода, която използвала, за да изпие капсулата, да захвърли смачканото анонимно писмо в камината и да постави в ръката ѝ парче хартия, на което пише „Не мога да продължавам“.

Мис Марпъл се обърна към мене.

— Вие бяхте съвсем прав и за това, мистър Бъртън. Имаше нещо ненормално във въпросното „парче хартия“. Хората не пишат прощалните си писма преди самоубийството си на парченца хартия. Използват цял лист, а много често дори и плик. Да, парчето хартия беше съвсем не на място и вие сте го разбрали.

— Прекалено високо ме оценявате. Не знаех нищо.

— Напротив, знаели сте, мистър Бъртън. Иначе нямаше да бъдете толкова впечатлен от бележката, която сестра ви е надраскала на тефтерчето.

— „Кажи, че не мога да отида в петък — бавно повторих аз. — Сега разбирам. Не мога да продължавам.“

Мис Марпъл засия.

— Точно така. Мистър Симингтън се е натъкнал на подобно съобщение и е осъзнал ползата му. Откъснал нужните му думи — бележка с истинския почерк на жена му, която щяла да му послужи, когато му дойде времето.

— Още в нещо да съм се проявил като много интелигентен? — попитах аз.

Мис Марпъл ми намигна.

— Вие ме насочихте по правилната следа. Представихте ми фактите, събрани накуп, подредени в хронологичен ред, и освен това

ми казахте най-важното нещо — че Елси Холанд никога не е получавала анонимни писма.

— Знаете ли, миналата вечер си мислех, че тя е авторката на писмата и ето защо единствено тя не е получила нищо.

— О, не... Човекът, който пише анонимни писма, винаги праща едно и до себе си. Предполагам, че е част от удоволствието. Не, не, фактът ме интересува по съвсем друга причина. Единственият недостатък на мистър Симингтън е бил, че не е могъл да си наложи да изпрати неприлично писмо на момичето, което обича. Доста интересна страна от човешката природа, която му прави чест, но тя всъщност го издаде.

Джоана попита:

— И е убил Агнес? Но това не е било необходимо!

— Вероятно не е било, но вие не разбирате, мила моя (тъй като не сте убивали никого), че разсъдъкът се изкривява и всичко изглежда преувеличено. Няма никакво съмнение, че той я е чул да се обажда на Партридж и да ѝ казва за тревогата си относно смъртта на мисис Симингтън, защото има нещо, което не разбира. Няма е никакъв избор — онова глупаво момиче със сигурност е видяло нещо, знаело е нещо.

— И все пак очевидно онзи следобед той е бил в кантората си?

— Предполагам, че я е убил, преди да излезе. Мис Холанд е била в трапезарията или кухнята. Просто е отишъл във вестибюла, отворил е и е затворил входната врата все едно че излиза, и тихо се е шумгнал в дрешника. Когато в къщата останала само Агнес, той вероятно е позвънил на вратата, измъкнал се е от дрешника и докато тя е отваряла, я е ударил по главата, след което я е напъхал в шкафа и се е отправил бързо към кантората си. Закъснял съвсем малко и едва ли на някого му е направило впечатление. Разбирате ли, никой не подозираше, че е мъж.

— Отвратителен звяр — заяви мисис Дейн Калтроп.

— И сега ли го съжалявате, мисис Дейн Калтроп? — поинтересувах се аз.

— Ни най-малко. Защо?

— Радвам се да го чуя.

Джоана попита:

— Защо Еме Грифит? Зная, че полицията е открила чукалото, взето от аптеката на Оуен, а също и шиша. Можете ли да се досетите къде са били? Когато идвах насам, срещнах комисаря Наш и той ми каза, че са ги намерили в кантората му в една от плесенясалите стари кутии с дела с надпис „Сър Джаспър Харингтън Уест, покойник“.

— Горкият Джаспър — отбеляза мисис Дейн Калтроп. — Беше мой братовчед. Толкова почтен човек. Сигурно щеше да бъде потресен.

— Не е ли било лудост да ги запази? — попитах аз.

— Вероятно да ги хвърли би било по-голяма лудост — отвърна мисис Дейн Калтроп. — Никой не подозираше Симингтън.

— Не я е ударил с чука — намеси се Джоана. — Там е имало и тежест от часовник, покрит с косми и кръв. Смятат, че е откраднал чука в деня на арестуването на Еме, когато е подхвърлил в къщата ѝ и откъснатите страници. А това отново ме връща към първоначалния ми въпрос. Какво ще кажете за Еме Грифит? Полицията фактически я е видяла да пише онова писмо.

— Да, разбира се — отвърна мис Марпъл. — Тя наистина го е написала.

— Но защо?

— О, мила моя, не разбрахте ли, че мис Грифит е била влюбена в Симингтън през целия си живот?

— Бедната жена! — възкликна механично мисис Дейн Калтроп.

— Те винаги са били добри приятели и след смъртта на мисис Симингтън тя е смятала, смее да твърдя, че някой ден, може би... ами... — мис Марпъл се изкашля тактично. — И тогава започнал да се носи слухът за Елси Холанд, който сигурно много я е разстроил. Според нея момичето било пресметлива кокетка, която постепенно влизала под кожата на Симингтън и съвсем не го заслужавала. Ето защо се е поддала на изкушението. Защо да не добави още едно анонимно писмо, така че да изплаши момичето и то да напусне? Вероятно ѝ е изглеждало съвсем безопасно и тя взела всички предпазни мерки, или поне така е смятала.

— Е, и? Довършете историята — помоли Джоана.

— Предполагам, че когато мис Холанд е показала писмото на Симингтън, той веднага се е досетил кой го е написал и е съзрял големия си шанс веднъж завинаги да приключи случая и да остане в безопасност. Не е никак хубаво, не, никак не е хубаво, но той е бил

много уплашен. Знаел е, че полицията няма да престане да търси, докато не открие анонимния подател. Когато занесъл писмото в полицията и научил, че всъщност са видели Еме да го пише, той разбрал, че късметът му е проработил и е побързал да приключи с всичко това.

Същият следобед завел семейството си на чай у Грифит и тъй като от кантората се прибира с куфарче, не му е било трудно да извади откъснатите страници и да ги пхне в шкафа под стълбите. Последното е много хитро измислено. Мястото напомня за трупа на Агнес и е леснодостъпно от практическа гледна точка. Минута-две са му били достатъчни да свърши тази работа, докато е минавал през вестибюла, последвайки полицаите и Еме.

— И все пак, не мога да ви простя едно нещо, мис Марпъл — да забъркате и Меган.

Мис Марпъл остави плетката си, която отново беше започнала. Погледна ме сурово над очилата си.

— Драги ми младежо, нещо трябваше да се направи. Нямахте никакви доказателства срещу този хитър и безскрупулен човек. Трябваше някой да ми помогне, някой, който е смел и съобразителен. И аз открих подходящия човек.

— Беше много опасно за нея.

— Да, наистина, но ние не живеем на този свят, мистър Бъртън, за да избягваме опасностите, когато животът на невинен човек е застрашен. Разбирате ли?

Разбирах.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Една сутрин на главната улица.

Мис Емили Бартън излиза от бакалията с пазарска чанта. Бузите ѝ са се зачервили и очите ѝ блестят.

— О, мистър Бъртън, много съм развълнувана. Представяте ли си, наистина отивам на пътешествие по море!

— Надявам се да ви хареса.

— О, сигурна съм. Сама никога не бих посмяла да го направя. Развитието на нещата изглежда като разпоредено от Бога. Отдавна чувствах, че трябва да се разделя с Литъл Фърз и че средствата ми са ограничени. Но не можех да понеса мисълта, че там ще се настанят непознати хора. След като обаче вие я купихте и ще живеете там с Меган, вече е съвсем друго нещо. А и след ужасното изпитание милата Еме не знае какво да прави със себе си, при това брат ѝ се жени (хубаво е, че и двамата се установихте да живеете при нас!), и тя се съгласи да дойде с мене. Смятаме да отсъстваме дълго време. Дори може — тук мис Емили сниши гласа си — да обиколим света. Еме е наистина чудесна и е толкова практична. Всяко зло за добро, не мислите ли?

За момент си помислих за мисис Симингтън и Агнес Уодел в гробовете им в двора на църквата и се почудих дали биха се съгласили с мнението ѝ, а после се сетих, че приятелят на Агнес не е държал особено много на нея, а мисис Симингтън не се е отнасяла както трябва с Меган. А и нали всички ще умрем някой ден, по дяволите! Съгласих се с щастливата мис Емили, че всичко се нарежда добре в този прекрасен свят.

Продължих по главната улица и когато стигнах до портата на семейство Симингтън, Меган излезе да ме посрещне.

Срещата не беше никак романтична, защото заедно с Меган се втурна и едно огромно овчарско куче, което едва не ме събори с ненавременния си изблик на чувства.

— Не е ли очарователно? — попита Меган.

— Дори прекалено. Наше ли е?

— Да, сватбен подарък от Джоана. Получихме прекрасни сватбени подаръци, нали? Онова пухкаво, вълнено нещо от мис Марпъл, което не можем да разберем за какво е, прекрасния порцеланов сервиз за чай от мистър Пай, а Елси ми изпрати табличка за препечен хляб...

— Съвсем типично за нея — вметнах аз.

— Тя си е намерила работа при един зъболекар и е много щастлива. И... Какво исках да ти кажа?

— Изброяваше сватбените подаръци. Не забравяй, че ако се откажеш, ще трябва да ги върнем.

— Няма да се откажа. Какво още получихме? О, да, мисис Дейн Калтроп ни изпрати египетски скарабей.

— Оригинална жена.

— О! Не знаеш най-важното. Партридж също ми е изпратила подарък. Най-отвратителната покривка за чай, която някога съм виждала. Явно обаче ме харесва, защото каза, че я е избродирала собственооръчно.

— Предполагам, че десенът е от ягорида и магарешки бодил.

— Не, двойни възли.^[1]

— Боже! Боже! Партридж наистина напредва.

Меган ме повлече към къщата и междуременно заяви:

— Има нещо, което не разбирам. Освен нашийника и каишката на кучето, Джоана е изпратила още един комплект. Какво мислиш по въпроса?

— Това е малката шега на Джоана — отвърнах аз.

[1] Двоен възел — символ на вяроност и любов. — Б.пр. ↑

Издание:

Автор: Агата Кристи

Заглавие: Анонимният подател

Преводач: Моника Христова

Година на превод: 1994

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: „Абагар Холдинг“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1994

Тип: роман (не е указано)

Националност: английска (не е указано)

Печатница: „Полипринт“ ЕАД — Враца

Редактор: Стоянка Сербезова

ISBN: 954-584-101-X

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/13889>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.